REMANIEREA GUVERNULUI TREBUE SĂ FIE UNA DE FOND

Aurel BĂDĂIAN

Subiectul cel mai mediatizat al lunii Noembrie a fost anunţata remaniere a Guvernului condus de Victor Ciorbea. *"Fitilul"* l-a pus chiar Premierul care, într'o declaraţie făcută la începutul lunii, cu prilejul zilei sale de naştere, a spus că este mai mult decât necesară schimbarea componenţei Executivului. Şeful Guvernului nu a dat amănunte, presa fiind singura care, zi de zi, a adus în discuţie zvonuri sau informaţii culese din surse mai mult sau mai puţin informate: *"Bursa remanierii"*, aşa cum a fost numită, ţinând prima pagină a ziarelor.

În ciuda intervenţiei Preşedintelui Constantinescu, care a anunţat o *"remaniere de fond"*, aceasta nu a avut loc şi se pare că se va amâna pentru luna Decembrie, când Guvernul ar trebui să-şi facă public bilanţul primului an de guvernare.

Este clar deja pentru toată lumea, toţi analiştii politici fiind de acord cu acest lucru, că Guvernul condus de Victor Ciorbea, în ciuda faptului că a demarat unele acţiuni în domeniul economic extrem de necesare, în realitate a fost caracterizat de o lipsă de acţiune şi de coordonare între miniştri, care nu au făcut decât să încetinească acţiunile Guvernului, şi dominat din interior de divergenţele între partidele care fac parte din coaliţie.

A fost un an în care PNŢCD, cel mai important partid din coaliţie, nu a putut practic să acţioneze, ci a fost nevoit să piardă timpul în negocieri cu Partidul Democrat al lui Petre Roman care, ştiind că are puterea de a face jocurile pe scena politică datorită punctajului său electoral, a acţionat ca atare, şantajând. Pe de altă parte, au fost probleme cu partidul minorităţii maghiare, UDMR, pentru care a contat numai acţiunea pentru obţinerea de drepturi sporite pentru etnicii maghiari. Cererile minorităţii maghiare ca învăţământul să fie făcut în limba maghiară pentru istorie şi geografie nu au făcut decât să pună gaz peste foc, paralizând acţiunile Executivului.

Toate aceste acţiuni ale unor partide aflate în coaliţie fac ca bilanţul de un an al Guvernului Ciorbea să fie nu tocmai pozitiv. Ar trebui să-i amintim aici în primul rând pe miniştrii dela Agricultură, Dinu Gavrilescu, cel al Comerţului şi Industriilor, Călin Popescu Tăriceanu, cel al Cercetării, Bujor Teodorescu. Şi lista ar putea continua, deoarece nici unul din miniştrii cabinetului Ciorbea nu poate spune cu mâna pe inimă că şi-a făcut datoria.

Problema, aşadar, este o schimbare din temelii a Guvernului, sau poate chiar mai corect spus, o schimbare a Executivului, a cărui acţiune viitoare trebue pusă pe alte coordonate şi în primul rând cea a accelerării reformei, care trenează în mod inexplicabil, cu consecinţe care pot fi catastrofale pe termen mediu. Ne referim aici la raportul dat publicităţii de *"Deutsche Bank"*, una din cele mai prestigioase bănci germane, care a anunţat un posibil crah financiar în România. Reforma a început,

Continuare în pag. 4

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii colaboratori din România:

Aurel BĂDAIAN	pagina 1
Andrei BĂDIN	pagina 2
Bogdan COSTEA	pagina 2
Mihai CREANGĂ	pagina 4
Mioara IZVERNA	pagina 9
Prof. F. NĂDĂBAN	pagina 9
L. FLORENŢIU	pagina 9
Prof. N. CIACHIR	pagina 15
M. S. DERDENA	pagina 17
Dr. Ionel ZEANA	pagina 17

ISSN 0705-8365

Preţul unui abonament anual 30$/50DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 23 Nr. 254 - DECEMBRIE 1997 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

POTICNEALA MORALEI

Eugen Bârsan

Alegerile din Noembrie '96 au provocat resorturile morale şi de conştiinţă ale ţării, fondând prin aceasta pasul de reintregire a României în ea însăşi. Căci adâncimea acestor resorturi a putut trezi poporul la realitatea că tot ce-a fost până aici - în comunism şi neocomunism -, a fost lipsit de autoritate morală şi civică; că integrarea României în ea însăşi înseamnă redescoperirea propriului ei destin şi eliminarea fără de milă a tot ce se împotriveşte schimbării numită morală.

Atunci şi de atunci încoace, în faţa prăbuşirii ţării de către ideologiile degenerate ale unei lumi bastarde care a golit ţara de conţinutul ei spiritual, s'a vorbit de morală ca de o soluţie leac pentru vindecarea dezagregării interne a ţării cauzată de tot felul de rele. S'a vorbit de morală ca de o condiţie şi un temei indispensabil în procesul transformărilor politice, sociale şi economice. Şi lumea s'a aşteptat şi aşteaptă ca s'o vadă aplicată. Căci, după timpul în care ţara a fost reprezentată de cinici şi de corupţi, s'a crezut în schimbare. S'a crezut în oameni care să fie capabili să pună cinstea, corectitudinea şi onoarea ca o fundaţie a lucrurilor de schimbat. S'a crezut în oamenii care, printre altele, au promis şi că nimeni nu va mai fi mai presus de lege şi că imobilele luate abuziv vor fi date înapoi.

Dar în ce priveşte aceste promisiuni, morala legată de ele s'a poticnit. Şi anume, s'a poticnit în ultimatumul pe care Petre Roman i l-a dat Premierului Ciorbea: ori eu, ori morala! Şi aşa pusă în faţa ultimatumului amoralei Roman, morala Ciorbea a capitulat. Chipurile, fiindcă Convenţia Democrată ar fi încheiat cu Petre Roman - din motive de absolută strictă necesitate - un moratoriu între morală şi corupţie. În fapt, un moratoriu care face din Petre Roman problema de viaţă şi de moarte a guvernului. În sensul: pur şi simplu, guvernul nu poate vieţui pe bază de moralitate. El poate vieţui numai pe bază de amoralitate, fiindcă aşa impune Dl. Roman.

Din păcate, prin ce se întâmplă cu poticneala moralei, guvernul dovedeşte că trece printr'o metamorfoză producătoare de dezamăgiri. De dezamăgiri faţă de aerul de onestitate severă, parcă pusă pe fapte, a liderilor Convenţiei Democrate. Căci politica moralităţii

Continuare în pag.3

GÂNDURI DE CRĂCIUN

Pr. Gheorghe CALCIU

Ne mai putem noi bucura de Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos cu aceeaşi nevinovăţie cu care ne bucuram când eram copii? Mai avem noi resursele spirituale nealterate ale sufletului copilăresc pentru a simţi prezentă minunea Naşterii şi dulceaţa colindelor? Mai trăim noi deliciul luptelor cu câinii satului, deliciu la fel de gustat de noi ca şi de câini? Şi unii şi alţii deveneam febrili cu apropierea vremii colindelor, pentrucă ne hărţuiam ca nişte duşmani, când, de fapt, ne prefăceam, pentru a ne fi mai deplină bucuria Nopţii Sfinte.

Anii ne-au tocit sufletul, ne-au redus bucuriile, ne-au copleşit grijile lumeşti şi ne-au îmbătrânit amintirile. Şi ura dintre oameni creşte, se urăsc fraţii de acelaşi sânge, se urăsc între ei creştinii, se loveşte în Biserica lui Hristos, în Ortodoxie - credinţa cea dreaptă - ca într'o instituţie care trebue desfiinţată, chiar de aceia care nu au de-a face cu Biserica decât în formele ei exterioare, dacă nu cumva sunt vrăjmaşii ei declaraţi.

Anii Vechiului Testament au fost anii de aşteptare ai împlinirii făgăduinţei făcute de Dumnezeu protopărinţilor noştri Adam şi Eva, chiar în clipa când erau izgoniţi din rai, atunci când l-a blestemat pe satana care luase chipul şarpelui pentru a-i ispiti:

"Duşmănie voi pune între tine şi femeie, între sămânţa ta şi sămânţa ei. Aceasta îţi va zdrobi capul, iar tu îi vei înţepa călcâiul." **(Facere, 3:15).**

Adam şi Eva n'au uitat făgăduinţa acestui Mântuitor care trebuia să zdrobească şarpele pentru totdeauna. Ei au spus urmaşilor lor, aceştia fiilor lor şi aşa, mii de ani, omenirea întunecată a păstrat amintirea făgăduinţei, uneori fără să o înţeleagă şi a aşteptat vremea împlinirii ei. Poporul pe care Dumnezeu îl alesese pentru a naşte pe Mesia, poporul care a păstrat limpede înţelesul făgăduinţei şi căruia profeţii i-au amintit mereu, fără cruţare, rătăcirile dela făgăduinţa lui Dumnezeu, acela nu L-a primit pe cel făgăduit; acela a căutat să-L omoare încă din clipa naşterii; acela L-a negat cu furie şi L-a condamnat la moarte, cerând ca sângele Lui să fie asupra lor şi a copiilor lor; poporul acela L-a răstignit. Iar neamurile care rătăciseră şi care păstrau vag amintirea făgăduinţei, L-au primit.

Oare nu este straniu ca acest popor vizitat de profeţii Domnului să nu ştie că Iisus S'a născut în sânul lor? Şi pentru a şti, Dumnezeu a trimis magii păgâni, prinţi cititori în stele, care să le vestească lor, cei ce învăţau profeţiile cu o nădejde nesecată, că Împăratul se născuse. Şi prima reacţie a poporului ales a fost să-şi ucidă pruncii, în speranţa că-L vor ucide pe noul Împărat. Îngerul a spus păstorilor să meargă la peştera din Betleem şi le-a dat şi un semn de recunoaştere:

"Veţi găsi un prunc înfăşat, culcat în iesle" **(Luca 2:12).**

Astfel s'a vestit celor umili că li se născuse un Mântuitor. Prin magi s'a vestit şi celor puternici, dar ei nu au crezut.

Cei puternici, în sensul lumii, nu cred; îi împiedică orgoliul întâietăţii, beţia luciferică a puterii şi incapacitatea de a crede. Era greu atunci, pentru fariseii credinţei să creadă că Împăratul S'ar putea naşte într'o peşteră şi să doarmă primul Său somn de copil născut în lumea aceasta, într'o iesle. Cei puternici,

Continuare în pag. 5

EDITORIAL

PERSPECTIVE NAŢIONALE

În viaţa culturală actuală, lipsesc aproape total perspectivele naţionale, în încercarea de a îndruma lumea de azi, din ţară. Este o puternică diversiune, care se desfăşoară, pentru a deturna lumea românească dela valorile naţionale.

Problematica românească este astăzi, îmbibată de foştii comentatori comunişti, care încă domină publicistica societăţii româneşti, cu tot felul de chestiuni ce evită sau desfigurează întreaga cultură şi spiritualitate românească.

Ziarele sunt sărace în ceea ce era odată pagina a doua a lor, cu note, comentarii şi însemnări despre cărţi, reviste şi evenimente culturale, urmărind zi de zi, creaţiile culturale.

Există recenzenţi ai cărţilor ce apar azi, dar nu se încumetă să dezbată problemele specifice ale culturii naţionale, care să deschidă perspective largi asupra substanţei acestei culturi.

Cărţile retipărite recent ale lui Lucian Blaga, Nae Ionescu, Vasile Băncilă, Mircea Vulcănescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Nichifor Crainic şi alţii nu sunt nici măcar menţionate. Ele nu sunt valorificate în lumina adevărului, ci, de multe ori sunt prezentate părţile nesemnificative, cum ne scrie un corespondent din ţară.

În schimb, Silviu Brucan este scos în evidenţă cu surle şi trâmbiţe, ca mare economist, cu cărţi care frizează ridicolul. Astfel, într'una din aceste cărţi se vorbeşte despre nişte minore şi inefective *"disidenţe"* româneşti în vremea lui Ceauşescu, care au devenit, în concepţia acestui autor, forţele care au răsturnat dictatura comunistă. În schimb, nu se vorbeşte nimic despre uriaşa rezistenţă naţională a celor din temniţe, despre partizanii din munţi, care au ţinut sub control regiuni întregi. Autorul, el însuşi membru de partid, din elita comunismului, se socoate un *"disident"* important, şi îşi dă aere de mare erou naţional.

Dar, în fond, toată cultura este ciuruită de concepţia marxistă, ca şi în trecut, de aceiaşi mentori ai opiniei publice de pe vremea lui Ceauşescu, mentori care nu înţeleg deloc semnificaţia schimbărilor din ţară.

Încă nu a apărut un mare intelectual şi scriitor român, care să se impună cu o poziţie naţionalistă, care să vină cu lumini de orientare şi îndrumare. Cei câţiva ziarişti mai importanţi se risipesc mai mult în articole privind viaţa politică actuală, care au însemnătatea lor, dar sunt limitate la fenomenul politic.

Întreaga critică marxistă este în acţiune subversivă faţă de interesele naţionale şi tot ce se publică în numele ideii naţionale, este marginalizat de această critică. Ca şi cum ideea naţională este o idee care ar aduce pagube neamului românesc. Se uită că neamul românesc a trăit în istorie pe temeiul ideii naţionale, nu în virtutea unor idei imaginare pe care le vehiculează marxiştii de ieri şi de azi, care au voit prin genocidul naţional să lichideze neamul românesc şi spiritualitatea românească, cu tezaurul imens de valori specifice şi pline de armonie.

Tinerii noştri au fost lipsiţi de cunoaşterea operelor fundamentale ale culturii naţionale, fiind intoxicaţi cu maculatura marxistă.

Astăzi, este nevoie, mai mult ca oricând, să se revină la tot ce este naţional, la toate formele şi izvoarele de sentimente şi cugetări româneşti, care sunt ale pământului românesc şi, care, numai ele pot fi rodnice în viaţa societăţii româneşti.

Numai printr'o reîntoarecere la izvoarele vieţii adevărate, ale existenţei naţionale, tineretul României ar putea să regăsească albia naturală a dezvoltării lui intelectuale şi sufleteşti şi să aibă inspiraţii şi îndemnuri pentru creaţii în toate domeniile şi să desprindă liniile de orientare pentru viitor. Dar, mai ales, va găsi tineretul în aceste izvoare, virtuţile adevărate, caracteristice omeniei româneşti. Valori morale, fără de care nu se poate realiza nimic în viaţa naţională. Nici chiar reconcilierea sufletească atât de necesară, acum.

Neamul, cu toată bogăţia spirituală, este sursa dela care trebue să se pornească la drum.

George BĂLAŞU

MĂGUREANU ÎNCOLŢIT

Andrei BĂDIN

În sfârşit, Puterea pare a avea de gând să cerceteze ilegalităţile comise în ultimii 7 ani de către Virgil Măgureanu, fostul director al Serviciului Român de Informaţii. Poliţia, în frunte cu generalul Ion Pitulescu, a făcut o anchetă despre felul în care Virgil Măgureanu şi-a construit la Giurtelecu Horodului o impozantă vilă. Cercetările au dezvăluit că fostul guvern Văcăroiu a contribuit cu un miliard la această vilă.

Laţul se strânge în jurul gâtului lui Măgureanu, dacă ţinem cont şi de dezvăluirile făcute de jurnalista Floriana Jucan, care a fost amanta fostului ambasador al Elveţiei la Bucureşti, Jean Pierre Vettovaglia, obligat să-şi părăsească postul în urma scandalului provocat. La acea vreme, multe publicaţii au scris despre posibilitatea ca Floriana Jucan să fi fost folosită de Măgureanu în încercarea de a-l compromite pe Vettovaglia, care era împotriva încercării fostului şef al serviciilor secrete de a folosi Banca Columna pentru afacerile sale, prezentându-se ca o bancă elveţiană. Floriana Jucan a revenit acum, afirmând că a fost folosită de Măgureanu pentru a lovi în Vettovaglia, deci un nou caz flagrant de încălcare a legii din partea fostului director al SRI.

Măgureanu a fost, de-a lungul timpului, unul din subiectele abordate de CUVÂNTUL ROMÂNESC. Am adus în discuţie dezvăluiri despre activitatea acestuia şi credem că acestea trebue acum cercetate de organele abilitate şi nu căutate subiecte care nu îl pot incrimina decisiv pe Măgureanu, cum este de exemplu vila sa din Maramureş, pentru care poate răspunde Nicolae Văcăroiu şi fostul guvern pedeserist. Măgureanu trebue cercetat şi anchetat pentru atacurile sale împotriva statului de drept şi a consolidării democraţiei în România. El poate fi chemat în faţa instanţei pentru numeroase ilegalităţi, cu mult mai grave decât vila dela Giurtelecu Horodului.

Cred că numai o deschidere a anchetei în acest sens ne poate convinge că există cu adevărat voinţa ca Măgureanu să ajungă acolo unde îi este locul. Altfel, actuala campanie nu ne poate face să credem decât că este un foc de paie.

TOATĂ LUMEA VREA SĂ CUCEREASCĂ HARGHITA ŞI COVASNA

Bogdan COSTEA

Ani de zile despre Harghita şi Covasna nimeni nu spunea mai nimic. Cele două judeţe din inima ţării, unde trăiesc cei mai mulţi cetăţeni de etnie maghiară şi care sunt singurele locuri unde aceştia sunt majoritari aproape că nici nu existau , *"înfoielile"* naţionaliste ale unuia sau altuia dintre liderii Partidului Unităţii Naţionale a Românilor fiind simple picături de apă într'un ocean.

Nu ştiu de ce şi ce a declanşat acest lucru, dar de vreo două luni încoace Harghita şi Covasna au devenit adevărate centre de interes. Totul cred că a pornit dela războiul mocnit care domneşte între PNŢCD şi UDMR pe seama învăţământului în limba maternă. Maghiarii au obţinut mai întâi, ca *"plată"* pentru faptul că sprijină guvernul, promisiunea că va exista învăţământ total în limba maternă. Apoi, cei din PNŢCD s'au răzgândit şi au spus că istoria şi geografia României se vor învăţa, obligatoriu, în limba română, ceea ce a provocat furia liderilor maghiari şi un val de ameninţări cu renunţarea la sprijinirea guvernului. Şi, de aici, intră în scenă cele două judeţe. Mai întâi senatorul ţărănist George Pruteanu, unul dintre cei mai înverşunaţi susţinători ai ideii că istoria şi geografia României nu pot fi învăţate decât în limba română, a făcut o vizită de câteva zile prin cele două judeţe pentru a vedea care este viaţa Românilor într'o mare de cetăţeni de etnie maghiară. Senatorul ţărănist a revenit la Bucureşti îngrozit de faptul că Românii îşi pierd identitatea şi în zonă aproape nimeni nu ştie limba oficială, română. El a fost urmat rapid de Adrian Năstase, liderul fostului partid de guvernământ, PDSR, aflat şi el în vizită tot în cele două judeţe pentru a lua pulsul *"românismului"*. Şi, pentrucă tot am adus vorba de PDSR, acesta pare a fi preluat *"forţa românismului"* profitând în special de degringolada în care se află partidul lui Funar şi Tabără, PUNR, şi de vizibila pierdere de viteză pe care o suferă Partidul România Mare. De ce este interesat PDSR de cucerirea politică a Ardealului? Simplu. Pentrucă Românii din această zonă îşi caută un sprijin politic după ce Convenţia Democrată a făcut pactul cu UDMR iar PUNR s'a dovedit a fi un partid mult mai măcinat în interior decât părea. Ardelenii nu trebue, însă, decât să-şi aducă aminte faptul că şapte ani de zile PDSR nu s'a interesat nici o clipă de soarta lor şi atunci ei îşi vor reconsidera poziţia faţă de Adrian Năstase şi colegii săi, brusc cuprinşi de sentimente naţionaliste.

Revenim, însă, la *"asaltul"* judeţelor Harghita şi Covasna. Unul dintre cele mai influente cotidiane dela Bucureşti, *"Adevărul"*, a publicat o anchetă de-a dreptul cutremurătoare despre bisericile româneşti din această parte a ţării. Titlul *"Mor bisericile româneşti din Harghita şi Covasna"* este sugestiv pentru mesajul pe care îl transmite reportajul. Mai mult, ziarul face apel la toţi care pot ajuta cu donaţii la refacerea acestor aşezăminte să o facă într'un cont special înfiinţat. Nici că se putea o idee mai bună într'un moment în care toată lumea caută să-şi atragă simpatia oamenilor din această zonă. Guvernul, Preşedinţia, Parlamentul, marile partide, dar şi oameni de afaceri intraţi în politică au început să se întreacă în a face donaţii şi, mai ales, în a le face publice. Şi, astfel, într'o singură zi s'a strâns o sumă cum nici nu visau organizatorii să obţină... Nu mai ştiu cum a evoluat această adevărată *"tombolă"*, dar e sigur că în cont s'a strâns o sumă considerabilă şi asta, din păcate, nu de dragul românismului, ci al dorinţei de a câştiga capital electoral.

În acest război pentru a câştiga electoratul s'a aruncat cu toată forţa şi PNŢCD, care a devenit principalul contra-candidat al PDSR la câştigarea inimilor ardelenilor. PNŢCD s'a trezit în ultima clipă şi, cu senatorul George Pruteanu *"vârf de lance"*, a spus un NU hotărât pretenţiilor maghiarilor privind învăţământul în limba lor maternă. Scandalul e acum în toi, dar PNŢCD nu poate risca să piardă încrederea dobândită dintr'o dată prin această ruptură violentă de pretenţiile UDMR.

Cine va câştiga în această cursă care, speră PNŢCD şi PDSR, va decide învingătoarea alegerilor anului 2000 sau chiar mai repede? Poate Partidul Democrat, mereu receptiv şi gata de luptă atunci când e vorba de atragerea electoratului. Poate PUNR, dar numai dacă va lăsa la o parte toate disensiunile - dar acest lucru e aproape imposibil de realizat - şi ar uni din nou *"aripa Funar"* cu cea a lui Valeriu Tabără. Poate Alianţa pentru România, un partid nou înfiinţat care îşi caută încă electoratul şi are avantajul de a nu fi pătat de nici una dintre guvernările de până acum. Cert este, însă, faptul că politicienii şi-au dat seama că Ardealul reprezintă una din cheile alegerilor care urmează şi toţi o caută. Când politicienii vor lăsa la o parte micile interese şi vor face politică cu adevărat pentru Ardeal şi nu numai de ochii lumii, atunci situaţia se va schimba. Iar cei ce îşi vor asuma această responsabilitate vor avea numai de câştigat.

CĂTRE CITITORI

Ţinem să facem cunoscut că redacţia nu împărtăşeşte întotdeuna ideile şi punctele de vedere din articolele semnate.

CĂTRE CORESPONDENŢI

Rugăm pe corespondenţii noştri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului.

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor, se pot face după cum urmează:

Din Canada şi U.S.A., se pot face *"Cec Poştal"* (Money Order) sau *"Cec Personal"*.

Din Europa şi alte continente, prin *"Mandat Poştal"* sau *"Cec Internaţional"* pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010
Westcliffe Postal Outlet
Hamilton, Ontario, Canada L9C 7N5

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

- **Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.**
- **Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.**
- **Reproducerea articolelor este interzisă fără menţionarea sursei.**

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Mihaela MOISIN

După lupte *"seculare"* care au durat... săptămâni întregi, iată că s'a terminat şi remanierea guvernului Ciorbea. Când presa română, care ca orice altă presă crede că ştie tot şi întotdeauna, îşi încheiase săptămâna de lucru, anunţând rezultatele remanierii mult aşteptate, Dl. Premier V. Ciorbea a aruncat o bombă, prin lansarea pe orbita guvernării a doi noi miniştri, aduşi în poziţii cheie ale guvernului, din marea masă de necandidaţi: Dl. Ilie Şerbănescu şi Dl. Daniel Dăianu. Neafiliaţi nici unui partid din coaliţie, cei doi *"noi"* sunt apreciaţi ca *"artilerie grea"*, mari specialişti în ieşirea din criza economică prin care trece România de şapte ani. Să dea Dumnezeu să fie aşa!

Reacţia generală la numirea celor doi însă nu a fost cea a surprizei, punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara fiind de mult acoperit de praful uitării. Căci Dl. Dăianu şi-a început vorbirea prin a declara că a lucrat la Direcţia de Informaţii Externe (renumita DIE). *"What else is new?"*, ar zice blazat Americanul.

Jurământul a fost depus de cei 9 noi miniştri, cu mâna dreaptă pe Constituţie şi Biblie, cu excepţia D-lui Dăianu, care nici n'a atins Biblia, nici nu s'a închinat. Dacă am şti că Dl. Dăianu are altă religie decât cea creştină, am respecta şi aprecia gestul său; dar trăind în totală necunoştinţă de cauză, nu putem crede decât că Dl. Dăianu nu crede în nici un Dumnezeu, al nici unei religii, ceea ce este cel mai rău şi explică uşor şi afilierea sa anterioară la DIE. Să respirăm uşuraţi că Dl Dăianu nu a fost numit la Învăţământ căci probabil, prima sa măsură ar fi fost să scoată din şcoli cursurile de religie, azi, când renaşterea morală bazată pe credinţa în Dumnezeu, este vitală în România.

Câteva cuvinte despre fiecare dintre cei nou aleşi:

Ministrul Reformei - **Dl. Ilie Şerbănescu**, vicepreşedinte al Societăţii Române de Economie şi profesor la Şcoala Superioară de Jurnalistică, n.1942, absolvent al ASE, doctor în economie din 1978, a activat mai mult în domeniul publicisticii, colaborând la revistele *"Lumea"*, *"22"*, *"Expres"*, *"Tineretul Liber"*, la postul de radio Pro-FM, precum şi la *"Europa Liberă"* şi *"BBC"* (evident, după 1989). A declarat: *"Aşa cum am venit, aşa voi pleca. Nu e o ruşine, ci o datorie să-i laşi pe alţii care pot să facă mai bine"*.

Ministrul Finanţelor - **Dl. Daniel Dăianu**, n.1952, absolvent al facultăţii ASE în 1975. Înainte de 1989 a fost analist economic şi politic la DIE, iar din 1990 preşedinte al Institutului Român pentru liberă iniţiativă. Tot în 1990 este detaşat la Colegiul de Apărare al NATO dela Roma, la Centrul Şcolar Internaţional Woodrow Wilson din Washington şi apoi la Centrul Rus de cercetare, Universitatea Harvard. *"Trebue să ajutăm construcţia capitalului autohton, care este firav şi dezavantajat în faţa capitalului străin"*.

Ministrul Privatizării - **Dl. Valentin Ionescu**, membru PNŢCD, n.1961, consilier juridic din 1992 la Departamentul Juridic al SC Bursa Română de mărfuri; expert parlamentar la Departamentul juridic al Senatului României (1992-1997). În ianuarie ocupă postul de preşedinte al Agenţiei Naţionale de Privatizare, iar din Septembrie, consilier prezidenţial pe probleme economice. A declarat că *"investiţiile de portofoliu vor constitui prioritatea programului său de privatizare"*.

Ministrul Sănătăţii - **Dl. Ion Victor Bruckner**, n.1944, specialist în medicină internă şi cardiologie, doctor în medicină din 1979. Din 1992 - profesor de medicină internă la Facultatea de Medicină din Bucureşti. Doreşte accesul populaţiei la actul medical, care trebue să se desfăşoare în condiţii cât mai bune şi să redea locul cuvenit în societate corpului medical.

Ministrul Învăţământului - **Dl. Andrei Marga**, n.1946, licenţiat în Filosofie şi Sociologie în 1971, doctor în filosofie, rector al Universităţii Babeş-Bolyai, Cluj. Va discuta cu *"colegii maghiari"*; apreciază că *"nu intră în conceptul european constituirea universităţilor pe criterii etnice"*.

Ministrul Informaţiilor Publice - **Dl. Sorin Botez**, membru PNL, n.1930, licenţiat al Facultăţii de limbi şi literaturi germanice, Universitatea Bucureşti; a predat limba engleză şi literatura universală; a suferit 15 ani în închisorile comuniste pentru *"activitate subversivă"*. Între anii 1992-1994 a fost ambasador în Africa de Sud. *"Ambasadorul nostru"*, cum l-am numit noi, cei din exil, în 1996, a declarat că doreşte ca prin folosirea lobby-ului existent al Românilor din afara ţării să economisească zeci de mii de dolari.

Ministrul Tineretului şi Sportului - **Dl. Crin Antonescu**, membru PNL, n.1959, absolvent al Facultăţii de Istorie-Filosofie a Universităţii Bucureşti, a funcţionat ca profesor şi muzeograf, liderul grupului parlamentar din cameră.

Ministrul Mediului - **Dl. Sorin Frunzăverde**, membru PD şi Preşedintele Camerei de Comerţ şi Industrie, n.1960, absolvent al Institutului Politehnic Bucureşti, înainte de 1989 inginer şef la Combinatul Siderurgic Reşiţa.

Ministrul Comerţului - **Dl. Mircea Ciumara**, rotit dela Finanţe, membru PNŢCD, doreşte să determine marile regii să-şi achite datoriile către buget şi o privatizare rapidă în industrie.

În încheiere, ne întrebăm: cum de nu a fost schimbat şi Dl. Adrian Severin, care calcă mereu în strâchini. Nu vede nimeni gafele Ministrului de Externe care se ţin în lanţ, ultima fiind cea cu ambasadorul din Kenya?

POTICNEALA MORALEI

Urmare din pagina 1

dela caz la caz, dă în vileag o fisură care priveşte onoarea şi capitularea. Care priveşte vorbele auzite în zilele preelectorale: *"Avem nevoie de adevăr ca de aer şi apă"*. *"Dacă nu acum, atunci când?"*. *"Dacă nu noi, atunci cine?"*. Dar în zodia coaliţiei cu Dl. Roman, în care s'a împotmolit morala, vorbele moraliste au devenit: *"Acum nu e momentul"* sau *"prioritatea e reforma şi nu morala, care dezbină"*.

Scandalurile născute de aici, relevă în chip brutal o criză de conştiinţă şi o tranziţie care se cam opinteşte în cedările faţă de şantajele romaniste. Iar gândit ori nu, vorbele dezamăgitoare care umblă ţin trează o conştiinţă a valorilor esenţiale de care ţara are lipsă. Faţă de situaţia că ce s'a întâmplat în România de când cu comunismul, a transformat entitatea morală şi spirituală a naţiunii într'un conglomerat satanic distrugător de valori.

Vedem că liderii Convenţiei s'au desprins din promisiunile declarate Contract cu Electoratul, pentru a urma calea unei meschine târguieli politice cu practicanţii amoralităţii. Aceste cedări sunt mai degradă menite să prelungească un sistem perimat decât să realizeze soluţia de redresare a ţării. Uşurinţa cu care ei şi-au sacrificat şi îşi sacrifică principiile este provocatoare. Iar într'o asemenea provocare, oamenii încep să nu mai perceapă dimensiunea moralei şi dimensiunea schimbării.

Subminarea moralei este drama care pare să caracterizeze stadiul evoluţiei postiliesciene. O evoluţie care spoliază resursele morale ale cetăţeanului, căci din apele pe care ţara, prin ultimul ei vot, le-a vrut curate, regimul guvernant o trece printr'o bălăceală de ape tulburi. S'a ajuns ca din morală să se facă băşcălie.

Morala se izbeşte de rezistenţa vechilor demnitari şi administratori, profitori ai guvernărilor FSN şi PDSR. Progeniturile comuniste anesteziază cu un aer de superioritate conştiinţele naive şi firave, ca apoi ele să poată dispune de liniile de toleranţă între moral şi amoral, între dreptate şi nedreptate, ţinând pe moralişti sub întrebarea: de ce vă încăpăţânaţi să schimbaţi ceva, când, în afară de limitele noastre, nimic nu este de schimbat? Pe scurt spus, cei însetaţi de morală şi adevăr sunt puşi la punct (exemplul Stan) iar amoraliştii, azi ca şi ieri, au partea leului.

Faţă de o asemenea situaţie, problema e că Românul nu se poate scuza la nesfârşit, invocând vitregia vremurilor. În fond, pentru a putea fi eliminate moştenirea comunistă şi apucăturile amorale ale ei, este necesară o excepţională solidarizare spirituală a naţiunii. Fiindcă e vorba de scoaterea la liman a ţării, iar România nu poate fi scoasă la liman fără restabilirea moralei şi a legalităţii.

Se pare că politica guvernului de a nu se face o separare clară între bine şi rău, între ape murdare şi ape limpezi, este o chestiune capitală de supravieţuire politică. Dar poticneala moralei, în nereglarea conturilor cu trecutul, duce la consecinţa că toate bunele şi marile speranţe puse în regimul dat de alegerile din Noembrie '96 se transformă în îndoieli.

Eugen BÂRSAN

EROICELE CACIALMALE DIN PIAŢA UNIVERSITĂŢII

Protestele celor care doreau să moară de foame ori să-şi facă baie de benzină, căutând săpunul cu chibritul aprins, s'au terminat fără morţi de inaniţie şi fără cenuşă.

Ameninţarea D-lui Dan Iosif că va flămânzi până la oase s'a terminat cu un plus de două kilograme. Domnul Iosif a confundat greva foamei cu Ramazanul - el mânca după apusul soarelui pentru ziua ce-a trecut şi mânca înainte de răsăritul soarelui, pentru ziua care o să vină - îi plac blondele, costiţele şi portocalele.

Acum trecem la farsa într'un act: *"OMUL CARE SE ARDE DE VIU"*. Acţiunea se petrece într'un cort ridicat în Piaţa Senatului. Cortul e mobilat cu paturi, mese, scaune, un şifonier cu cearşafuri şi pături, apoi cazane de apă şi sloiuri de gheaţă care ţin de sete şi aer condiţionat.

La ridicarea cortinei, unii joacă poker, alţii citesc şi un grup la mijlocul scenei, discută. *"Nu voi ceda casa proprietarului deoarece comuniştii au confiscat-o legal... Eroismul trebue plătit... Un hectar, scutire de taxe, spaţiu comercial sunt aperitive... Vrem un Mercedes nou pe an, călătorii gratuite pe CFR, TAROM şi tramvaie, plus două vacanţe de trei luni: una iarna că-i frig şi alta vara că-i cald..."*

După câteva minute intră în scenă Dan Iosif cu'n trandafir la butonieră, discuţiile se opresc şi toţi întreabă: *"Când îi dăm un picior lui Ciorbea?"*. *"Foarte, foarte curând"* - răspunde liderul adăugând că Dl. Iliescu e de părăre să aplicăm *"Planul B"*!

"Planul B" cu *"B"* dela benzină? - întreabă unul? Da, şi Dl. Iosif se adresează surâzând audienţei: *"Cine vrea să fie ars de viu?"*

Eu, eu - răspund veseli cei care cunoşteau *"Planul B"*.

Atunci organizăm o loterie: scriem bilete cu numele voluntarilor şi le punem în pălărie (Dacă era iarnă, biletele se băgau în căciulă, n.n.). S'au scris biletele, s'au pus în pălărie şi Dl. Iosif bagă mâna, scoate biletul şi citeşte numele nenorocosului.

Aplauze, pupături şi comisioane: *"Spune-i halo lui Nicolae."*

După îmblânzirea entuziasmului, eroul se întinde orizontal, iar la capul lui Dan Iosif, perpendicular, îşi debitează necrologul:

Întristată Piaţă a Senatului, repet ceam mai spus: *"NOI N'AM FĂCUT REVOLUŢIE ANTICOMUNISTĂ, CI ANTITOTALITARĂ"* (Sublinierile noastre) şi cerem numai ce ni se cuvine pentru c'am salvat comunismul şi luptăm pentru realegerea D-lui Iliescu etc.

Cu discursul terminat şi recordat pentru istorie, fostul consilier iliescian, începe aplicarea *"Planului B"*. El ia câte o pătură, o înmoaie în cazan şi dă una câte una masculinelor bocitoare ce făceau cerc în jurul viitorului cadavru.

Când totul e în ordine, Dl. Iosif depune, ca o decoraţie, trandafirul dela butonieră pe pieptul eroului, îi stropeşte hainele cu benzina din brichetă, se retrage un pas, aprinde chibritul şi-l aruncă peste martirul care, de plictiseală, mesteca *"ciungam"*.

Izbucnesc flăcările, se aruncă păturile, totul în acord cu planul, dar un grup, absent la repetiţii, confecţionează în grabă sandviciuri din pături cu sloiuri de gheaţă şi-l înfaşă pe erou ca să nu se încinereze.

Vine Salvarea, ridică pacientul, şi Dl. Iosif începe să-şi scrie discursul pentru TV : *"Sacrificiul din Piaţa Revoltaţilor"*, etc.

În scurt timp se întoarce Salvarea cu pacientul însoţit de doctorul dela Urgenţă iar Domnul Iosif, îngrijorat, întreabă:

- Are eroul arsuri grave?

- Arsuri!? Ce arsuri? răspunde doctorul. *"Ne-aţi trimis împachetat în gheaţă un erou degerat, gata să sucombe de hipotermie.*

Stroe MOLDOVANU

CU CĂRŢILE PE FAŢĂ !

George RUICAN

Ţara noastră este condusă la ora bilanţului după un an de guvernare, de o Coaliţie alcătuită nu pe criteriul unor afinităţi ideologice, ci pe cel al unor interese comune. La baza înţelegerii de coabitare a partidelor din arcul guvernamental, a stat dorinţa comună a creştin-democraţilor, a liberalilor şi a USD de a smulge pârghiile puterii din mâna unor aventurieri politici ce transformaseră ţara într'o feudă cripto-comunistă. Puţin timp după alegeri, angrenajele Coaliţiei au funcţionat ca unse, dar, aşa cum unii analişti politici au prevăzut, combinaţia hibridă a scos la suprafaţă unele incompatibilităţi ideatice ale partenerilor. Urmărind fiecare un obiectiv, nu toţi au venit la masa tratativelor cu sufletul deschis.

Partidul Democrat al lui Petre Roman, după ce a reuşit să obţină prin specularea la maximum a procentelor obţinute la scrutinul din Noembrie trecut, o parte din pârghiile puterii, după unii cele mai importante, a început a-şi arăta adevăratele intenţii. Printr'o politică duplicitară, ceea ce aprobau în şedinţele de cabinet, combăteau subteran prin metode neortodoxe, încercând să câştige capital politic din susţinerea demagogică a unor unităţi idustriale nerentabile. Când liderii lor s'au descoperit pe listele întocmite de fostul şef al corpului de control al guvernului, în care erau menţionaţi toţi demnitarii care beneficiaseră ilegal de vile şi apartamente sub regimul Iliescu, au sărit ca muşcaţi de şarpe. Ei au dezlănţuit un adevarat război împotriva lui Valerian Stan, cerând şi obţinând capul lui, precum Salomeea pe al Sfântului Ioan Botezătorul.

Ministrul lor de Externe, Adrian Severin, nu a mişcat un deget pentru a curăţi ambasadele de agenţii acoperiţi ai Serviciilor Secrete de Informaţii. Dacă nu se ivea scandalul spionului din reţeaua Talpeş demascat în Elveţia şi dacă nu ar fi intervenit în cel mai viguros mod posibil Exilul român, am fi rămas pe cap cu toţi aceşti *"diplomaţi de carieră"*, care semnau state duble de salarii. De fapt ei au fost numiţi în funcţie de T. Meleşcanu, ultimul Ministru de Externe al lui Iliescu, cel care a trimis peste hotare oamenii lui de încredere, cu puţin timp înainte de pierderea alegerilor.

Şi în privinţa restituirii locuinţelor confiscate de comunişti, PD a avut o atitudine opusă aliaţilor din Coaliţie. Au votat împotriva reintrării în drepturi a celor spoliaţi de părinţii lor, dar nu au suflat o vorbă când un judecător din vechea gardă a hotărît retrocedarea către fiica tiranului a bijuteriilor în valoare de miliarde lei, confiscate la Revoluţie.

PD-ul nu a jucat niciodată cinstit, cu cărţile pe faţă, încercând prin diferite metode de şantaj să-şi impună punctul lor de vedere în cadrul Cabinetului din care fac parte. Din fericire, acel *"stupid people"* s'a deşteptat şi a învăţat din mers regulile democraţiei. Rezultatul a fost că PD a înregistrat o vizibilă pierdere de popularitate, căci epoca în care lucrătoarele dela APACA leşinau de fericire cu portretul lui Petre Roman în braţe, a trecut de mult. În faţa pericolului de a cădea sub pragul de 5% şi implicit al ieşirii din viaţa parlamentară, au folosit toate mijloacele de propagandă învăţate dela înaintaşii lor, spre a abate atenţia dela toboganul pe care începuseră să alunece. Adrian Severin a lansat *"bomba"* cu spionii strecuraţi la şefia partidelor politice, bineînţeles cu excepţia P.D.-ului. Rezultatul acestei acţiuni periculoase s'a întors împotriva lor. Atunci au repetat operaţia folosind un alt membru de marcă al partidului lor, care a afirmat că ştie din surse autorizate că 80% din activitatea social-economică a Ţării se află sub controlul agenţilor SRI.

Şi această manevră, deloc subtilă, s'a întors ca un bumerang împotriva acestui partid de profitori infatuaţi şi insolenţi. Atunci charismaticul lor lider s'a gândit să-şi refacă prestigiul şifonat printr'o vizită într'o ţară importantă. A ales Canada. După ce a pus în mişcare toată reţeaua lor din ME, după ce a pregătit până în cele mai mici amănunte vizita în Canada solicitând cu un deosebit tupeu o oră de emisie la TV şi o întrevedere cu Primul Ministru şi alţi 2 membri de bază ai Cabinetului Chretien, a anunţat brusc contramandarea vizitei din motive de... remaniere.

Se pare însă că motivul a fost cu totul altul şi darea lui în vileag i-ar fi stîrbit şi mai mult prestigiul şi aşa destul de şifonat. Autorităţile canadiene care nu fac politică de ieri, de azi, au evitat încălcarea uzanţelor diplomatice de a se contacta personalitatea nr.2 a României, cu numai o săptămână înaintea întâlnirii dintre Primul Ministru Dl. Jean Chretien şi Preşedintele Emil Constantinescu la lucrările francofoniei dela Saigon.

Şi această încercare a lui Petre Roman de a trece în contul PD o întâlnire cu şeful guvernului uneia din cele 7 ţări superindustrializate, a fost sortită eşecului. Ceea ce surprinde însă este faptul că PD nu încearcă o reabilitare morală în faţa alegătorilor şi nu joacă cinstit, cu cărţile pe faţă. În felul acesta are toate şansele să apară în opinia electoralului ca partidul cel mai duplicitar de pe eşichierul politic.

Bilanţ personal

Mihai CREANGĂ

Stau într'un apartament bunişor, la vreo 800 m de Palatul Victoria, sediul Guvernului. Scriu acest articol în bucătărie, pentrucă, în toată casa, caloriferele sunt reci. Aici, cel puţin, gazele *"merg"*, aşa că - doar cu preţul unei ameţeli viitoare şi a unei dureri de cap - atmosfera e confortabilă. Aş fi zis: *"Ca pe vremea lui Ceauşescu..."*, dacă n'aş şti că factura de căldură *"bate"* spre 200.000 de lei, un sfert din salariul mediu pe economie! Lucrez şi eu şi soţia, am un salariu bun (de trei ori cât media), dar - cu doi copii şi un nepot - nu ne ajungem cu banii. *"Ca pe vremea..."* am fost, de curând, până în Teleorman, la soacra mea. Ne-a prins noaptea pe drum. Treceam prin sate întunecate, pe o şosea plină de gropi şi, rareori, prin dreptul câte unei primării, un bec chior era singurul reprezentant al iluminatului public. *"Ca pe vremea lui"...!?* Aş, suntem la un an după ce Convenţia Democrată a câştigat alegerile parlamentare. Preşedintele Emil Constantinescu va prezenta un bilanţ de activitate. Premierul Victor Ciorbea va prezenta şi el un bilanţ. Bilanţul meu l-aţi citit mai sus. Cu toate acestea, nu *"micile necazuri care dau farmec vieţii"* mă supără cel mai mult. Le-aş putea trece cu vederea, le-aş putea, chiar, scuza. Necazurile mari sunt altele...

Dacă fostul preşedinte Ion Iliescu ar fi spus chiar la Timişoara - dar n'ar fi îndrăznit! - că *"punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara nu mai este în activitate"*, apoape că l-aş fi înţeles. Dar când preşedintele Emil Constantinescu a afirmat senin acest lucru, ce să mai înţelegi?! Dacă Ion Iliescu ar fi semnat în pripă Tratatul cu Ucraina, am fi scris: *"Trădare!"* Preşedintele Emil Constantinescu, născut la Tighina a semnat liniştit acel Tratat. În Piaţa Universităţii dela care Emil Constantinescu se revendică, s'a manifestat pentru *punctul 8* al Proclamaţiei dela Timişoara (dar chiar principalul ei autor, George Şerban, devenit parlamentar, pare să o fi uitat!), s'a strigat: *"Libertate lui Ilie Ilaşcu"* şi *"Regele şi Patria"*.

Uitate-s? Uitate, uitate...

Adevărul despre Decembrie '89 rămâne tot în ceaţă, dosarele de Securitate sunt tot ascunse, restituirea proprietăţilor confiscate de comunişti trenează, marii corupţi sunt tot *"bine mersi"*. Încât ce mai contează că sunt caloriferele reci?

"MASA PLINĂ"

Alexandru NEMOIANU

Colindele româneşti conţin de foarte multe ori referiri şi aluzii la *"masa plină"*, care este întinsă în toate casele creştine, la praznicul fără egal al Naşterii Mântuitorului nostru Iisus Christos. De fapt, este vorba de repetarea unui concept care are valoare duhovnicească mai ales.

În tot cuprinsul Noului Testament întâlnim adesea referiri şi invitări la ospeţe bogate şi tot adesea însăşi Împărăţia Cerurilor este asemuită cu un mare praznic, un mare ospăţ. Lucrurile Sale şi le-a început Mântuitorul tot la un ospăţ, un ospăţ de nuntă. Spre a face bucurie deplină unor oameni, fără îndoială sărmani, El a preschimbat apa în vin şi în vin din cel mai bun. În Cuvântul dela Învierea Domnului Sfântul Ioan Gură de Aur ne vorbeşte despre *"masa plină şi viţelul mult"*.

Fiul risipitor, care este fiecare dintre noi, este iute aşezat la masă bogată pe care află junghiat viţelul cel gras şi gustos. Iar toate aceste praznice sunt însoţite de voioşie, de râs şi voie bună căci astfel petrec la ocazii nimerite bunii creştini şi bunii Români. Ei ştiu că sunt zile, anume lăsate, ca să *"ne veselim şi bucurăm întrânsele"*, căci, acele ospeţe sunt ale veseliei văzute, dar ele mai vârtos prefigurează veselia fără sfârşit a Împărăţiei Cerurilor.

De aceea nu trebue să ne surprindă că în colindele româneşti atât de adesea se fac referiri la *"masa plină"*, la felul în care casele trebuesc împodobite, cu flori domneşti la ferestre, cu busuioc în obloane, cu voie bună în întâmpinarea colindătorilor, a aducătorilor veştii celei mari şi bune.

Este atât de simplu de înţeles că dacă mesele şi casele se cuvin astfel împodobite, cu atât mai mult va trebui să împodobim pe cele dinăuntru ale noastre.

În seara mare a Crăciunului, casa inimii noastre trebue grijită şi curăţită mai mult ca orice, căci în ea dorim să se sălăşuiască iarăşi şi pentru totdeauna Împăratul tuturor lumilor. Iar grija pentru buna Lui primire înseamnă să ne bucurăm nu numai pentru noi ci şi pentru aproapele nostru pe care s'ar cuveni să îl credem întotdeauna în mai mare lipsă de ajutor decât noi.

Căci, să ne aducem aminte că prea marea grijă pentru pâinea noastră este, sau poate fi considerată, lăcomie, dar grija pentru pâinea aproapelui este o virtute şi încă una duhovnicească.

"Masa plină" asta înseamnă: grija de cele duhovniceşti, bucuria primirii Pruncului Dumnezeiesc, mila de aproapele. Dacă acestea toate vor fi, atunci şi mai puţinul de pe masă va putea părea belşug.

Ştim cu toţii că azi, în ţara strămoşilor noştri, sunt multe necazuri şi în prea multe case puţin sau foarte puţin pe mese. De aceea este nevoie să avem mai multă înţelegere şi dragoste unul de altul, nădejde tare în lucrarea cea bună a lui Dumnezeu care acuma vine iar în lume, căldură fierbinte pentru Maica noastră, Biserica Dreptmăritoare a lui Christos. Lipsurile nu vor putea să fie decât vremelnice, dacă le vom avea pe toate acelea.

Astăzi, când ninge liniştit peste Transilvania şi peste tot pământul Românilor, să credem din tot sufletul că zăpada se lasă peste grâul bogat al anului care vine.

REMANIEREA TREBUE SĂ FIE DE FOND

Urmare din pag.1

dar bazele nu s'au pus încă, fiind practic o acţiune incipientă care a adus în planul vieţii de zi cu zi a populaţiei, scăderea nivelului de trai. Practic, în acest moment salariul mediu, care este în jur de circa 75-80 dolari americani, scade pe zi ce trece, datorită devalorizării leului. Scăderea veniturilor are loc concomitent cu creşterea preţurilor la produsele agroalimentare, la carburanţi şi la celelalte bunuri de larg consum, ceea ce a dus la proteste de stradă ale sindicatelor, dar care totuşi au fost de mică anvergură.

Conform sondajelor, oamenii au încă încredere în Guvern, dar această încredere a scăzut simţitor faţă de anul trecut, când Guvernul Ciorbea a fost investit de Parlament. Tocmai de aceea, Guvernul şi Preşedintele Constantinescu trebue neapărat să aibă măsuri hotărîte pentru creşterea credibilităţii instituţiilor statului. Este foarte important ca oamenii să nu îşi piardă speranţa în Schimbare.

O ştire de ultimă oră ne aduce o declaraţie a Premierului Ciorbea, care a anunţat remanierea pentru 2 Decembrie. Vom reveni cu un amplu comentariu în numărul viitor.

Aurel BĂDĂIAN

ACTUALITĂŢI ROMÂNEŞTI 1997

- II -

——Mihai GHEORGHIU——

Aşa cum am promis în urmă cu aproape două luni de zile, continui astăzi cu a doua parte a articolului intitulat sugestiv *"Actualităţi româneşti"*, articol efectuat de subsemnatul cu ocazia vizitei din luna August a.c. Aşa cum am spus şi în prima parte a articolului, timpul nu mi-a permis să-mi extind sfera de activitate peste limita Bucureştiului, unde am încercat să *"observ"* câte ceva, în speranţa ca cititorii noştri să poată întrevedea oarecum, actuala situaţie politico-economică a României de după *"schimbarea din '89"* şi în special eventualele mult aşteptate îmbunătăţiri promise de primul guvern democratic din România post-comunistă.

Din considerente de spaţiu şi timp, am să trec peste tradiţionalele formule de început şi am să mă opresc imediat la punctele cheie, ce au format obiectul acestui articol.

Desigur că *"politica"* reprezintă un punct extrem de important în mecanismul oricărei naţiuni, de felul cum este aplicată depinzând de altfel însăşi întreaga funcţionare a fiecărei ţări în parte, ba mai mult este în directă corelaţie cu întreg sistemul economic având în acest sens o influenţă directă şi nemijlocită, clar oglindită în gradul nivelului de viaţă a populaţiei.

Din nefericire, actuala situaţie economică, cel puţin precară, din România continuă dureros asupra întregii vieţi a populaţiei şi în special a celor mai nevoiaşi.

Astfel, vrând nevrând, ne găsim nemijlocit în faţa unor neconcordanţe nemaiîntâlnite, o stare de lucru pe cât de injustă, pe atât de dăunătoare şi mai ales de dureroasă pentru o anumită parte destul de însemnată a populaţiei.

Renumitele şi mai ales interminabilele *"cozi"*, au dispărut în general prin abundenţa produselor într'o gamă largă, dela produse tehnice până la cele alimentare, dar cavalcada *"ireală"* a preţurilor ţine departe pe cetăţeanul de rând, departe nu numai de luxul reprezentativ al produselor occidentale, ba mai mult şi ceea ce este mai dureros, de posibilitatea asigurării unei hrane decente, de zi cu zi.

Şi dacă în perioada dinaintea *"schimbării"*, Românul căuta produsele alimentare cu disperare, acestea lipsind din magazine, în acest moment omul trece şi priveşte cu nesaţ la vitrinele frigorifice pline cu cele mai renumite bunătăţi dar se mărgineşte doar la atât, preţurile fiind fantastic de mari şi în absolut dezacord cu nivelul de retribuţie şi mai ales de pensie.

Asistăm deci la o politică inadecvată, iar *"scuza"* referitoare la urmărirea unei aşa-zise *"egalizări a valorii"* în raport cu dolarul american subordonată unor interese economico-politice de altfel bine intenţionate, rămâne din nefericire doar atât, *"o scuză"* nu numai penibilă dar şi dăunătoare.

Firesc ar fi fost, spun eu, ca odată cu *"urmărirea"* paritătii monedei naţionale cu cea a dolarului în privinţa produselor alimentare cât şi a celorlalte produse de orice fel să se treacă şi la paritate în vederea retribuţiei, direct corelată cu puterea de cumpărare a cetăţeanului de rând din România.

Din nefericire, lucrurile nu stau nici pe departe aşa, iar actuala reformă pentru care, personal, îmi exprim suportul, este din plin resimţită şi experimentată ca mai întodeauna tot de cei amăriţi şi nevoiaşi, în timp ce *"foştii"*, şi-au deschis afaceri prospere, adevărate concerne, beneficiind din plin de binefacerile *"revoluţiei"*. Departe de mine gândul că în vreun fel noua administraţie dela Bucureşti ar fi rău intenţionată. Din contră, consider că Domnul Preşedinte Emil Constantinescu, precum şi Domnul Ciorbea, duc o politică pozitivă şi bine intenţionată favorabilă poporului român. Realizările obţinute pe calea privatizării şi a luptei acerbe împotriva corupţiei sunt probe indubitabile în acest sens dar din nefericire, printr'un consens democratic şi politic se pare că actuala putere este nevoită să recurgă la anumite compromisuri cu persoane *"puternice şi influente"* din vechea nomenclatură. Să sperăm că această situaţie nu reprezintă decât un factor de moment şi că cele promise înaintea alegerilor se vor materializa. Închizând paranteza, am să revin asupra actualei situaţii din România şi în vederea susţinerii celor spuse anterior referitor la aceasta, am să argumentez concret şi simplu, fără a apela la anumite subterfugii sau chiar speculaţii gratuite şi, la fel cum poate ar face orice cetăţean de rând în dorinţa de a se convinge de realitate, am făcut şi eu, vizitând principalele pieţe ale capitalei; renumita Piaţă Obor, aşezată aproape de centrul capitalei, rămâne şi acum, la fel ca mai înainte, cea mai *"bună"* piaţă, beneficiind de amplasament, mărime, etc.

Din nefericire, mizeria prezentă la tot pasul şi lipsa unor reguli comerciale reale, umbreşte penibil renumele.

Spre deosebire de perioada dinaintea lui '89, când tarabele erau mai mult goale, la fel ca şi hala de carne precum şi cea de peşte, actualmente, abundenţa produselor este vizibilă, dar aşa cum am spus în rândurile precedente, preţurile sunt astronomice şi desigur ireale.

Vânzătorii din piaţă, ar fi trebuit să spun după cum ar fi normal, ţăranii, în general *"tuciuriii"* şi asta nu din cauza muncii câmpului sub arşiţa dogoritoare a soarelui, ci din simplul motiv al *"originii"*, cer nişte preţuri de ţi se înmoaie picioarele. Cum este posibil?

Am încercat şi reuşit într'o oarecare măsură, datorită prerogativelor date de *'presă'*, să aflu câte ceva din tenebroasele afaceri mafiotice care controlează şi de altfel stabilesc preţurile zilnice ale produselor ce se vând în această piaţă.

Având suportul organelor de ordine din respectivul punct comercial, am reuşit să intru în legătură directă cu unii dintre respectivii comercianţi, producători sau nu, prezenţi în spatele tarabelor. Undeva, în tr'un colţ mai marginal al pieţii, intru în vorbă cu un ţăran şi reuşesc în mare măsură să mi-l apropii, spunându-i că-l dau într'un ziar din America. Bucuros că în sfârşit are cui să-şi spună păsul, îmi declară cu o oarecare teamă, uitându-se din când în când în stânga şi în dreapta:

- Ce putem să facem? Când venim dimineaţa, ţiganii ne ameninţă cu bătaia dacă nu vindem marfa la preţul fixat de ei şi de cele mai multe ori ne obligă să le-o vindem lor tot la un preţ fixat de ei. De nu vrem, ne iau la bătaie, ne varsă şi calcă în picioare marfa şi ne izgonesc din piaţă. Poliţia este mână în mână cu ei şi ne este frică să-i mai reclamăm. Deci, ei fixează preţurile, iar noi nu avem voie să vindem sub acest 'tarif'. Avem nevoie de piaţă şi, deci, ce putem face decât să ne supunem? Este drept că de n'ar fi ei, preţurile noastre ar fi mai mici. Noi ne uităm după concurenţă. De multe ori plecăm acasă cu marfa nevândută, pe care uneori suntem nevoiţi să o aruncăm, deoarece se strică. Muncim din greu ca să putem trăi şi noi. Este foarte greu. Toate sunt scumpe, dela furaje la combustibili...

Îi mulţumesc respectivului şi mă îndrept spre partea frontală a pieţei, mai precis spre *'târgul'* de vechituri, aşezat între magazinul Bucur Obor şi respectiva piaţă.

Micul parc aflat între cele două obiective şi pe care-l cunosc din copilărie, oferă o imagine deplorabilă şi mai ales este extrem de rău mirositor, fiind dominat de o mizerie de nedescris şi transformată ad-hoc după nevoi: în dormitor, W.C. public în aer liber, loc de desfăşurare a jocurilor de noroc...

Ţiganii sau chiar ţăranii în tranzit, *'aurolacii'* şi câinii vagabonzi de pretutindeni, formează *'colo-ratura'* originală a celui ce se doreşte a fi un mic părculeţ.

Pătrunzând în piaţa de vechituri, fratele meu mă pune în gardă în vederea unei atenţii accentuate asupra aparaturii de reportaj de pe umăr, precum şi a buzunarelor. Printre altele, mă pune în temă cu *'profesionalismul'* ţiganilor, care te fură fin şi fără băgare de seamă, dându-mi exemple, încât la un moment dat îmi pierd curajul de a mai zăbovi în respectivul loc.

GÂNDURI DE CRĂCIUN

Urmare din pagina 1

ei, da, ei au înţelepciunea lumii acesteia, ei au puterea raţiunii şi dispreţul pentru cel umil. Dar Iisus S'a născut paradoxal în toate: în naşterea dintr'o Fecioară nenuntită, în naşterea fără dureri a mamei, în umilinţa măreţiei Sale divine, Împărat născut în peştera rece, dormind pe paie, în timp ce îngerii din ceruri Îi cântau slava. Toată viaţa lui Iisus a fost paradoxală şi scandal pentru înţelepciunea lumii:

"Au n'a dovedit Dumnezeu nebunã înţelepciunea lumii acesteia? Căci de vreme ce întru înţelepciunea lui Dumnezeu lumea n'a cunoscut prin înţelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred, prin nebunia propovăduirii... Pentrucă nebunia lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât înţelepciunea oamenilor şi slăbiciunea lui Dumnezeu mai puternică decât tăria lor... **(1 Cor. 1:20-21 şi 25).**

De aceea, şi nebunia noastră de copii care plecau cu traista şi bâtul să biruiască armatele satanei vestind naşterea minunată, era mai înţeleaptă decât înţelepciunea necredincioşilor, iar slăbiciunea noastră mai tare decât armatele diavoleşti. Ca nişte arhangheli strălucitori, copii cu obraji înbujoraţi, treceam prin noaptea necunoştinţei înţelepciunii lumeşti, vestind lumina cunoştinţei:

Că'ntru dânsa cei ce slujeau stelelor / Dela stea au învăţat să se închine / Ţie, Soarelui dreptăţii şi să Te cunoască pe Tine / Răsăritul cel de Sus.

Să părăsim în noaptea aceasta toată grija cea lumească, să lăsăm de o parte ştiinţa cea pământească de care suntem atât de mândri pentrucă am adunat-o cu trudă prin ani şi să redevenim simpli ca păstorii care au alergat la ieslea Domnului, după semnul dat de îngeri: ***"Veţi găsi un prunc înfăşat culcat în iesle"*** şi ca micii colindători de altă dată, care eram noi, neîmbătrâniţi în duh, cu zăpada pe gene, vestind Vestea cea Mare, că Hristos S'a Născut:

La Vifleem colo jos
Cerul arde luminos,
Preacurata naşte astăzi pe Hristos.

Ascultaţi ce înţelepciune! Teologii şi Sfinţii Părinţi, vorbind despre Naşterea lui Iisus, de prăznuirea Naşterii, spun că, în mod mistic, Hristos se naşte mereu, că noaptea de Crăciun nu este o aniversare, cum ar fi ziua naşterii unuia dintre noi, ci este o naştere reală, continuă, pentrucă, în plan divin, toate sunt la prezent, prezentul eternităţii.

De unde au ştiut creatorii colindelor această adâncă teologie? De unde ştiam noi teologia aceasta pe care nu numai că o acceptam ci o şi propovăduiam cu nemijlocită convingere tuturor. Că Hristos se naşte astăzi. Nu S'a născut, Se naşte. Neştiinţa noastră era mai tare decât ştiinţa lumii şi puterea cuvântului nostru era mai mare decât a teologilor:

"Că ASTĂZI Curata,
Preanevinovata,
Fecioara Maria
Naşte pe Mesia."

Şi dacă mai avem ceva curat în noi, dacă sufletul nostru mai este viu şi mai poate plânge pentru Pruncul Sfânt Care *n'are scutec de'nfăşat, nici hăinuţă de'mbrăcat,* este pentrucă în noi mai trăieşte copilul de altă dată, cu suflet viu şi nepătat, cunoscător al minunilor şi vestitor al Împărăţiei lui Dumnezeu.

Într'un articol închinat Naşterii Domnului, Alexandra Roceric vorbeşte despre ne-Crăciun şi despre Crăciunul-invers. Ne-Crăciunul era mistificarea comunistă a adevărurilor sfinte, era Moş Gerilă, era pomul de iarnă, erau sărbătorile de iarnă şi teroarea antireligioasă. Era frica şi minciuna.

Crăciunul-invers este Crăciunul comercial al vremilor de acum din viaţa noastră pe continentul american: cu Moş Crăciun de plastic, cu reclame *"indezirabile"*, cum le numeşte autoarea, către magazinele din care au fost cumpărate.

Vă amintiţi de colăceii rumeni, de nuci, de covrigi şi de mere? Tot timpul aveam mere, tot timpul aveam nuci, mama făcea mereu colaci, dar preţul celor de Crăciun era de nepreţuit. Cine s'ar fi gândit vreodată că darurile primite la colinde puteau deveni *"indezirabile"*? Ele purtau o pecete sacră a credinţei şi erau sfinţite prin simbolul divin al Naşterii Pruncului Nou. Pruncul ne vorbea nouă, copiilor, pentrucă înţelepciunea noastră era deschisă, iar noi vesteam celor mari un adevăr cunoscut numai de noi, deşi nu-l puteam explica.

Se aprinde cerul spre Răsărit. Iată, vin magii cu daruri: aur, smirnă şi tămâie, păstorii şi îngerii slavoslovesc, colindătorii călătoresc vestind minunea, ***că pentru noi S'a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.***

La mulţi ani!

Pr. Gh. CALCIU

TEC
THE EUROPEAN CONNECTION
LEGATURA DVS. PERMANENTA CU ROMANIA
PENTRU PRIMA DATĂ ÎN CANADA
O COMPANIE ROMÂNEASCĂ DE TRANSPORT AERIAN DESCHIDE O RUTĂ ÎNTRE BUCUREŞTI ŞI TORONTO
JARO & TEC
UN PREŢ INCREDIBIL
Toronto-Bucureşti şi retur
$ CAD 799
Toronto-Timişoara şi retur
$ CAD 899
EXCLUSIV PRIN TEC
Cele mai bune preţuri pentru călătorii către orice destinaţie şi servicii sunt GARANTATE
PACHETE ALCĂTUITE DE DVS.
25lb=$59.33
peste 25lb
$3.15Kg.
• Livrare la domiciliu în Bucureşti şi marile oraşe
NUMAI ÎN 24 DE ORE, SPECIAL:
* O FLOARE PERSOANELOR IUBITE DIN ROMÂNIA
* ARANJAMENTE FLORALE ŞI TORTURI PENTRU DIFERITE OCAZII
* PACHETE TIP ALIMENTE DIN DEPOZITUL BUCUREŞTI
• CURIER SĂPTĂMÂNAL TORONTO - BUCUREŞTI (PUTEŢI TRIMITE SCRISORI, ACTE ETC...)
• TRANSFERURI DE BANI ÎN BUCUREŞTI ŞI ÎN ORICARE ORAŞ DIN PROVINCIE
VACANŢE ÎN CUBA, MEXICO, FLORIDA...
1808 Danforth Ave., TORONTO, Ont., M4C 1H8
TEL: (416) 463-6000 • FAX: (416) 463-7990
KITCHENER - TEL: (519) 743-2638; MONTRÉAL - (514) 769-6921
VANCOUVER - Tel: (604) 931-8600

O ! ce veste minunată

George GEORGESCU

Când fiul lui Dumnezeu s'a întrupat pentru a ne arăta calea mântuirii, destinul spiritual al omenirii a fost îndreptat pe o nouă traiectorie şi i s'a trasat o altă dimensiune. O nouă eră a apărut la orizont, era în care IUBIREA a devenit chintesenţa mesianismului. Cuvintele Mântuitorului *"EU SUNT CALEA, ADEVĂRUL ŞI LUMINA"*, au jalonat drumul omenirii arătându-ne limanul izbăvirii. Oamenii au învăţat să fie mai buni, să ierte şi să lepede din cugetele lor reziduurile unor instincte atavice ce-i mai legau de ordinul primatelor. Filosofia creştină a descoperit dragostea faţă de apropapele, mila faţă de cei în nevoie şi înţelegere pentru cei hăituiţi şi însetaţi de Adevăr şi Dreptate.

Creştinismul, în mod indubitabil a înnobilat fiinţa umană, insuflându-i din flacăra sfântă a Celui Atotputernic. Omul a devenit conştient de originea lui divină, a înălţat altare şi biserici spre slava Tatălui Ceresc şi uneori şi-a jertfit chiar viaţa din dragoste pentru Christos. Nu s'a lepădat de credinţă nici în arenele unde a fost dat pradă fiarelor sălbatice, nici în închisorile în care semenii lui l-au supus celor mai umilitoare umilinţe şi torturi. Cei care s'au îndepărtat de învăţăturile Mântuitorului îmbrăţişând doctrina marxist-ateistă au răspândit pe pământ ciuma roşie a comunismului. Au spălat creierul unei categorii de oameni labili, realizând în laboratoarele lor politice adevăraţi monştri fără nici un scrupul, fără dragoste de patrie, fără Dumnezeu. Ne-au inoculat în suflete sământa urii, ne-au învrăjbit unii împotriva altora, ne-au silit să minţim, să devenim delatori, răsturnând cu sadism scara valorilor morale. Cinstea, corectitudinea, credinţa în Dumnezeu au fost înnăbuşite, astfel încât societatea românească devenise o adevărată junglă în care erau eliminaţi toţi acei care aveau conştiinţa curată şi nu făcuseră pact cu diavolul. Nimeni nu mai avea încredere în nimeni şi fiecare se temea de semenul său, toţi fiind hăituiţi laolaltă şi vânaţi ca animalele sălbatice. Numai în intimitatea căminului găseam o oază de linişte şi pace şi ne refugiam ca într'un templu pentru a-l regăsi pe Bunul Dumnezeu.

Se inaugurase un adevărat talcioc cu vânzări şi cumpărări de conştiinţe la care, din păcate, au participat un număr imens de oameni, de toate categoriile, dela periferia societăţii până în lumea cadrelor didactice universitare. Rezultatul acestor mutaţii în cugetele multora, a fost că lungul drum al nopţii până la Crăciunul însângerat al eliberării a fost presărat cu multe victime nevinovate şi jertfe. Acesta este un capitol trist al istoriei noastre contemporane, ce ne impune să ne plecăm cu umilinţă genunchii în faţa hecatombelor de cadavre ce au luat calea gropilor comune. Schingiuiţi de torţionarii marxişti, ei putrezesc uitaţi în glia strămoşească, sau întăresc cu trupurile lor plăpânde talazurile Canalului dela Dunăre.

În acea perioadă lagărele şi închisorile au fost umplute de valori ale neamului ce erau transformate în zdrenţe umane prin torturi fizice şi psihice inimaginabile. Este un adevăr incontestabil că cel mai mare număr de torţionari cu cele mai bestiale metode de tortură l-a dat ţara noastră, care, aşa cum mărturisea Preşedintele Emil Constantinescu la inaugurarea Memorialului Sighet, pe foştii deţinuţi politici *"nu un duşman dinafara hotarelor ci chiar Patria lor i-a respins, i-a transformat în duşmani, le-a schilodit trupurile şi minţile şi i-a ucis."* Ucigaşi cu trese pe umăr aflaţi în slujba odioasei Securităţi au început sistematic opera de lichidare a tot ce era românesc şi de valoare. Au început cu cei ce s'au opus cu arma în mână în munţi, instaurării regimului comunist, apoi au fost eliminaţi ofiţeri de carieră, magistraţi, miniştri, oameni de ştiinţă şi cultură, preoţi, industriaşi, ţărani înstăriţi, studenţi, elevi, membri ai partidelor democrate sau naţioanle, pe scurt, toţi acei care puneau o stavilă prin valoarea lor în calea molimei marxiste adusă pe tancurile sovietice. Numărul lor a fost atât de mare, încât s'a creat un vid de câteva generaţii, vid ce a fost umplut cu oameni al căror nivel rudimentar de cultură era echivalent cu al potcovarilor din satele de unde fuseseră racolaţi. A fost un coşmar în care un popor întreg fusese înjosit, torturat şi mutilat, un popor care nu mai avea nici o speranţă.

A sosit însă acel Crăciun Însângerat al anului 1989, în care o minune dumnezeiască a ridicat temperatura Târii până la incandescenţă, scoţând în stradă miile de tineri dornici să scuture jugul comunismului de pe umerii unui popor îngenuncheat. Tiranul anticrist ce turba de furie la vederea unei biserici, a fost împuşcat ca un câine chiar în ziua sfântă a Naşterii Mântuitorului şi lăsat să zacă în ţărâna din care fusese zămislit. Blestemul miilor de martiri ai neamului, al credincioşilor lăsaţi fără lăcaşe de închinăciune, al femeilor sacrificate pentru politica lui de mărire a natalităţii, l-a ajuns. A fost un sfârşit pe măsura faptelor odioase ale acestui monstru şi urii sale viscerale faţă de poporul român. Din păcate, moartea tiranului ce a făcut parte din scenariul unor complotişti aflaţi în slujba unor servicii secrete străine, a fost precedată şi urmată de o baie de sânge în care şi-au găsit sfârşitul o mulţime de tineri nevinovaţi. Autorii care doreau să ia locul celui împuşcat în pripă, au sacrificat fără scrupul o parte a tinerilor revoluţionari spre a-şi crea un alibi pentru lovitura lor de stat. Ion Iliescu a lansat zvonul despre aşa-zişii *"teroriştii care trag din toate poziţiile"*, a ordonat împărţirea armelor unui număr de civili şi a chemat populaţia Bucureştiului să apere instituţiile de stat, aflate, după el, în pericol. Totul a fost făcut după un plan prin care conspiratorii doreau crearea unei stări de confuzie şi haos, la adăpostul căreia să poată prelua puterea.

Blândul Iisus, cel care se născuse în acest Crăciun miraculos, a fost din nou vândut şi Sfânta zi a Întrupării sale mânjită cu sânge.

Ce a urmat este rezultatul firesc al jocului odios practicat de câţiva trădători de neam şi ţară, care au sacrificat interesele naţionale, cufundând ţara într'o atmosferă de calomnii, minciună şi corupţie. Jaful la care s'au dedat a fost atât de mare, încât au lăsat pustiu în urma lor ca după trecerea unui nor de lăcuste.

După convulsiunile din Decembrie care au bulversat ţara în lung şi'n lat, societatea românească se găseşte răscolită de puternice pasiuni şi patimi, acuzând sechelele unui vacuum spiritual de o jumătate de secol, prezentându-se la acest sfârşit de veac ca o lume trezită după o lungă noapte de coşmar. Ea se zbuciumă între bine şi rău, între adevăr şi minciună, între credinţă şi ură, luptându-se din răsputeri să supravieţuiască pentru a da naştere unei lumi mai bune şi mai drepte. Consecinţele epocii comuniste sunt însă atât de mari, încât urmele lăsate în conştiinţa noastră nu se pot estompa uşor. Vor trece câteva generaţii poate, până ce totul va fi uitat şi cei care vor veni după noi vor învăţa din Istoria Patriei sacrificiile generaţiei noastre care şi-a dat din plin obolul prin martirii celor două fronturi sau cei exterminaţi în lagăre de muncă şi închisori şi putrezesc neştiuţi, fără cruce la căpătâi.

Pentru toţi aceşti eroi şi martiri ai neamului, cât şi pentru tinerii ce au luptat cu pieptul gol şi au înroşit cu sângele lor treptele Catedralei din Timişoara sau asfaltul şi baricadele din Piaţa Universităţii, dela Hotel Inter, sau zidurile Sălii Dalles în acel Decembrie de neuitat, să aprindem o candelă în aceste zile. Să ne plecăm cu pioşenie genunchii în amintirea lor şi să le aducem prinos de recunoştinţă, căci s'au sacrificat pentru a ne aduce vestea minunată a căderii comunismului, visul lor îndrăzneţ prinzând astăzi viaţă.

COLIND DE-AFARĂ

(Colind dela fereastră)

"De-adurmit-au mari boierii,
Mari boieri!
Pe la miez de miez de noapte,
Dela miez de miazănoapte,
Cocoşi-gai că şi-au cântat:
Boieri nu s'au deşteptat!
Din şuiere, din fluiere
Din auzuri, din capùzuri,
Din surliţă, din trâmbiţă,
Din cimpoară, din vioară,
Din vioară, din glescioară,
Cântători şi-au colindat:
Boieri nu s'au deşteptat!
Dat-a raza soarelui,
În vârfur'le munţilor;
Dat-a raza soarelui,
În belşugul curţilor;
Dat-a raza soarelui,
În crucea fereştilor...
Cruce'n casă, sus pe masă.
Boieri nu s'au deşteptat!
Ei aşa dacă văzură,
Tot d'un stol că se făcură,
Stol de tineri porumbei...
Se săltară, de-mi zburară,
Sus, mai sus, se ridicară,
Cu nori negri-amestecară...
Jos, mai jos, se deslăsară,
La prundur'le mărilor...
Luară apşoară'n gurişoară,
Frunzuliţe'n buzuliţe,
Pietricele'n degeţele...
Şi-mi săltară, de zburară,
Sus, mai sus, că se suiară,
Cu nori albi-amestecară...
Jos, mai jos, se deslăsară,
La case de mari boieri...
Ei apşoara o plouară,
Pietricele'ngrindinară,
Frunzuliţe şuierară:
Boieri mari s'au deşteptat!
Şi-au ntins mese peste mese,
Peste mese grâu reverse,
Peste grâu, colac de grâu...
Şi-au pus vadra rasă'n masă
Şi'ncă una lângă casă
Şî cea mână de florinţi,
De florinţi, de bani mărunţi...
Boieri mari au cuvântat:
- Cine ne-au fapt acest bine
Şî pre noi ne-au deşteptat?
De-o hi stol de porumbei,
Prin zăvrele şi-or intra,
Grâul tot l'or aduna,
Din vedre s'or adăpa...
De-or hi juni colindători,
Cei mai buni cugetători,
Pe uşă că şi-or intra,
Or intra şi-or colinda:
"Născutu-s'a Pruncul Sfânt,
Dumnezău preste pământ..."
Or cânta şi-or colinda
Şî colacul şi-l vor lua
Şî cea mână de florinţi,
De florinţi, de bani mărunţi..."

Andrei PANDREA

Acest colind - reprodus parţial şi în *"Medic la Boişoara"*, jurnalul meu publicat în 1967, la paginile 277-278 -, l-am cules în bătătura casei boişorenilor Ion şi Oara Chirilă, gazdele mele, la 25 Decembrie 1962, din gura sătenilor Onu Popa şi Aurel Bradosu (adică: Popa D. Ion, agricultor şi păstor de 25 ani, născut în Găujani, la 10.XI.1937 şi Bradosu P. Aurel, agricultor şi păstor de 23 ani, născut în Boişoara, la 5.XI.1939), amândoi colindători în aceeaşi ceată.

MUZICĂ - VIDEO
CĂRŢI - ZIARE
CEREŢI CATALOAGELE GRATIS:
*DE CARŢI - PESTE 1,000 DE TITLURI
AVENTURI, ISTORIE, CARTI DE BUCATE, DICTIONARE, PARANORMAL, POLITISTE/SPIONAJ, RELIGIE/BIBLII, COPII, MANUALE SCOLARE, FILOZOFIE, COMPUTERE, BELETRISTICA, BEST SELLER, INDREPTARE, MEMORII
*CASETE/CD - PESTE 120 DE TITLURI
CANTARETI CELEBRI DE MUZICA POPULARA ,USOARA, DE PETRECERI SI ANIVERSARI, ROMANTE, COLINDE, BISERICEASCA, CLASICA, COMICI VESTITI, POP, POVESTI PT. COPII (SPUSE DE ACTORI CELEBRI)
* VIDEO - PESTE 40 DE TITLURI
COMICI VESTITI, TEATRU, FILME VESTITE (Dacii etc.) MUZICA SI DANSURI POPULARE, USOARA, COLINDE, POVESTI COPII, PARANORMAL, MANASTIRI, VEDERI, DOCUMENTARE, REVELION '95, REVOLUTIA '89
ABONAMENTE LA ZIARE ŞI REVISTE
CERETI FORMULARUL DE COMANDA:
Ziua, Evenimentul zilei, Romania libera, Rebus, Gazeta Sport, Lumea Magazin, Dosarele Istoriei, Femeia, Expres Magazin, Catavencu
si multe altele - La dvs. acasa prin:
ARTIMMEX INTERNATIONAL
Import-export & distribution of publications and media
3555 Don Mills Rd., Unit 6-530, Willowdale (Toronto) ONT M2H 3N3 CANADA
Tel. 416-493 4096 FAX:416-493 7266
PENTRU CATALOAGE: TELEFONATI SAU TRIMITETI ADRESA!

România văzută de pe malul celălalt

DELA "PANSEURILE" DIN BALCON LA STÂLPUL "PROTESTULUI"

Dan-Liviu NICOLAE

Primul *"balcon"* al evenimentelor din Decembrie 1989 n'a fost cel al Universităţii. Acela a fost un balcon al dezamăgirii şi al speranţelor deşarte. Primul, în timp, a fost cel al CC-ului, acolo unde i-au stat în gât lui Ceauşescu cei câţiva lei cu care credea că poate potoli mârâitul întârâtat al Pieţei Palatului.

Şi acolo unde, în după-amiaza lui 22 Decembrie, s'a născut ***"legenda revoluţionarului Dan Iosif"*** şi a celorlalţi de teapa lui.

Din sfert în sfert de oră, aidoma figurinelor ceasornicului din Turnul dela Sighişoara, un găligan ieşea în balconul CC-ului. Un găligan care semăna la faţă, în acelaşi timp, şi cu Arnold Schwarzenegger, dar şi cu Mick Jagger, solistul dela *"Rolling Stones"*. Poate de aceea a şi fost ales pentru acest rol de ***atragere a simpatiilor***. Cum spuneam, ieşea şi se tolănea pe balustradă, sprijinindu-se ostentativ în ţeava Kalaşnikovului. Kalaşnikov care, mai mult ca sigur, nici nu era încărcat, ca să nu se'ntâmple, Doamne-fereşte, vreo nenorocire, că, într'un târziu, veni şi Ion Iliescu pe-acolo. Ţinând microfonul ca pe un ţoi de rachiu, Dan Iosif începea să debiteze tot felul de braşoave, pe care lumea, în entuziasmul momentului, le sorbea ca pe-o Evanghelie...

Aşa a devenit individul un fel de ***"simbol al revoluţiei"***, postură care i-a adus, apoi, scaunul de senator, cel de... ***secretar al Senatului*** (!?!) şi, mai târziu, cel de consilier prezidenţial.

În treacăt fie spus, această funcţie, primită dela Ion Iliescu, este şi cea care ne miră cel mai puţin, cunoscând vorba din bătrâni, că ***"cine se-aseamănă se-adună"***.

Şi a început cadrilul *"asociaţiilor de revoluţionari"*, cu diplome scoase la mezat în folosul clicii lui Iliescu.

Adrian Păunescu n'a întârziat să primească una, mai înainte chiar ca dovezile de ***"simpatie"*** ale bucureştenilor, din seara de 22 Decembrie, să i se fi uscat în barbă. Un Bebe Ivanovici şi-a adus aminte la iuţeală că zdrelitura dela deget, de pe vremea când se uita la strung ca la o fiară sălbatică, şi-o făcuse din neatenţie. Din neatenţie, sigur că da, dar asta numai pentrucă tocmai se gândea cum să-l dea jos pe Ceauşescu. ***"Rănit la revoluţie"***, prin urmare, deoarece ***intenţia contează***, nu ? Şi abia s'a întrunit Parlamentul în care Românii au băgat, la 20 Mai 1990, 67 la sută comunişti, securişti şi rechini (iată, deja, un pleonasm), că a şi ieşit legea 42, cea care acorda luptătorilor din revoluţie, mai bine zis posesorilor de certificate în acest sens, privilegii la care ilegaliştii PCR nici nu îndrăzniseră să viseze vreodată, chit că ei deţineau puterea în baza unei dictaturi: cea ***"a proletariatului"***!

S'a întrebat cineva de ce şi cum s'a potrivit ca Dan Iosif să aibă port-voce cu amplificator în după amiaza de 21 Decembrie 1989, când s'a spart mitingul lui Ceauşescu şi lumea s'a adunat la Inter să demonstreze contra acestuia? Port-voce cu amplificator, instrument pe care nu-l puteau avea, în România, decât armata, poliţia şi instituţiile de propagandă comuniste. Sau cum s'a potrivit ca lui Dan Iosif să i se ***"termine acumulatorii"*** şi s'o şteargă dela locul cu pricina taman când blindatele au început să tragă?

În chip absolut firesc, parlamentul iliescian nu şi-a pus asemenea întrebări subversive. Destui erau acolo cei care ştiau cu precizie cum să-şi facă rost de un certificat de revoluţionar. Aşa că legea cu pricina le venea ca o mănuşă.

Au trecut şapte ani - graşi pentru unii, uscaţi pentru România - şi guvernul Ciorbea, pornit să mai pună, ici-colo, şi regulă în treburile publice, vrea să desfiinţeze categoria cetăţenilor cu rang special care este cea creată de legea 42.

Atât le-a trebuit lui Dan Iosif şi ***"revoluţionarilor"*** săi. Care sunt, azi, mai numeroşi ca oricând: cei câteva sute dela Timişoara, din 16-21 Decembrie 1989 şi dela Bucureşti, din 21 al aceleiaşi luni, au atins cifra-record de ***treizeci de mii***. Pe care ar fi depăşit-o, poate, dacă nu erau alegerile din Noembrie 1996.

Bref, Dan Iosif şi câţiva din locotenenţii săi au îmbrăcat, chipurile *"cămaşa morţii"*.

Adică au tăbărît în Piaţa Revoluţiei, sub balconul unde, la 22 Decembrie 1989, şeful lor se pisicea pe balustradă, torcând cu microfonul la gură, au ridicat un cort şi au declarat *"greva foamei"*. Iar Dan Iosif, după cum ni-l arată o fotografie din ziarul bucureştean *"Jurnalul naţional"*, s'a legat de un felinar din faţa Senatului, pozând sfidător, cu o mutră blazată şi cu chiştocul în colţul gurii. ***"F.y.a"***, pare el să spună. Şi chiar ar spune-o, probabil, dacă ar mai ştii şi altă vorbă englezească decât cea de pe vremea când bişniţărea prin Bucureşti: ***"cengi, cengi, Musiu"***!

Hazul este, dacă tărâşenia poate avea şi un haz, că în felul acesta a reuşit să-i aducă la cortul său şi pe Primul ministru Victor Ciorbea, dar şi pe Preşedintele Emil Constantinescu.

În faţa obrăzniciei lui Dan Iosif, nici unul din ei n'a găsit altă ieşire decât cea a promisiunilor vagi. Vagi, dar şi compromiţătoare, pentrucă orice i-ai promite unui şantajist îi va servi acestuia, mai târziu, pentru un nou şantaj.

Asta în condiţiile în care avea la îndemână o soluţie foarte simplă: să fi plătit câţiva ţigani *"întreprinzători"* care să monteze în jurul cortului *"grevi[ş]tilor foamei"* comandaţi de Dan Iosif câteva baterii de grătare cu mititei.

Exact cum le-a făcut FSN-ul lui Ion Iliescu şi Dan Iosif, în primăvara lui 1990, grevi[ş]tilor foamei dela Piaţa Universităţii.

Da, dar din păcate şi Emil Constantinescu şi Victor Ciorbea, în ciuda multor hibe ce li se pot reproşa, sunt oameni subţiri.

Vremea colindelor

Erast CĂLINESCU

A fost odată ca niciodată, o vreme când oamenii se cununau şi îşi botezau copiii în taină, acasă, iar femeile îşi pierdeau pâinea dacă erau văzute cu cruciuliţa la gât. La Sfânta slujbă a Învierii, turnătorii trimişi anume, îi înscriau în catastifele lor murdare, pe colegii de muncă, cei care îndrăzneau să ia Lumină, pentru tot anul, în acea noapte. Iar când alaiul credincioşilor înconjura biserica, cu lumânările aprinse, cântările lor erau acoperite de bubuitul motocicletelor, trimise să facă şi ele turul bisericii.

În vremea aceea colindele erau interzise, iar în oraşe, colindau, în felul lor, numai ţigănuşii, cerşind, prin autobuze, adăugând la sfârşit câte o urare, ca să nu fie debarcaţi: *"Foaie verde de piper, / să trăiască don' şofer!"*

Moş Crăciun era epurat şi el, având *"origine nesănătoasă"*, iar în postul său era instalat *"Moş Gerilă"*, tovarăş de KGB cu *"Morozkò"*.

Pomul de Crăciun se numea *"Pom de iarnă"* şi îşi aprindea luminile tocmai de Anul Nou, iar Buhaiul venea la Palat cu urături socialiste...

În sate, însă, tot se colinda, iar miliţienii mai închideau ochii, cinstindu-se prin casele luminate ale consătenilor lor. Căci colindele au rezistat în sufletele creştine ale Românilor, ca pietrele, peste care trece apa şi peste care trec furtunile, fără să le clintească din loc.

În satul ardelenesc unde lucram în vremea aceea, noaptea de Ajun ne era plină de colinde. Parcă aud şi acum glasurile copiilor, clinchetul clopoţeilor şi lătratul câinilor, care, împreună cu scârţâitul paşilor pe zăpadă, umpleau noaptea de o rumoare sfântă.

"Sculaţi gazde, nu durniţi / că nu-i vreame di durnit, / că-i vreame di corindat..."

Şi erau bucuroşi colindătorii, când gazdele îi primeau. Îi ascultau şi le umpleau trăisturile cu bunătăţi. Iar la casele *"tovarăşilor"*, care nu-i primeau, colindătorii le urau gazdelor:

"Să vă dea Dumnezeu roadă / păduchi cu coadă", ori *"Corindă, corindă, bagă iapa'n tindă / şi-i dă fân să roadă / şi-o pupă sub coadă"*.

Încercările de a înlocui colinda cu parodii, lansate pe la festivalurile şi concursurile *"Cîntarea Rominiei"*, s'au soldat cu eşecuri ridicole, ca şi folclorul *"nou"*, în care Ileana cheamă mierliţa de pe ogor să vină, să-i cânte... de pe tractor.

Această rezistenţă a ţărănimii noastre, care refuză să renunţe la obiceiurile moştenite din moşi-strămoşi, a determinat, la un moment dat, partidul comunist, să-şi schimbe tactica.

Aşa au apărut *"Obiceiurile de iarnă"*, iar mai apoi *"Sărbătorile de iarnă"*. Fostul pom de Crăciun, devenit acum *"pom de iarnă"* îşi aprindea luminile în *"oraşelele copiilor"* dela Crăciun şi până la Boboteză, iar întreprinderile *"socialiste"* organizau în spre Anul Nou *"sărbătoarea pomului de iarnă"*, în care copiii spuneau poezii şi primeau daruri dela *"Moş Gerilă"*.

Ba mai mult, la Muzeul Satului se organiza câte un *"Festival al obiceiurilor de iarnă"* (fără altă publicitate decât un afiş la poartă) cu echipe de colindători şi urători, aduse dela sate.

Şi cum, în vremea aceea, lucram la Bucureşti, până-deam evenimentul,pentru a-l fotografia şi a înregistra colindele, aşa *"laice"* cum erau ele: colinde de ciobani, de pescari, de fete, de flăcăi şi de moşnegi. Iar apoi, cu complicitatea directorului meu, le prezentam, *în sunet şi imagine"*, celor 150 de colegi de muncă, în *"sala de şedinţe"*. Şi, fiecare, aveam mulţumirea sufletească, că am făcut ceva, că ne-am împrospătat sufletul, că ne-am adus aminte de farmecul Crăciunului copilăriei noastre.

Iar într'un an, s'a auzit că, în străinatate, a apărut un disc de colinde adevărate, cântate de corul Madrigal. Deci, în seara de Ajun, toată lumea era cu urechea în aparatul de radio, doar, doar o prinde, printre şuierăturile şi bruiajul obişnuit, vreo frântură de colindă dela postul Europa Liberă. Şi ne gândeam că măcar atâta bine ne fac Americanii - speranţa noastră care ne-a costat ani grei de comunism...

Au trecut ani şi ani de atunci şi viaţa m'a dus departe de Ţara colindelor, dar într'un an, fiind la Bucureşti, în preajma Crăciunului, am văzut, întâmplător, un afiş care invita lumea la un spectacol de colinde şi urături, la sala Palatului. Bucuria mea a fost nemăsurată! Împreună cu toţi ai mei - trei generaţii - am văzut şi am ascultat (în *"sunet şi imagine"*, ca altădată) cu emoţie, cete de colindători adevăraţi, de toate vârstele, din toate colţurile Ţării.

Dar momentul care m'a impresionat cel mai mult a fost începutul. O ceată de copilaşi, în bondiţe şi itări, cu căciuli ţuguiate, a strigat sălii: *"Primiţi cu Steaua?"* A fost ca o chemare venită din altă lume. Şi toată sala, într'un suflet, ca într'un suflet descătuşat, a strigat: *"Primim, primim!"* Un strigăt izvorît din toate inimile. Iar copilaşii şi-au început colinda:

"Trei crai dela răsărit / spre Stea au călătorit. / Şi-au mers până ce-au stătut / unde-a fost Pruncul Născut / Şi cu toţi s'au bucurat / pe Hristos dac'au aflat. / Cu daruri s'au închinat / ca la un Mare'mpărat".

Steaua copiilor nu mai avea cinci colţuri, ci opt, iar în inima ei nu mai era secera şi ciocanul nenorocirilor noastre, ci bucuria naşterii Mântuitorului nostru.

Acest spectacol, pe care nu-l voi uita niciodată, a fost pentru mine dovada de netăgăduit a nemuririi colindelor noastre, păstrate cu grijă şi transmise din generaţie în generaţie - emanaţie creştină a sufletului românesc, minune pe care o retrăim an de an.

Şi pentru a şterge din gândurile noastre amintirea anilor când colinda era prigonită, voi încheia această sumară evocare cu o nestemată din comoara colindelor noastre româneşti:

"Sculaţi gazde, nu durniţi / Ci voi afară ieşiţi, / Vă uitaţi la răsăritu / steaua mândră ce-o ieşitu. / Lângă stea-i lumină mare / ş'amândouă ţân o cale. / Amândouă se'ntrebară / oare ce veste-i în ţară / Veste bună este iară, / veste bună este iară, / c'o născut Sfânta Fecioară. / Şi-o născut pe fân uscatu / pe Iisus adevăratu, / Care ne-a răscumpăratu / şi ne este Împărat, / Împăratu Cerului / şi Cuvântul Tatălui."

"... Corinduţa nu-i mai multă, / să trăiască cine-o-ascultă..."

FETIŢA ŞI MOŞ CRĂCIUN

-O poveste adevărată pentru oameni mari-

La casa unor tineri ce şi-au unit inimile, dorinţele, speranţele, vieţile, a poposit într'o zi de toamnă pe la miezul zilei o barză. Aducea în ciocul ei lung un dar dumnezeiesc: un coşuleţ cu o fetiţă.

Au trecut încet, încet trei ani şi fetiţa a început a înţelege ce se petrece în jurul ei, lumea, viaţa. Vedea flori, animale, păsările, creştea frumos sub privirea blândă şi dulce a mamei.

Tatăl era pe front, nu-l cunoştea, ştia că e îmbrăcat cu haine albastre şi e departe. Într'o zi, când un camarad venit în concediu a trecut pe la casa ei să aducă o scrisoare, a întins mâna spre el, i-a spus: tata? şi a fost supărată că nu e el.

Era spre sfârşitul iernii. Mama era la serviciu, fetiţa era acasă cu o altă fetiţă, dar mai în vârstă de vreo patru ori decât era.

Când, după amiază, mama a revenit acasă dela serviciu, a găsit pe cele două fetiţe îmbufnate. Cea mică cu ochii roşii de plâns, a izbucnit în hohote, fără să poată spune de ce. Mama a aflat pricina. Erau afară, la joacă, în zăpadă, când Natalia s'a aşezat pe trotuar, îşi descheia şireturile să-şi scoată ghetuţele. Voia să le dea unui copil sărac, care umbla doar în ciorapi prin zăpadă. Cea mare - mai înţeleaptă, pătrunsă de responsabilitatea ei - de a avea grijă de fetiţă - a oprit-o. S'au certat, a adus-o cu forţa în casă. Atunci a sosit şi mama şi ca toate mamele lumii a împăcat lucrurile şi fetiţa s'a potolit din plâns.

După câteva zile, în ajun de Crăciun, a bătut la uşă chiar Moş Crăciun în persoană. Fetiţa, prevenită, îl aştepta.

Era un moş bătrân, cu barbă albă şi un cojoc lung, lung până'n podea.

După convorbirea cu Moş Crăciun şi poezia de rigoare, anume învăţată, Moşu' a lăsat sacul din spate şi a scos din el o păpuşă elegant îmbrăcată. Şi când Moşul continua să scoată şi alte jucării, fetiţa l-a oprit. Îşi dorise o păpuşă şi o primise.

"Nu, Moş Crăciun, i-a spus Natalia, *nu-mi mai da nimic, dă jucăriile şi la alţi copii, mai sunt copii pe strada noastră, du-te şi la ei"*.

Moşul primise instrucţiuni precise, alte adrese nu mai avea. Aici trebuia să descarce sacul. Autorii reali ai darurilor din traistă, erau şi ei stingheriţi. Tot mama a rezolvat problema, împăcând şi pe fetiţă şi pe Moş Crăciun şi pe oaspeţi şi pe copiii care nu-l aşteptau pe Moş Crăciun.

Şi au trecut ani după ani. Fetiţa a ajuns mamă, la rândul ei e furnizorul principal al lui Moş Crăciun, complice în aceste obiceiuri, iluzii care au încântat copilăria multora dintre oameni, şi de care ne amintim cu nostalgia unor vremi de mult trecute.

Acum copiliţa care l-a pus pe Moş Crăciun în încurcătură, de nu ştia ce şi cum să facă, se vrea bunică, să spună şi ea nepoţilor, basme, poveşti, aşa cum îi spuneau ei, mama, moşu' şi bunica, buna ei bunică de mult plecată la Dumnezeu.

Aceasta a fost o lume de mult apusă, în care sclipiri de bunătate veneau din depărtate, trecute timpuri, din negura vremurilor, moşteniri dela mamele şi mamele mamelor neamului românesc.

C. VASILIU

COPIII "NIMĂNUI"
PĂCATUL NAŢIUNII NOASTRE !

Mihai GHEORGHIU

Aflat în România în luna August a.c., ca reporter al ziarului nostru, printre alte activităţi în materie, gândurile şi paşii m'au purtat şi către copiii nefericiţi ai patriei mele, copii orfani, abandonaţi, loviţi de soartă...

La sugestia bunului meu prieten, Profesorul Ioan Brădean, am făcut o vizită şi o modestă donaţie, la *"Casa de copii Sf. Dumitru"* din Buftea, unde pe lângă tristeţea marcantă a *"prezenţei faptului"*, am avut şi un oarecare sentiment compensator, la impresia deosebit de favorabilă lăsată de însăşi *"pozitivitatea"* dominantă în acest cămin; deosebit de curat, ordonat şi liniştit, formează un mediu ambiant, copiilor nefericiţi care îl locuiesc. Impresionat pozitiv în acest sens, am rugat-o pe Doamna Ciobanu Anişoara, Directoarea acestui cămin, să ne împărtăşească câte ceva din viaţa, activitatea de zi cu zi şi desigur, greutăţile inerente cu care se confruntă copiii şi implicit domnia sa, prin funcţia şi responsabilitatea pe care le deţine.

Redau în rândurile de mai jos, interviul efectuat pe data de 21 August.

•••

Rep. Mihai Gheorghiu: - Bună dimineaţa, stimată Doamnă Director!

Director Ciobanu Anişoara: - Bună dimineaţa, Domnule Reporter şi bine aţi venit!

Rep. M.G.: - Pentru început, aş dori să ne spuneţi câte ceva despre dumneavoastră, cât şi despre instituţia pe care o conduceţi.

Dir. C.A: - Mă numesc Ciobanu Anişoara şi sunt Directorul Casei de copii *"Sf. Dumitru"* din Buftea.

Rep. M.G.: - Fiţi amabilă vă rog şi spuneţi-ne, când a fost înfiinţată această instituţie şi câţi copii adăposteşte în acest moment?

Dir. C.A.: - Casa de copii Sf. Dumitru, a fost înfiinţată la data de 1 Septembrie 1975 şi actualmente numără două sute treizeci şi doi de copii înscrişi.

Rep. M.G.: - Spuneţi-ne, vă rog, câte ceva despre situaţia financiară a instituţiei pe care o conduceţi, mai precis cine vă finanţează, de unde provin fondurile şi în ce măsură, acestea acoperă nevoile acestui cămin?

Dir. C.A.: - Guvernul alocă lunar fonduri pentru întreţinerea copiilor, atât pentru hrană, cât şi pentru îmbrăcăminte, încălţăminte, rechizite, iar dela bugetul local, obţinem fonduri pentru cheltuielile materiale.

Rep. M.G.: - În ce măsură sunteţi ajutaţi de fundaţii sau alte eventuale organizaţii umanitare din interior şi din *"afară"*?

Dir. C.A.: - Suntem ajutaţi de o Fundaţie creştină din Canada, care ne sponsorizează, ca să spun aşa, cu o sumă de zece dolari canadieni, pentru fiecare copil pe lună, iar de zilele onomastice şi de sărbătorile religioase, ne mai trimit ceva cadouri, sau chiar bani, în funcţie de posibilităţi.

Rep. M.G.: - Spuneţi-mi vă rog, în ce măsură, totalitatea acestor fonduri primite atât dela stat cât şi din afară, acoperă necesităţile materiale ale instituţiei pe care o conduceţi.

Dir. C.A.: - Nu! Desigur că în raport cu nevoile noastre, aceste fonduri materiale nu acoperă necesarul, dar încercăm din greu să facem faţă, iar uneori mai apelăm şi la ajutorul altor instituţii de stat sau private şi, deci, încercăm să ne descurcăm în măsura limitei de jos.

Rep. M.G.: - Care este starea generală de sănătate a copiilor acestei instituţii?

Dir. C.A.: - Starea de sănătate a copiilor noştri, în general este bună, deşi avem opt copii purtători de germenii Hepatitei B, câţiva care au făcut Hepatita A, în rest...

Rep. M.G.: - Cum se materializează actualmente asistenţa medicală la copii? Este gratuită sau nu, şi cum staţi cu medicamentele?

Dir. C.A.: - Asistenţa medicală este bună. Avem un medic care efectuează o jumătate de normă la noi, precum şi şase asistente, însă referitor la medicamente, suntem deficitari! Avem medicamente extrem de puţine şi de foarte slabă calitate şi, spre exemplu, în acest sens, vreau să vă spun că la copii *"dermitele"* sunt în floare, şi neavând *"unguente"* de nici un fel, suntem nevoiţi să le preparăm empiric, din untură de porc, în combinaţie cu diferite prafuri antibiotice...

Rep. M.G.: - Spuneţi-mi, vă rog, dacă instaurarea primului guvern democratic în România a însemnat un factor pozitiv, determinant, în viaţa acestor copii nefericiţi, mă refer la o oarecare îmbunătăţire.

Dir. C.A.: - Desigur! Noua conducere este mult mai receptivă şi sunt sigură că cei însărcinaţi, fac tot ceea ce pot în a ne ajuta, dar de asemenea, sunt deplin conştientă de greutăţile majore prin care întreg neamul nostru trece şi mai ales că starea economică la nivel naţional, este foarte precară, deci...

Rep. M.G.: - Stimată Doamnă Director, vă rog să ne spuneţi, care ar fi în acest moment nevoile stringente, în vederea unei îmbunătăţiri reale?

Dir. C.A.: - Instituţia, care iniţial, de fapt, a fost predestinată copiilor preşcolari, în urma noilor reglementări ale guvernului, va trebui să ţină aceşti copii, până la optsprezece ani. În unitate nu există decât mobilier adecvat copiilor preşcolari, ceea ce ne face extrem de grea, buna desfăşurare, ţinând seama de nevoile imperioase ale paturilor, meselor etc., lucruri dimensionate în raport cu vârsta şi care ne lipsesc total şi în această situaţie, închipuiţi-vă cât ne este de dificil.

De asemenea, problema hainelor şi mai ales a detergenţilor care vin dela bugetul local, reprezintă un alt punct dureros. Avem o mare nevoie de săpun, pastă de dinţi, şampon, dezinfectante...

Rep. M.G.: - Ce ne puteţi spune despre hrana zilnică a copiilor?

Dir. C.A.: - Fiecare copil, în funcţie de vârstă, preşcolar sau şcolar, beneficiază de aproximativ şapte mii de lei pe zi, din aceşti bani trebue să acoperim micul dejun, prânz, gustare şi cină...

Rep. M.G.: - Făcând un calcul rapid supra parităţii cursului dolarului în raport cu leul, observ că suma alocată, se situează cu o oarecare indulgenţă în jurul a unui dolar şi atunci mă simt obligat să vă întreb: în ce măsură aceşti bani, pot acoperi necesităţile unei hrane cel puţin decente?

Dir. C.A.: - Din fericire, mai primim câte ceva dela diferite firme particulare sau chiar de stat, prin diverse donaţii consistând în mezeluri şi chiar legume, uneori bani, destinaţi hranei; totuşi nu este deloc uşor.

Rep. M.G.: - Observ că încă dela începutul acestui interviu, adesea, copiii vin din când în când şi vă consultă în diferite probleme, o fac cu sinceră dezinvoltură iar dumneavoastră îi trataţi cu multă căldură şi înţelegere. Din asta, cel puţin eu, am observat că între dumneavoastră şi ei există desigur o legătură intimă sufletească, mai presus decât o relaţie *"şablon"*.

Dir. C.A.: - Da, într'adevăr! Sunt în această instituţie de peste douăzeci de ani, mai precis de când am terminat Liceul pedagogic. Sunt Director de numai doi ani şi sunt în mai tot timpul alături de aceşti *"copii ai mei"*, care-mi sunt foarte dragi, şi desigur că cineva trebue să le facă viaţa mai uşoară, cât de cât...

Rep. M.G.: - Îmi dau seama că prin timpul atribuit acestui interviu, v'am răpit din mijlocul problemelor pe care le aveţi şi nedorind să abuzez câtuşi de puţin de bunăvoinţa dumneavoastră, am să închei, dorindu-vă numai bine şi mai ales numai succes în umanitarul dumneavoastră scop.

Dir. C.A.: - Vă mulţumesc, atât dumneavoastră personal, cât şi ziarului *"Cuvântul Românesc"* pentru atenţie şi mai ales pentru oportunitatea pe care mi-aţi dat-o în a face cunoscută situaţia noastră şi vă aşteptăm să reveniţi printre noi, cu deosebită plăcere.

•••

Părăsind România, în timp ce *"AIRBASSUL"*, mă poartă lin peste apele magnifice ale oceanului, gândurile mi-au zburat şi ele, dar în direcţie opusă şi m'am regăsit din nou printre copiii acelei instituţii, care prinşi într'un cerc, jucau desigur un joc specific vârstei şi cântau veseli, aruncându-mi cu dragoste şi curată sinceritate, pe care numai copiii o pot avea, zâmbete şi priviri calde. Atunci, dorinţa mea s'a cimentat definitiv devenind un imperativ! Trebue să fac ceva pentru ei! Trebue să facem ceva neapărat! Sunt copiii noştri, copiii patriei!

ORFANUL

Copil stingher, plecat în lume,
Flămând şi gol şi prigonit,
El umblă, neavând un nume,
Prin şanţul vieţii, drum cotit !

Bătând la porţi, el pâine cere !
De câini şi oameni hăituit !
El duce'n spate-un sac de piele
Dar sacu-i gol şi găurit !

În mâna-i mică şi subţire,
El are-un beţişor de brad,
Pe care-l poartă cu iubire,
Fiindu-i prietenul cel drag !

În case-i cald şi lume multă,
Cu toţi, Crăciunul îl cinstesc,
El umblă în durerea-i mută,
Zăpada mâinile-i rănesc !

Într'un târziu, când lumea doarme,
Găseşte-un colţ, într'un cotlon
Şi zace, răscolit de foame,
Visând la pâine şi jambon !

În pragul unei uşi, apare,
Un domn, în straie de Crăciun !
El dă la câine de mâncare,
Din tot ce el avea mai bun !

Încet atunci, cu pas sfios,
Flămând şi făr' de adăpost,
Orfanul cere'ncet: un os !
Chiar dac'o fi din cel mai prost !

Întinde mâna prea grăbită,
Luând bucata mult râvnită,
Şi fericit de-aşa pomană,
Se bagă, mestecând, sub scară !

Adoarme-apoi, şi-i somnul dulce,
Zăpada cerne ne'ncetat !
Cu bâţul desenând o cruce,
Şi-i chipul alb şi ne'ntinat !

În zorii zilei următoare,
Zăpada şterse-aproape tot,
Lăsând în forma-i sfidătoare
Numai un băţ, atâta tot !

Mihai GHEORGHIU

CRĂCIUN ÎN EXIL

Sfânt Crăciun în greu exil
ger cumplit şi vijelie
voci pierdute de copil
vin căldură să ne ţie.

...şi era de mult... de mult...
mama pregătea colacii
promiteam c'o s'o ascult
şi fugeam s'ajung ortacii...

Îngânam şi eu colind
...cum ştiam... cum nu ştiam...
stele'n inimi să aprind
sfânta veste preamăream.

Hainele - de pe la fraţi -
atârnau pe noi, să cadă.
Ghete strâmbe încălţaţi
mai cădeam şi prin zăpadă.

Suflet blând ca fulg de nea,
inimi pure de lumină
mântuire'n lut venea
dela cald, lumină lină.

.....

Doamne, dă-mi şi'n astă noapte
fericirea de atunci
luminarea vremii coapte
puritatea strânsă'n prunci.

Du-mă, Doamne, înapoi:
frig, flămând şi ne'mbrăcat
pot să cad, să plâng apoi
dă-mi iar sufletul curat.

Şi mai dă-mi, o Doamne Sfinte
glasuri calde, de copil
colindând, vestind s'alinte
în acest amar exil.

Florica BAŢU-ICHIM

BINECUVÂNTATĂ FII, ÎNCHISOARE

La mai bine de douăzeci de ani dela publicarea ei în Franţa şi după ce a fost tradusaă în engleză, germană, italiană şi norvegiană, cartea *"Binecuvântată fii, închisoare"* de Nicole Valéry-Grossu, una dintre primele mărturii apărute în Occident despre închisorile comuniste, vede lumina tiparului şi în România, fiind editată de *"Editura Univers"*, în colecţia - Ithaca - dedicată scriitorilor români din exil.

O întâmplare fericită face ca portretul autoarei, una dintre cele mai mari şi mai luminoase figuri ale exilului românesc, să fi fost prezentat, încă dinainte, de monografia *"Nicole Valéry-Grossu, O lumină în besna exilului românesc"*, de Cicerone Ioniţoiu, publicată de Fundaţia Culturală *"Memoria"*.

Lansarea cărţii, eveniment de excepţie pentru spiritualitatea românească de pretutindeni, a avut loc la Uniunea Scriitorilor, la 14 Noembrie 1997.

Cu acest prilej au vorbit Denisa Comănescu (redactor şef la Editura Univers), Ana Blandiana (autoarea prefaţei), Pan M. Vizirescu, Mioara Izverna (traducătoarea cărţii), Mariana Ionescu (autoarea notei biobibliografice) şi poetul Sergiu Grossu.

Din cele spuse de vorbitori s'a desprins ideea că *"Binecuvântată fii, închisoare"* este o carte unică pentrucă ea reprezintă, pe lângă un zguduitor document anticomunist, şi o mărturisire esenţială despre puterea credinţei în Dumnezeu.

Dăm mai jos cuvântul rostit de Mioara Izverna, traducătoarea cărţii:

În ziua fericită când cartea ***Bénie sois-tu, prison*** mi-a fost încredinţată spre traducere, am ştiut, încă dela primele pagini, că mă aflu în faţa unui text cum nu mai citisem încă. Pe măsură ce o traduceam, trăiam una dintre experienţele spirituale cele mai importante din viaţa mea. Luni şi luni de zile am simţit în preajmă şi coborînd asupra-mi, marea lumină şi credinţa fierbinte în Dumnezeu, puterea de a iubi, de a ierta şi de a înţelege totul a unui suflet de sfântă. Căci aşa a fost Nicole Valéry-Grossu prin faptele din întreaga sa viaţă. M'am simţit protejată şi întărită de ea, cea care a fost dăruită de Dumnezeu cu cele mai înalte haruri, şi care, prigonită fiind, supusă fiind, în închisorile comuniste, la cele mai îngrozitoare chinuri, a fost în stare nu numai să-şi înfrunte călăii, pe măsură ce credinţa ei devenea tot mai puternică, dar şi să-i privească cu milă creştinească.

Astăzi, cartea ***Binecuvântată fii, închisoare***, scrisă de Nicole Valéry-Grossu, una dintre cele mai mari şi mai luminoase figuri ale exilului românesc, apare - în sfârşit - şi în versiune românească, la editura Univers. Publicată în 1976 de importanta editură Plon din Paris, reeditată de trei ori, cartea a fost tradusă în multe alte limbi, engleză, italiană, germană, norvegiană, având un imens răsunet, aşa cum se vede din numeroasele scrisori trimise autoarei de către cei ce au citit-o.

Binecuvântată fii, închisoare este printre primele mărturii apărute în Occident despre închisorile comuniste din România, despre închisorile comuniste în general. *"Mulţi nu pot să creadă* - spune Nicole Valéry-Grossu, în mărturiile celor scăpaţi din infernul roşu privind torturile pe care le-au îndurat. *"Lumea liberă închide capitolul cruzimii umane cu înfrângerea lui Hitler... Dar există în ţările comuniste mii de închisori, de lagăre de concentrare, de azile psihiatrice, în care cei închişi sunt torturaţi şi înjosiţi fără să aibă altă vină decât aceea de a nu fi fost de acord cu minciuna comunistă".*

Dar dincolo de marea importanţă pe care o are ca ***document anticomunist***, cartea aceasta e unică prin experienţa spirituală pe care autoarea ne-o comunică. În închisoare i se revelează uriaşa forţă a credinţei, care-i dă omului puterea să învingă orice greutate, mai mult încă, închisoarea devine, pentru ea o adevărată şcoală a credinţei, a valorilor creştine, pe care se străduieşte să le împărtăşească şi cu semenii ei. Într'una din paginile cărţii Nicole Valéry-Grossu spune: *"Ideea că Dumnezeu însuşi se îngrijea de mine îmi era atât de scumpă, gândul că El mă adusese aici pentru a învăţa căinţa, uşurarea iertării totale, mă făcea să doresc a nu fi eliberată, deoarece socoteam că îmi rămăsese încă mult de învăţat şi de înfăptuit". "Dumnezeu este de partea mea, nu mă tem de nimic, ce pot să-mi facă nişte oameni?"*, repeta ea mereu cuvintele psalmistului.

"Fii binecuvântată, închisoare, binecuvântat să-ţi fie rolul pe care l-ai avut în existenţa mea" - această frază a lui Soljeniţân dă titlul cărţii, care ne poate surprinde în prima clipă, dar care izbuteşte cum nu se poate mai bine să exprime, printr'o formulă concisă şi percutantă, această experienţă iniţiatică, această situare în miezul credinţei, prin suferinţa trăită şi asumată în închisoare.

Marele talent scriitoricesc al lui Nicole Valéry-Grossu constă tocmai în capacitatea de a spune cu desăvârşită - artistică - simplitate ***acest adevăr*** trăit de ea.

Întreaga mea strădanie, ca traducător al cărţii a fost să găsesc, în versiunea românească, structuri la fel de directe, concrete, transparente.

Cartea ***Binecuvântată fii, închisoare***, poate fi citită şi recitită mereu. Ea îţi înalţă sufletul, la ea te poţi întoarce într'una, ca la un izvor de apă vie, de credinţă, de iubire, de speranţă, aşa cum te întorci mereu la cărţile sfinte.

Binecuvântată fie cartea lui Nicole Valéry-Grossu şi mesajul ei în eternitate!

Mioara IZVERNA

Interogaţii apăsătoare

- II -

Prof. Fred Nădăban

Mulţimea neliniştilor ne determină să continuăm interogaţia începută în prima parte a acestui *"memoriu"*.

1) Există oare o motivaţie suficientă pentru ca economia noastră să ignore sau să marginalizeze complementarităţile reale şi viabile numai pentrucă se află la Nord sau la Răsărit? Sau numai pentrucă ele nu se situează în perimetrul ţărilor capitaliste dezvoltate, în Uniunea Europeană sau în USA? Oare obsesia integrărilor care ne bântuie acum nu ne va crea prejudicii grave pe termen scurt, mediu şi lung? Actuala putere, care cu greu ar putea fi suspectată de opţiuni filoruse sau procomuniste, are, credem, libertatea de a-şi alege partenerii exclusiv pe criteriile intereselor economice, fără nici un fel de inhibiţii, aşa cum fac şi mult-doriţii noştri parteneri mari şi bogaţi; sau aşa-zisul ***pragmatism*** (decisiv, de exemplu, în relaţiile USA cu China, ale Franţei cu Irakul, etc.), pragmatism care i-ar face probabil să sughită pe John Dewey sau pe Wiliam James, constituie un privilegiu al celor mari şi tari? Quod licet Jovi non licet bovi? Urmează oare ca cei mari să-şi materializeze la nesfârşit *"principialitatea"* numai atunci când aplicarea ei cade pe spinările descărnate ale unor pitici famelici (vezi embargourile asupra Iugoslaviei şi Irakului, cu efectul lor ruinător asupra unor ţări ca România şi Bulgaria)? Câte şi cât de slugarnice concesii faţă de interesul naţional mai trebue să facem pentru a obţine câteva zâmbete şi laude care nu costă nimic şi care nu obligă la nimic?

2) Tot referitor la concesii, nu ne-ar pune oare într'o lumină mai respectabilă afirmarea răspicată a raptului provinciilor noastre din Est prin tratatele care le-au consfinţit, afirmarea răspicată a tălhăriei ruseşti privind tezaurul naţional, decât servila ignorare a lor în tratate semnate sau încă de semnat? Pe linia consecventă a unor *"pragmatisme"* ale celor mari, vor cădea mereu sub incidenţa incriminărilor scandalizate doar hoţiile şi crimele celor mărunţi. Condiţia impunităţii este asigurată de dimensiunea banditului: dacă Rusia este destul de mare şi puternică îşi poate păstra nesupărată imperiul colonial limitrof. Cecenii beneficiază doar de o aproximativă, foarte discretă compătimire atunci când sunt măcelăriţi, o compătimire cu atât mai greţoasă prin caracterul ei vădit şi previzibil abortiv. China poate *"fecunda'* Tibetul fără ca să i se refuze clauza de către USA, etc., etc. Marii noştri *"would be friends and protectors"* au priorităţi, evident, ***legitime*** şi le vor avea mereu. Îndrăznim şi noi să mai existăm, deci avem şi noi priorităţi în vederea supravieţuirii, printre altele şi pe cea de a semnala cel puţin printr'un strigăt de durere atunci când nu se striveşte sau smulge un mădular. Îndrăznim să ne doară şi o spunem: o fi oare prea mult sau inutil? Este oare interzis să i se spună banditului că este bandit în raport cu principiile cu care se împăunează şi pe care le aplică... altora? Afirmarea răspicată a oricărui dezechilibru moral constituie, credem, un feed-back indispensabil pentru a oferi o şansă ameliorării în timp a relaţiilor dintre comunităţi. Care ipotetică bunăstare poate justifica atâta slugărnicie şi umilinţă trăită, reală, imediată? Mărimile se aşteaptă ca naţionalismele să moară sub povara represaliilor, a dispreţului, a vastei propagande globaliste - în timp ce teoreticienii şi practicienii acestora îşi realizează fără jenă, adesea cu brutalitate, interesele proprii?

3) Am spijinit şi continuăm să sprijinim actuala putere în primul rând pentrucă se crease nevoia disperată a unui corectiv moral la mlaştina pestilenţială în care s'au răsfăţat şi în care au prosperat *"emanaţii"* Insurecţiei din Decembrie 1989. Asanarea morală a societăţii româneşti a constituit pentru cei mai mulţi dintre noi substanţa promisiunilor electorale făcute de CDR. Preşedinţia şi Guvernul constituit în Decembrie '96 schiţează paşi timizi în această direcţie. În acelaşi timp se iau decizii cruciale, potenţial grave, în vederea realizării reformei. Ni se pare firesc ca aceia care deţin şi exercită puterea să preia şi răspunderea deciziilor pe care le iau. S'a vorbit cu insistenţă despre necesitatea unei legi a răspunderii ministeriale, care să consfinţească, în fine, acest raport inextricabil dintre putere şi răspundere. Pe când *"implementarea"*?

4) Privatizarea accelerată creează vaste şi excelente condiţii pentru fraudă şi corupţie; când se va legifera obligaţia demnitarilor (până la nivelul consilierilor locali) de a-şi declara averea personală şi pe cea a rudelor apropiate? După câte ştim, acest lucru nu s'a realizat la începutul mandatelor în vigoare, aşa cum se promisese.

Considerăm ambele acte legislative ca fiind esenţiale pentru realizarea unui salt calificativ convingător în ce priveşte schimbarea în bine promisă în timpul campaniei electorale. În absenţa lor, cum s'ar putea evita suspiciunile în perspectiva accelerării forţate a privatizării, anunţată şi impusă de guvern?

5) Marea majoritate a celor ce ne vizitează ţara, chiar şi cei mai înclinaţi spre simpatie pentru Românii şi România, îşi pot cu greu înfrâna repulsia faţă de MURDĂRIA şi PROMISCUITATEA care ne înnecă. Se face oare destul pentru ***declanşarea şi susţinerea unei ofensive ecologice tenace şi intransigente*** la toate nivelurile, inclusiv în cel al comportamentului civic, implicând în special tineretul, dela grădiniţă până la studenţie sau la vârsta serviciului militar? Suntem siguri că o astfel de ofensivă ar constitui o contribuţie majoră la reconstituirea respectului de sine al Românului şi a respectabilităţii lui reale. Credem cu toată seriozitatea că însăşi postura noastră de solicitanţi umili în relaţie cu Europa ar avea mult de câştigat de pe urma unei astfel de campanii (în ciuda oricăror eventuale similitudini superficiale cu anumite *"şantiere ale tineretului"* sau *"tabere de muncă"*).

6) Societatea de consum realizată în Occident pare a fi obiectivul necontestat, obsesia întregii clase politice, reflectând în bună măsură starea de spirit a majorităţii unei populaţii silită să trăiască de atâta vreme la limita indigenţei. Participarea la un consum material în stil şi la scară apuseană este ceva ce se promite, ceea ce ar trebui să mobilizeze, să convingă şi să consoleze. Obiectivul ni se pare discutabil, *"consumatorismul"* însuşi fiind deja destul de speriat de sine, de multe dintre consecinţele deja vizibile şi ameninţătoare ale *"marilor realizări"*; acelaşi obiectiv ni se pare şi greu de atins în două sau chiar mai multe generaţii. N'ar fi oare mai înţelept să încurajăm sistematic, prin toate mijloacele reclamei şi educaţiei, ***consumul de cultură***, mult mai ieftin, nepoluant şi esenţialmente constructiv?

CE SE ÎNTÂMPLĂ ASTĂZI ÎN ROMÂNIA

Lenormanda FLORENŢIU

Ce se întâmplă astăzi în România este fără doar şi poate consecinţa celor 50 de ani care au îngropat de vii suflete alese, care au denaturat până la transformare brutală noţiunea de educaţie, cele nobile fiind înlocuite cu cele degradante: minciuna, falsitatea, imoralitatea, toate acestea au înlocuit cinstea, sinceritatea, iubirea faţă de aproape.

- "In ziua de azi totul este să ştii să te descurci. Aşa i-am învăţat pe copiii mei. Să ştii să spui o minciună este mare lucru!"

Bineînţeles că m'am blocat. Ce era să-i spun? Că este o biată fiinţă nenorocită care nenoroceşte la rândul ei pe alţii?! Şi dacă îi spuneam care ar fi fost rezultatul? Cel mult ar fi râs în bătaie de joc... Mi s'a mai întâmplat să mi se spună că sunt cu capul în nori.

În primii ani de după '89 (evit cuvântul revoluţie...) am sperat în primul rând într'o refacere spirituală. Faptul că nobila noastră credinţă creştin-ortodoxă era repusă pe locul ei mi-a dat multă speranţă. Dar nu s'a văzut efectul aşteptat.

Aşa-zisa libertate şi-a spus cuvântul în părţile ei rele.

Şcoala, acest lăcaş aproape sfânt cum ar trebui să fie, a fost şi ea mutilată. Copiii sunt uneori încurajaţi să nu mai creadă în Cele dela care numai învăţătura îl poate salva.

- "De ce să înveţe, dacă nu pot câştiga bani? - auzi aproape frecvent.

Cu mine s'a întâmplat aproape o minune!

Am norocul să pot lucra la o televiziune particulară, în Focşani - judeţul Vrancea.

Graţie unor oameni destoinici, inteligenţi şi cu Credinţă în Dumnezeu, am putut să realizez o emisiune - *"Maeştrii"*, la care am invitat mai ales personalităţi de mare cultură care au fost victime ale închisorilor comuniste.

Unul dintre invitaţi a fost poetul Sergiu Grossu cu care am purtat un dialog inedit în faţa telespectatorilor. Celor doi patroni ai firmei Diplomatic Internaţional Focşani, Domnul Ion Martiş şi Domnul Constantin Buscă, amândoi economişti de mare ţinută, le datorez veşnică recunoştinţă! Spun aceasta pentrucă de multe ori au primit afronturi din cauza acestor emisiuni care pe *"unii"* îi deranjează datorită adevărurilor brutale poate, spuse aici.

O doamnă, fostă soţie de secretar de partid comunist chiar mi-a reproşat direct:

- "Nu-i mai reabilita pe ăia... Fă cu ăştia de acum."

I-am răspuns că *"ăia"* nu au nevoie să fie *"reabilitaţi"*. Noi trebue să ne reabilităm, cinstindu-i şi plecându-ne pioşi în faţa lor, câţi au mai reuşit să rămână...

- A înţeles oare ceva? Cine ştie? Poate...

Ulrtima emisiune pe care am realizat-o a fost despre lansarea cărţii *"Binecuvântată fii, închisoare"* a Valeriei Grossu. Rezultatul a fost cel pe care mi-l doream, adică mi s'a cerut cartea. Cei cărora le-am oferit-o au citit-o pe nerăsuflate.

Salut şi iubesc pe toţi Românii din lumea întreagă! Dumnezeu să ne ocrotească naţiunea de care am fost atât de mândri! Şi mai suntem încă!...

La zece ani dela moarte

CONSTANTIN NOICA

GÂNDITORUL DE PE MUNTE

Viorel CUCU

"În lume-s multe mari minuni / Minuni mai mari ca omul nu-s"
Sofocle

În pragul vârstei de 70 de ani, când fiecare trăitor se gândeşte cu înfrigurare dacă nu cumva degetele dela o mână sunt prea multe ca să-şi numere anii ce i-au mai rămas, Constantin Noica începea una dintre cele mai cutremurătoare aventuri spre care năzuieşte precara, fragila şi caduca noastră natură umană: lupta împotriva entropiei, prin comprimarea Spaţiului şi dilatarea Timpului, drumul în sens invers, contra declinului şi a dezordinii biologice. Metodele geriatrice de tipul Dr. Aslan nu l-au interesat. Tratamentul pe care şi l-a aplicat - dacă se poate numi aşa - era fundat exclusiv pe un gând nevralgic, care muşca din coapsa lui de lut, aşa cum altădată vulturul hăcuise pe Prometeu. Trăise vremea balaurului antropofag, a cărui hrană de predilecţie fusese creierul genial ori superdotat. Ieşise la un liman de refugiu, după ani grei de temniţă şi decenii de domiciliu forţat şi acum materia lui cenuşie, scăpată providenţial de nimicire, se încăpăţâna să încerce să nu devină încă cenuşă.

Spre a continua să existe acut, vivid şi cumva articulat într'o lume vidată de seve şi structuri normale, învingând în acelaşi timp implacabila perspectivă dinlăuntrul său a degradării spre zero, Noica găsise în fiinţa sa un temei, o datorie sfântă, împreunate cu o nesfârşită dragoste. Secretul tăriei şi forţei sale plăsmuitoare dinaintea scadenţei (care nu l-a înşelat şi despre care ştia că, până la urmă avea totuşi să vină) era totodată de resort anteic... Va fi rostit şi Noica, împreună cu Faust al lui Goethe, de care se *"despărţise"* refuzând contractul cu Satan: *"Rămâi, clipă, că eşti atâta de"*... trebuitoare!

În urmă cu vreo douăzeci şi cinci de ani, în fiecare sfârşit de toamnă, în autobuzul de Pălţiniş, care pleacă din Sibiu pe şoseaua Răşinarilor lui Goga şi Cioran, trecând pe la Curmătură şi Ştează, ca să se caţere apoi în spirale pe spinările de piatră ale muntelui, se desluşea silueta puţin adusă a unui domn trecut de mijlocul vieţii, îmbrăcat anacronic cu galoşi peste pantofi, cu o căciulă neagră chinezească trasă peste urechi, un fular gri şi un palton albastru-negru uzat, demodat cândva prin anii '50. Şedea pe una din băncile capitonate cu un linoleum murdar, amestecat printre desagi şi lume de tot felul - navetişti, precupeţe, turişti, dascăli de ţară, ciobani, cabanieri, amatori de schi alergând să prindă prima zăpadă - în majoritate adunătură de cunoscuţi, afişând o familiaritate sfruntată, specifică celor care călătoresc zilnic împreună spre satele din apropierea oraşului. Bagajul lui: o sacoşă în care avea două-trei cărţi, câteva reviste şi puţină lenjerie de corp.

Era cu totul revărsat în interior, privind în afară peste peisaj şi oameni numai ca să se asigure că pacea sa din adânc nu e tulburată. Era compact, detaşat de exterior fără ostentaţie, purtând în priviri aparenţa liniştită a suprafeţei unei ape adânci; fiinţa lui întreagă abia dacă sugera talazul de gând care izbea cu larmă zidul său lăuntric. În felul acesta, *"lucrul în sine"* kantian sau minunea de care vorbeşte Sofocle, degradate în contingentul material, cu vulgul, ignoranţa, larma nepăsătoare şi galopul prăfos după trai al celor din jur, sugera totuşi blândeţe, sfială şi un ciudat respect. Era acolo un ingredient aparte care nu se dizolva în soluţie şi nu intra în plasma pestriţă.

La staţia din faţa Teatrului, Aurel, bunul său prieten care îl conduse, flutura zâmbetul său de vagă semnificaţie, mai degrabă trist...

Gânditorul transhumant, cu reflexul invers, împotriva drumurilor de iernat ale turmelor, părăsise iarăşi chilia sa dela mânăstirea Călăraşani (lângă Bucureşti), unde, din primăvară până în toamnă, biciuise gândul într'o neîntreruptă autoflagelare. Se îndrepta acum către odaia lui dela cabana din creierul munţilor, cu ceva mai încăpătoare ca un şifonier, unde îl aştepta tot discomfortul programatic impus, necesar răvnei sale creatoare.

Societatea pe care avea s'o afle la Pălţiniş era formată din puţinii localnici ai staţiunii: Domnul Nicolae dela staţia meteo, Mihai dela club, Doamna Mimi, bibliotecara, telefonista, contabila şi alte câteva persoane, în general existenţe răsucite, enigmatice, *"des maudites"*, care pentru un motiv sau altul se exilaseră în anonimatul singurătăţii.

Pălţinişul era - în afară de zilele de Sâmbătă seara şi Duminica - *"locul unde nu s'a întâmplat nimic"*, domeniul aproape exclusiv al acestor personaje, decupate parcă dintr'o pagină de Cehov, cu lungi conversaţii şi triste confesiuni, animate uneori de o sete slavă... Oamenii aceştia erau într'un fel prietenii lui Noica, *"păltinişenii"* săi, relaţie de convieţuire şi supravieţuire, încheiată uman, pe altă dimensiune decât cea a culturii, într'un fel de confrerie ciudată de indivizi *"năpustiţi de lume"*, care se recunoşteau şi se înţelegeau din priviri. Când la răstimpuri *"Domnu' Noica"*, cum îi ziceau, poposea printre ei, o linişte religioasă se aşternea pe feţele lor, înconjurându-l cu candoarea, dragostea şi bunătatea lor de triştii copii ai veaculuii... Îl iubeau cu delicateţe, patimă şi gelozie, neputincioşi mai apoi că nu-l pot reţine numai pentru ei, când mitul gânditorului de pe munte luase proporţii în întreaga ţară. *"Când a venit aici pentru prima dată acum cinci ani, noi am fost prietenii lui cei mai apropiaţi şi uite acum toţi se împăunează cu numele lui"*, zicea cu neascunsă ciudă şi cu destulă dreptate Mihai dela club.

De trei ori pe zi, domnu' Noica cobora din odaia lui învăluită în vârfuri de brazi şi urma poteca spre Vila nr.1, unde se afla cantina. După fiecare masă îşi făcea plimbarea de o jumătate de ora, trecând pe la bibliotecă şi poştă, după care, pe un drum ocolit, se întorcea la lucrul său. Statura sa mai degrabă înaltă, marcând tot mai mult un semn de întrebare, se profila peste culmile împădurite din preajmă, distonând în albul orbitor, strălucitor al zilei de iarnă. Peisajul superb, aerul tare, limpede şi ozonat îl ajutau să încarce din nou bateria. Duminica, când Pălţinişul foia de vizitatori şi amatori de schi, înnotând printre nămeţi spre cantină, Noica semăna tot mai mult cu Albatrosul lui Rimbaud, împiedicat la mers de prealungile-i aripi... Nu mai era decât un biet *"paltonar"*, cum le ziceau în derâdere cavalerii joviali, echipaţi până în dinţi cu costume de schi din R.F.G., celor în ţinută de stradă.

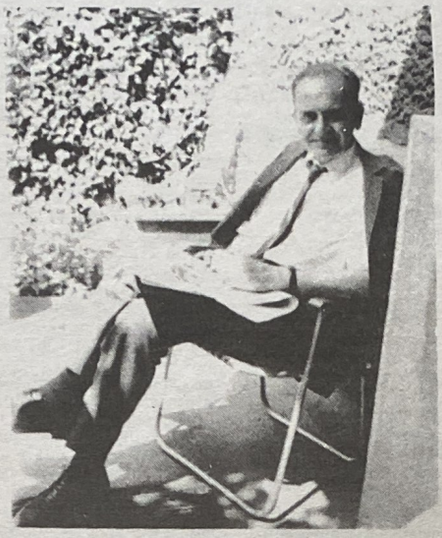

CONSTANTIN NOICA
(24 Iulie 1909 - 5 Decembrie 1987)

Revenit în minuscula sa odaie dela cabană, găsea adesea focul adormit în vatră, lemne pregătite cam puţine. Cobora să-şi crape lemne, pe care le aducea apoi în braţe, urcând clătinat multele şi întortocheatele trepte până la catul de sus, cu poticniri şi tot mai dese popasuri. Entropia ceda iarăşi şi iarăşi, de fiecare dată, ascultând porunca zeului dinlăuntru; calm, metodic, organizat, cu economie de energie, Noica îşi domolea respiraţia şi tensiunea arterială cu meşteşugul miraculos al unui guru. Aprindea apoi focul din câteva vreascuri şi hârtii răsucite cu o mână experţă, deprinsă în puşcărie. *"Ca multă altă lume, am lipsit şi eu o bună vreme de pe-afară"...*, zicea el uneori, abia auzit, abia înţeles, mai mult ca pentru sine.

Ipochimeni şi sicofanţi sau pur şi simplu oameni care l-au cunoscut prea puţin, n'au avut imaginaţia ori nu şi-au dat osteneala să priceapă că un Logician de clasa lui Noica dispune de înzestrarea nativă şi îndelung exersată de a radiografia dintr'o singură privire toată preajma. Şi-au închipuit probabil că omul acesta cu mină visătoare şi absentă s'a rătăcit de prezent în lumea lui Parmenide din Eleea, trăind la Pălţiniş o iluzie: aceea că nu era vegheat, că era lăsat în pace să scrie, să-şi ducă la bun sfârşit planul creator. În realitate, Noica ştia foarte bine că existenţa sa în vârful muntelui ţinea permanent pe statele de plată ale Securităţii un număr de oameni, care se perindau pe-acolo sub cele mai diferite înfăţişări: amatori de schi, îndrăgostiţi, fotografi sau pur şi simplu *"oameni ai muncii"*, veniţi la odihnă prin sindicat. Dela ferestrele cabanelor şi vilelor din jur, ochiul Securităţii ţinea sub observaţie poteca, iar *"urechea"* era mereu pe recepţie. Aşa se face că de câte ori aveam să discutăm chestiuni de o anume importanţă, Domnu' Noica mă invita *"să luăm o gură de aer libert"*.

...Am citit mâhnit aici în Occident rânduri piezişe cum că Noica ar fi înclinat steagul, schiţând gestul funest de a îmbrăca şalvarii de catifea roşie, pe placul regimului. Daţi-i înainte, fraţilor! Dacă nu mai distingeţi în ceaţă duşmanul, izbiţi în Noica! Este exact ceea ce se aşteaptă, ce se urmăreşte: DISCORDIA, DIVIDE ET IMPERA - jocul dintotdeauna al duşmanului. Pentru ca cineva să poată vorbi despre Noica - şi în general despre oricine - trebue să-l fi cunoscut şi înţeles cu adevărat, să fi pătruns rosturile adânci ale cugetului şi condeiului său, încadrate de carabine şi baionete şi exersate într'o epocă de suspiciune şi ură viscerală împotriva culturii. Dacă încrederea sa fără margini în puterea regeneratoare a naţiunii, dacă mândria lucid afirmată a valorilor specifice lumii româneşti - pe care le-a considerat proteice, încărcate cu latenţe şi vectori de proaspete forţe, capabile să ajute cumva-cândva la întremarea spiritului în confuzie şi declin al Occidentului (Spengler) înseamnă capitularea lui Noica în faţa unui regim care încearcă să extermine sistematic tocmai aceste valori, atunci se poate într'adevăr afirma orice! Dar dacă, în sfârşit, vrem să afirmăm orice numai ca să ne aflăm în vorbă, trebue să avem cel puţin decenţa să ne alegem subiecte mai uşoare. Altminteri riscăm să ne trezim *"vorbind proză"*, ca personajul lui Molière, fără logică, fără gramatică şi fără să ştim ce spunem...

Îl cunoscusem pe Noica prin 1979. Era pe atunci ocupat cu copierea manuscriselor dela Academie ale lui Eminescu şi făcea drumuri dese la Bucureşti. Începuse, de asemenea, de câţiva ani traducerea şi îngrijirea unei versiuni româneşti în mai multe volume a lui Platon, împreună cu Petru Creţia, Gabriel Liiceanu, Simina Noica şi Radu Bercea. Avea în acelaşi timp la edituri câteva cărţi de filosofie originală, între care probabil *"Devenirea întru fiinţă"* şi *"Tratat de ontologie"* apărute în 1981 într'un singur volum. Munca de copiere a manuscriselor eminesciene o începuse pe cont propriu. Puţini îşi închipuie pe-aici ce însemnează să-ţi faci acces la un xerox în România. Descoperise mii de pagini cu splendidul autograf al celui mai mare spirit pe care l-a zămislit neamul românesc, peste care George Călinescu trecuse frugal, alături de alţi doi-trei cercetători, mânaţi de o curiozitate şi un interes mai degrabă literar-artistic. Era laboratorul aproape intact al geniului, al *"Omului deplin al culturii româneşti"*, cum îl numise Noica pe coperta unei răscolitoare cărţi: însemnări zilnice scânteietoare, fragmente şi variante ale articolelor sale politice din epoca *"Timpului"*, a *"Curierului de Botoşani"* - *"foaia vitelor de pripas"* - grele note de curs în germană, dela Cernăuţi, Viena şi Berlin. Noica încerca astfel să pătrundă pentru prima dată în tot spaţiul de sub piramidă. Descoperise un Eminescu fabulos, devorat de patima de a cuprinde în marginile minţii Marele Tot, pe urmele unui Pico de la Mirandola...

Eminescu era modelul pe care Noica îl propunea intelectualului român - scriitorului, matematicianului, poetului, inginerului. Uluitoarea comoară eminesciană, pedepsită la *"un veac de singurătate"* şi uitare venea pentru prima oară să depună mărturie că un vers ca *"La steaua care-a răsărit"*... săgetând cerul peste mii de ani lumină, nu este doar rodul unui obstinat exerciţiu poetic, cu atâtea şi atâtea variante, ci îşi are corespondenţa în fenomenala cultură, dela bază, din fundaţii a geniului.

Şi iată-l pe Noica cărând în desagă (ca un Badea Cârţan altădată printre poterele austro-ungureşti) voluminoasele copii. Împlinise pe atunci 70 de ani. Mai întâi s'a dus la Iaşi să le doneze Bibliotecii Centrale de acolo, căreia Eminescu însuşi îi fusese cândva director. Să se facă înţeles, rostise acolo o conferinţă, înaintea căreia cineva încercase să-i limiteze vorbirea la o jumătate de ceas. Noica a găsit ideea ridicolă şi vreme de o jumătate de ceas n'a făcut altceva decât să o ia în derâdere. A continuat alte 90 de minute, cu un efect entuziasmant. Numai că moldovenii *"de decizie"* care ar fi trebuit să zică *"da"*, se arătară până la urmă de un soi cam diluat, făcând mai degrabă parte dintre aceia despre care Eminescu zicea *"Să-i împarţi în două cete, în smintiţi şi în mişei"*. Badea Cârţan reuşise, Noica avea însă de-a face cu *"oameni di culturi"*, care în final au zis *"nyet"*. De ce se temeau? De stafia unui Eminescu integral, de marea libertate de spirit a Luceafărului, aşa cum reiese din manuscrise, de notele sale străbătute de înaripată iubire de neam, de accentele pe mai multe diapazoane din *"Doină"*. Şi-apoi cine ştia ce se ascundea în notele germane?... Temerile acestea, împreunate cu o perfectă laşitate, l-au pierdut pe Eminescu la Iaşi în anul de graţie 1980!

Ce mai rămânea de făcut? Noica porni totuşi mai departe, spre alte vechi capitale ale culturii româneşti. Având în vedere că devenise ambasadorul lui Eminescu, nu se ruşina să fie mereu refuzat. Pentrucă el cerea un lucru: să se pună aceste copii la dispoziţia marelui public. Cu lupta aceasta a cheltuit o mulţime de vreme, până când, la îndemnul lui Aurel, s'a hotărît să le doneze Bibliotecii *"Astra"* din Sibiu.

...În primăvara lui 1980 îşi facuse gândul să nu se mai întoarcă la Călăruşani, ci să încerce să rămână în vreun sat pe lângă Sibiu. Pălţinişul era prea aglomerat şi zgomotos pe vreme de vară. I-am sugerat un sat liniştit, de oameni buni de pe malul Oltului, o vatră clădită pe o luncă, cu fruntea către munţi şi soare. Aşa ne-am dus la Noul Român, împreună cu Aurel. Aranjasem să închiriem o odaie pentru Domnu' Noica.

În drum ne-am oprit în satul meu natal, am poposit în curtea bătrânească şi am stat de vorbă cu tata. Ne-am aşezat la masa de brad din grădină, sub părul înflorit. Vişinii din marginea curtii risipeau horbotă de petale. Câtă supremă indiferenţă faţă de tot şi toate era totuşi în natură! Tata ştia despre Noica din tinereţe, din discuţiile anterioare cu mine şi din citit. Şedeam cam crispat, mi-era cumva teamă, ştiindu-l pe tata adăpat din apa vie a aceleiaşi generaţii, mereu gata de luptă, inflexibil şi nepăsător de consecinţe. Îşi avusese şi el partea lui - *"ca multă lume"* -, la Târgu Jiu, Râmnicu Sărat, Cetăţuie (Braşov)... Şi de ce mi-a fost teamă n'am scăpat: aduse vorba despre *"pacostea din ţară"*, despre închisori şi teroare. Vorbea aprins, nervos, apăsat, după firea lui neostoită, care îi cauzase atât de multe. Eram destul de încurcat, Noica asculta liniştit şi zicea doar la răstimpuri *"Da, desigur, da"*, aparent fără legătură, în timp ce Aurel zâmbea în felul său enigmatic şi încuviinţa, înclinând capul.

Din acea zi am putut vorbi cu Domnu' Noica fără reticenţă, teamă şi suspiciune, căutând mereu locurile deschise. Ceea ce făcuse tata echivala cu un denunţ şi o mărturie, depuse în faţa unei mari conştiinţe morale.

Continuare în pag. 11

În memoriam:

CORNELIU COPOSU

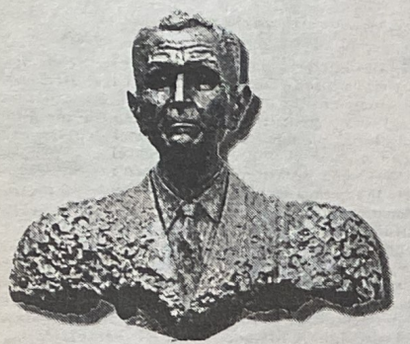

A trecut prin viaţa noastră agitată, fără să facă valuri în jurul proeminentei sale personalităţi, modest dar sobru, înţelegător dar şi intransigent, neafişând o charismă deosebită deoarece îşi pierduse alura de atlet prin închisorile prin care l-a purtat implacabilul destin. Aerul de suferind îl datora chinurilor fizice şi morale îndurate prin temniţele comuniste care i-au săpat brazde adânci pe obraz, dar nu au reuşit să-i înfrângă încrederea nestrămutată în crezul său politic. În clocotul atmosferei post-revoluţionare, încinsă adesea până la incandescenţă când se întocmeau tot felul de scenarii, el şi-a păstrat calmul şi liniştea sufletească. Cu o deosebită generozitate şi-a iertat toţi delatorii şi torţionarii, chiar şi pe aceí care i-au răpit libertatea transformându-i tinereţea în coşmar şi l-au despărţit pentru totdeauna de iubita lui soţie, D-na Arlette Coposu. Când a întâlnit pe stradă, după eliberare pe unul dintre ei, l-a încercat pur şi simplu un sentiment de milă pentru acel neom.

În perioada post decembristă în care conştiinţele multor lideri politici erau sfâşiate de veleitarism, el nu s'a arătat avid de putere refuzând toate ofertele ce i s'au făcut în acest sens. Crezul său politic se confundă cu crezul de veacuri al poporului român. Trăind dela vârsta fragedă în preajma ilustrului bărbat de Stat care a fost Iuliu Maniu, unul dintre făuritorii României Mari, a învăţat dela acesta să se dăruiască cu toată fiinţa intereselor majore ale Patriei. Nu a avut duşmani personali, într'o perioadă în care trădările şi vânzările de conştiinţe se ţineau lanţ şi mulţi erau capabili să se sfâşie între ei pentru a urca o treaptă mai sus în ierarhia nonvalorilor. Cei câţiva care l-au calomniat, au făcut-o deoarece se împiedicau de statura lui morală, de verticalitatea şi coloana lui vertical care nu se pleca în faţa nimănui. A refuzat cu demnitate să ia poziţie împotriva a 2-3 calomniatori, deoarece era conştient de faptul că toate invectivele lor se vor spulbera lovindu-se de aureola lui de sfânt.

Da, a fost un sfânt. Căci este aproape supraomenesc să petreci optsprezece ani prin închisorile degradante ale celor ce intenţionau să transforme valorile morale ale neamului nostru în zdrenţe umane. Să stai 9 ani în izolare totală faţă de orice fiinţă omenească, exceptând pe călăii săi care făceau de fapt parte din ordinul primatelor, apoi să fii zidit de viu într'o celulă, fără aer şi lumină timp de 8 luni. Şi la ieşirea din acest infern să ai forţa pe care ţi-o dă numai educaţia, credinţa şi cultura, de a le acorda tuturor iertare. A trebuit să înveţe pentru a doua oară să articuleze sunete şi cuvinte, deoarece coardele sale vocale nu mai puteau reproduce nici un cuvânt omenesc, căci aproape 10 ani nu mai auzise nici unul datorită izolării totale la care fusese supus.

Corneliu Valer Coposu s'a născut la 20 Mai 1916 în familia protopopului Valentin Coposu. A absolvit Facultatea de Ştiinţe Juridice din Cluj obţinând titlul de doctor în drept. A fost asistent universitar, jurist şi a scris o mulţime de studii politice şi istorice, în special legate de trecutul Transilvaniei. Între 1937-1946 a fost secretarul lui Iuliu Maniu iar în anul 1947 a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă pentru *"înaltă trădare a clasei muncitoare şi crimă contra reformei sociale"*. A trecut prin cele mai îngrozitoare penitenciare comuniste, precum Jilava, Văcăreşti, Aiud, Piteşti, Capul Midia, etc. Soţia sa Arlette Coposu, a fost o victimă a regimului comunist, decedând după 14 ani de detenţie. În anul 1987, în plină teroare ceauşistă, a reuşit în clandestinătate să afilieze PNŢ la Internaţionala Creştin Democrată, iar la 6 Octombrie 1995, drept recunoştinţă a meritelor sale în lupta dusă pentru triumful libertăţii, a primit din partea Preşedintelui Franţei Jacques Chirac *"Legiunea de Onoare"* cu grad de ofiţer. A fost singura distincţie ce i s'a conferit în viaţă, de o Putere străină, căci în ţara sa nu a avut parte decât de suferinţe şi dezamăgiri. La moartea sa însă, poporul care i-a apreciat verticalitatea morală, i-a organizat adevărate funeralii naţionale.

A ieşit din viaţa agitată, aşa cum a trăit, discret, fără să facă valuri, intrând direct în istorie lângă cei mai iluştri bărbaţi politici. Iată ce a declarat cu puţin timp înainte de a părăsi lumea care i-a fost ostilă: *"Mi-am făcut un examen de conştiinţă. Am trecut în revistă toate suferinţele şi mizeriile prin care am trecut de-a lungul puşcăriilor, a anilor de detenţie, a persecuţiilor post penitenciare. Şi, cred că aş opta pentru acelaşi destin."*

S'au împlinit la 11 Noembrie crt. doi ani dela dispariţia lui Corneliu Coposu, cel care s'a identificat cu rezistenţa neînfricată împotriva tiraniei comuniste şi cripto-comuniste, omul politic care a creat o opoziţie unită şi a pus bazele CDR al cărei mentor spiritual a fost. Din păcate timpul nu l-a mai aşteptat şi nu şi-a putut vedea împlinirea visului de o viaţă. Exact după un an dela trecerea sa în eternitate, forţele creştin-democrate au câştigat alegerile, pe care mulţi le-au considerat o victorie post-mortem a întregii sale activităţi politice.

"Dimensiunea sa etică l-a impus ca un necontestat reper şi simbol al valorilor esenţiale ale neamului nostru. Autoritatea sa morală a constituit coloana vertebrală a structurilor care din Decembrie 1989 au reunit toţi Românii dornici să scoată ţara din impas. Prin caracterul său ferm a impus respect până şi adversarilor săi cei mai încrâncenaţi. Viaţa exemplară a acestui mare Român a fost o pildă pentru toţi cei care l-au cunoscut".

Aceste cuvinte care îi caracterizează personalitatea de excepţie, aparţin MS Regelui Mihai, transmise în Mesajul ce a fost citit la moartea *"Seniorului"* Corneliu Coposu.

George GEORGESCU

NICHIFOR CRAINIC

(22 Decembrie 1889 Bulbucata, Vlaşca - 21 August 1972 Bucureşti)

"SFINŢENIA - ÎMPLINIRII UMANULUI"

(Curs de teologie mistică)

(1935-1936)

Gherorghe RĂDULESCU

Urmare din numărul trecut

"Sistemul Dionisian I, II, III". Concepţia filosofică a lui Dinoisie Areopagitul are aşezământul în *"Sfânta Scriptură"* şi în *"Sfânta Tradiţie"*, este atât ştiută cât şi ezoterică. Baza este deci cea revelată şi nu cea naturală. Pornind dela actul de credinţă creştină se face filosofie creştină şi nu filosofie naturală, cu alte cuvinte se face teologie în cel mai autentic caz. Şi deoarece acest act va atinge înălţimea prin unirea extatică cu Dumnezeu, cu spiritul divinizat, teologia dionisiană va fi o teologie mistică. Cu toate că această teologie mistică, ca termen o întâlnim la Marcel de Ancira, personalitatea care consacră acest termen în întreaga lume creştină este Dionisie Areopagitul.

Această teologie mistică s'a bucurat ca înţelegere şi înţelepciune atât la Romano-catolici, la Ortodocşi cât şi la Protestanţi, având o extindere şi o mare putere de circulaţie. Pentru înţelegerea şi aprofundarea noţiunii de Dumnezeu, Nichifor Crainic, în *"sistemul dionisian"* spune următoarele: *"O cunoaştere perfectă de Dumnezeu, nu are nimeni în afară de Dumnezeu însuşi. El posedă cunoaşterea de Sine din Sine însuşi şi totodată cunoaşterea de lume. Pentru a cunoaşte lumea, Dumnezeu n'are nevoie să iasă din Sine, fiindcă lumea, înainte de a fi în spaţiu şi în timp, este ca formă ideală, ca arhetip în Dumnezeu. Astfel când zicem că Dumnezeu cunoaşte lumea din Sine însuşi înţelegem că o cunoaşte în cauza ei proprie, care e înafară de timp şi de spaţiu. Dumnezeu e necauzat, netemporal şi nespaţial. Cunoaşterea Sa, nefiind condiţionată de nimic, e nelimitată, e desăvârşită."*

După Dionisie Areopagitul între Dumnezeu şi creaturile Sale există anumite ierarhii, prin această ierarhie se comunică spre orizonturile inferioare. Ea e Ordine, pentrucă reprezintă în structura ei ideea şi imaginea frumuseţii, a bunătăţii şi înţelepciunii divine; ea este în acelaşi timp ştiinţă, deoarece ia parte prin adorare la misterele dumnezeeşti, ea e acţiune ori lucrare, fiindcă primeşte şi comunică lumina cerească, atrage fiinţele spre Dumnezeu,le sfinţeşte şi le îndumnezeeşte după forţa fiecăruia dintre noi.

Nichifor Crainic face următoarea deosebire între *"Ierarhia cerească"* şi *"Ierarhia bisericească"*. *"Ierarhia cerească"* se deosebeşte de *"Ierarhia bisericească"*. Cea dintâi e constituită din spirite pure, care sunt îngerii, ea aparţine deci lumii pur inteligibile. Cea de a doua aparţine unei lumi mixte, ca să zicem aşa, de inteligibilitate şi sensibilitate. Ierarhia cerească participă la misterul dumnezeiesc într'o măsură superioară ierarhiei bisericeşti. Ea imită pe Dumnezeu printr'o *"contemplaţie transcendentală"*, directă şi permanentă, în care se menţine *"efortul iubirii"* de a se ridica mereu mai sus. Ea e *"înţelepciune pură"*, care soarbe lumina direct din izvor. Ea reproduce în mod mai puţin imperfect imaginea naturii dumnezeieşti. Ea e mijlocul prin care ierarhia bisericească se pune în legătură cu Dumnezeu. De aceea membrii ei se numesc îngeri. În schimb ierarhia bisericească, aparţinând oamenilor şi funcţionând în condiţiile de timp şi spaţiu, nu se poate bucura de o înţelepciune pură sau de o contemplaţie transcendentă permanentă.

Noi suntem spirituali prin suflet şi materiali prin corp. Cele nevăzute nouă ni se comunică în forme văzute. Noi ajungem prin sensibilitate la inteligibilitate. De aici nevoia de simboluri şi semne sensibile şi nevoia de sacramente sau Sfintele Taine, ce caracterizează ierarhia bisericească.

Dionisie Areopagitul se bazează în clasificarea îngerilor pe Vechiul Testament, lucrul pe care se pare că autorul este Apostolul Pavel. Esenţele invizibile sau naturile sunt repartizate în *"nouă trepte, nouă ranguri sau nouă coruri"*. Toate aceste nouă coruri se despart la rândul lor în trei grupe mari de câte trei coruri şi formează ordinile sau ierarhiile secundare.

Primul ordin, prima triadă sau prima ierarhie secundară o formează *"Serafimii, Heruvimii şi Tronurile"*. A doua ierarhie sau triadă o formează *"Stăpânirile, Virtuţile şi Puterile"*. A treia ierarhie sau ultima triadă o formează *"Principatele, Arhanghelii şi Îngerii"*. Arhanghelii şi Îngerii ne sunt cei mai cunoscuţi nouă, căci Îngerii sunt trimişi ca elemente de comunicare cu *"Ierarhia Bisericească"*. Această *"Iarahie Bisericească"* nu este altceva decât *"Ierarhia Omenească"*. Dionisie Areopagitul o numeşte comparativ *"un rudiment al celei cereşti"*. *"Ierarhia noastră"*, zice el mai departe, *"e o sublimă imitaţie a Ierarhiilor cereşti"*. Deci, *"Liturgia noastră e o imitaţie a liturgiei îngereşti"*, *" iar unirea cu Iisus Cristos e figurată prin primirea demnezeieştii Euharistii"*.

De ierahia îngerească şi de ierarhia bisericească sunt strâns legate o întreită funcţie după Dionisie Areopagitul, şi anume de *"purificare, de iluminare şi de perfecţionare"*. Toate aceste haruri divine sunt ale lui Dumnezeu, pentrucă Dumnezeu e *"puritate"*, *"lumină"* şi *"perfecţiune"*. Prin urmare aceste trei funcţii sunt exprimate pentru întâia oară în creştinism de Dionisie Areopagitul şi sunt reflectate în viaţa spirituală, distribuind această împărţire în trei faze şi anume - purificarea, iluminarea şi desăvârşirea sau unirea.

Toma d'Aquino în Occident, o personalitate a vieţii creştine apusene, îl caracterizează pe Dionisie Areopagitul şi determină aceste faze astfel: *"via purgativa"*, *"via iluminarea"* şi *"via unitiva"*. Iar iezuitul Irine Hausherr susţine chiar că Dionisie Areopagitul este mult mai bine cunoscut în Occident decât în Răsăritul Europei. Comentariile în Apus sunt mai numeroase şi mai profunde decât cele răsăritene.

CONSTANTIN NOICA

Urmare din pag. 10

Noica însuşi mi-a dat cheia descifrării destinului său uman şi a gândului său ultim. Am înţeles că izolarea şi disconfortul pe care şi le-a impus în ultimii 20 de ani de viaţă aveau distincta semnificaţie a unui protest transparent şi a refuzului unui trai confortabil, în mijlocul mizeriei generale la care fusese adus neamul său. A trăit tragedia ţării cu o durere resimţită până şi în somn: *"Veghea şi somnul, dragul meu, îmi sunt bântuite de groaza că aşa ceva e totuşi cu putinţă"*.

...La Noul Român nu i-am aflat acasă pe cei pe care îi căutam. Plecaseră de urgenţă la spital, bărbatul făcând o criză renală, cum ne-au spus vecinii. Totul începuse să ia o turnură cam penibilă. Pe de-asupra, începea să se facă cam târziu şi mă gândeam că o să-i ţin flămânzi ziua întreagă.

Noica şi Aurel nu păreau să afecteze prea multă importanţă şi încercau să mă liniştească, când deodată îmi sări în cale Solomia lui Alexandru. Mă îmbrăţişă cu binecunoscuta şi tot mai rara efuziune a fiinţelor dela ţară. Era o femeie vioaie, în ciuda volumului ei impresionant, roşie în obraz, ajunsă la vreo 50 de ani. Vorbea tare, cu o voce modulată. Tatăl ei fusese cel mai bun prieten al bunicului meu în linie maternă.

Solomia ne pofti în casă cu un gest autoritar. M'am retras cu ea în tinda joasă din dosul casei şi i-am şoptit: *"Dă-ne, te rog, ceva de mâncare şi cât mai degrabă. Domnii ăştia sunt oameni mari"*. *"Cum îi cheamă?"* făcu ea cu acea curiozitate a săteanului, care vrea să ştie tot. *"Ce-ţi pasă?"*, îndrugai eu, *"unul e Constantin Noica, scrie cărţi, celălalt e Aurel..."*. *"Noica, Noica"*, repetă ea ca pentru sine, în timp ce eu mă repezeam în încăperea din faţă să văd de oaspeţi.

Aurel tocmai culese de pe cele câteva rafturi două cărţi. Mai întâi crezusem că le scosese din mica sa tolbă silvică, care îi atârnase de umăr dela plecare. Privii cu interes, fiindcă cunoşteam preabine coperţile: *"Despărţirea de Goethe"* şi *"Sentimentul românesc al fiinţei"* de C. Noica. *"Le-am aflat aici"*, murmură Aurel şi adaugă aproape în şoaptă: *"Grozav, gro-zav!"* Noica se ridicase şi privea pe fereastră. Eram salvat!

În clipa următoare intră Solomia cu o sticlă de ţuică de culoarea mierii de salcâm şi pahare în şorţul schimbat. *"Apoi, domnule"*, se adresă ea lui Aurel, *"nu eşti dumneata scriitorul dela Păltiniş?"* Aurel zâmbi, deschizând larg braţele, spre a părea dezolat: *"Îmi pare rău"*, zise, *"dar nu sunt eu acela"*. Am sărit ca un arc: *"Dumnealui nu, dar dumnealui da"* şi am arătat către Noica. *"Apoi* - zise iar Solomia - *eu nu ştiu prea multe, dar fata asta a noastră ceteşte într'una, că nu-i măritată şi vine acasă în toată săptămâna"*. *"Câţi ani are?"*, vru să ştie Noica, după o scurtă pauză. *"Douăzeci şi nu-i măritată"*, repetă Solomia cu o umbră de părere de rău în glas. *E laborantă, da'cărţile o omoară. Ea mi-a spus, dragă domnule, că e un scriitor la Păltiniş, Noica. Şi că, să mă iertaţi, omul acela e un fel de sfânt"*. Nu mai era nimic de adăugat. Cu simplitatea ei caldă şi sinceră Solomia spusese totul. Am mâncat în linişte...

La plecare am mulţumit şi am sărutat-o pe Solomia pe amândoi obrajii. *"Doamne-ajută"*, zise ea. *"Doamne ajută"*, repetă Noica, stins, copleşit. Luase adresa ca

Continuare în pag. 12

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Alex. NEMOIANU

CUVINTE DESPRE ROMÂNII-AMERICANI

Editura Clusium

Cluj, 1997

Un mare succes al micului ecran american a fost serialul *"Roots"*, acum vreo 20 de ani. Negrii americani își căutau ***rădăcinile***. Succesul a revelat o intimă structură a spiritualității umane care nu putea fi încorsetată și anihilată prin dezastruoasa teorie a unui *"melting pot"*.

Există o subtilă diferență între ***națiune*** (populația unei țări) și ***neam***. Uneori, cu aproximație, termenii se suprapun pe un teritoriu geografic al unei țări. Exemplu: Croații ca națiune și neam trăiesc în Croația. Alteori neamul se extinnde peste mai multe națiuni. Exemplu: Germanii și Austriecii. Națiuni și țări diferite.

Cum ***națiunea*** se suprapune pe un anumit teritoriu al unei țări și nu poate fi confundată cu ***neamul*** o exemplifică ***neamul Aromânilor*** care nu au o țară a lor. Fiind răspândiți prin toate țările Peninsulei Balcanice, acestea i-au *"naționalizat"* încercând să-i asimileze forțat prin grecizare, sârbizare etc., deci teoria americană de *"melting pot"* nu e chiar originală. ***Națiunea americană***, formată din toate neamurile pământului, mai are de străbătut mult timp până va ajunge la omogenitatea ***neamului american***.

Cartea lui Alexandru Nemoianu *"Cuvinte despre Românii-Americani"*, apărută în editura Clusium, Cluj, 1997, face parte din acel strugure de cărți publicate de diferite neamuri despre ***rădăcinile*** lor în America.

Emigranții nu au venit în America doar cu valizele. Ca ființe umane soseau legați de o anumită cultură și spiritualitate care le-au dat Viața, scrisă cu majusculă, mai presus decât cea biologică. Pe de altă parte, precum magii, aduceau darurile lor Lumii-Nou-Născute.

În acest sens cartea lui Nemoianu poate fi rezumată de inspirata copertă realizată de Adriana Andrei. În ovalul unui ou de Paște e desenată biserica Sf. Maria din Cleveland. De ce nu alta?

Există multe bisrici ortodoxe românești în America, unele poate mai impunătoare, dar biserica din Cleveland este o metaforă a stilului arhitectonic. Orice american o consideră o capodoperă modernă în același context în care îl consideră pe Brâncuși un sculptor modern; uimit în fața harului, dar neînțelegând rădăcinile. Biserica din Cleveland este o stilizare a unei bisericuțe maramureșene. Ana Blandiana într'un admirabil poem compara o asemenea biserică a plaiului românesc cu o pasăre cu aripile ocrotitoare gata oricând să zboare spre cer .

Românii s'au adaptat Americii nu ***dezrădăcinându-se***, ci ***înrădăcinându-se***, dând Americii nu numai mâna ieftină de lucru a emigrantului, ci îmbogățindu-o cu ***rădăcini*** spirituale.

Din *"cuvântul de început"* aflăm ce l-a determinat pe Alexandru Nemoianu să studieze istoria Românilor-Americani: *"În primul rând, am reușit să aflu în Lumea Nouă un loc care să fie legat în mai toate felurile cu ceea ce am crezut și cred că este bine și rău. În alte cuvinte, apartenența la comunitatea Românilor-Americani și poziția de istoric al acestei comunități mi-au dat posibilitatea să "împac" imaginea despre Lumea Nouă adusă în sacul de imigrant cu realitatea aflată și să găsesc un drum care să mă poată duce, în pace și liber, "acasă", în accepțiunea ideală a conceptului. Tot în mai multe feluri integrarea mea în comunitatea Românilor-americani a însemnat pentru mine repetarea în mod personal a ceea ce în eternitate a fost și va rămâne "cazul" fiului risipitor"*.

O scurtă prezentare a autorului ne va ajuta să înțelegem mai bine cartea. Din citatul de mai sus observăm că această lucrare este scrisă cu suflet, ca o mărturisire personală, o oglindire în visul fiecărui imigrant român în Lumea Nouă *"repetarea în mod personal"*, folosind subtilul metaforic al autorului, a ceea ce în eternitate a fost și va rămâne *"cazul fiului risipitor"*.

Alexandru Nemoianu s'a născut în București în 1948. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității din București în 1971. Între 1971-1981 lucrează ca muzeograf, apoi muzeograf principal, la Muzeul Național de Istorie. Efectuează săpături arheologice în Maramureș, Bihor și pe Valea Mureșului. Publică studii, articole și rapoarte în *"Revista de Istorie"*, *"Muzeul Național"* și *"Mitropolia Banatului"*. În 1982 este acceptat ca refugiat politic în Statele Unite. Aici are fericita ocazie de a întâlni peronalitatea I.P. Sfinției Valerian, arhiepiscopul Românilor ortodocși de pe continentul american, cu reședința dela Vatra Românească.

Întâlnirea are un rol decisiv în viitorul lui Alexandru Nemoianu. Vatra Românească inițiase un Institut de Istorie Românească pe continentul american, care după moartea I.P.S. Valerian, ca omagiu, va deveni actualul Centrul de Studii și Documentare *"Valerian D. Trifa"* al Românilor-Americani.

Cu experiența lui de istoric și muzeograf Alexandru Nemoianu, care este răspunzător, ostenitor și responsabil al Centrului, întâlnirea cu Arhiepiscopul Valerian a fost o reciprocă binecuvântare.

Din 1982 până în prezent Alexandru Nemoianu lucrează intens nu numai în sortarea unicelor documente istorice, ci le comentează ștergând praful de pe străbunele cronici ale existenței românești și contribuția românească la zidirea Lumii Noi.

După 1984 colaborează la ***"Information Bulletin"*** (Jackson, Michigan), ***"Solia"*** (Jackson, Michigan), ***"Cuvântul Românesc"*** (Hamilton, Ontario), ***"Lumea Liberă"*** (New York), ***"America"*** (Cleveland, Ohaio), ***"Tribuna"***, (Cluj), ***"Orizont"*** (Timișoara), ***"Jurnalul Academiei Româno-Americane"*** (California) și alte publicații.

S'a căsătorit cu Larissa Gabriela (născută Pușcașu) în 1970 și au un fiu Andrei Toma, născut în 1977.

Alte cărți publicate: *"Istoria Societății "Unirea Românilor"* (1995) și *"Istoria Societății "Bucovina"* (1997) în colaborare cu Eugen Raica.

• • •

Una din problemele dificile ale filosofiei este cea a timpului. Timpul trece peste noi, sau noi trecem peste el? Suntem robi ai timpului spre neant, sau noi putem transforma timpul într'un instrument care să ne indice drumul eternității? Ca istoric, Alexandru Nemoianu opune *"trecerii vremii"* o axă a *"credinței și dragostei de neam"* plină de har care ar face pe cei risipiți să se adune într'o *"generație cu rost"*. Ce înseamnă aceasta? Să pricepem *"că lucrurile nu sunt de tot la întâmplare"* și ca există un Drept Judecător al fiecărui om care va fi judecat în cadrul neamului din care a făcut parte.

Redau un citat din cartea lui Nemoianu pe care l-aș fi preferat ca motto la *"Cuvintele despre Românii-Americani"*: *"Pentru a ne aduna din nou și pentru a fi o generație cu rost în trecerea vremii trebue să ne strângem în jurul unei axe care nu poate fi alta decât cea a credinței și dragostei de neam. Să căutăm în jurul nostru și să ne întoarcem cu dragoste spre cei de mai înainte ai noștri să pricepem că lucrurile nu sunt de tot la întâmplare și că ele nu au fost lăsate să stea în paragina lipsei de grijă"*. Și superba concluzie pentru *"generația cu rost"* și *"rostul de oameni"*, aluzie la teoria filosofului *"rostului"* românesc - Noica: *"Rostul de oameni și Români ni-l împlinim înfrumusețând lumea care pentru o scurtă clipă ne-a fost dată și pentru felul în care ne împlinim acest rost vom fi cântăriți și în neamul nostru și în fața Dreptului Judecător."*

Cartea lui Alexandru Nemoianu este o documentată excursie în istoria românească pe continentul american. Pornind dela generația pionerilor cu *"mia și drumul"* autorul se oprește la cei care au rămas în America la începutul secolului XX și ne prezintă importanța istoriei Românilor-Americani, caracteristicile istoriei lor, importanța societăților fraternale româno-americane la începutul veacului XX, Macedo-Românii din America, imaginea Părintelui Moise Balea și o comunitate de bănățeni în mijlocul Americii.

În momentul când spui Român gândul te duce la asocierea cu creștin, ortodoxia fiind legea noastră strămoșească și religia marii majorități a Românilor. În acest context și în viața Românilor-Americani religia ortodoxă a fost aceea care în însingurarea Americii i-a unit, întărit și hrănit duhovnicește. Noțiunea *"de acasă"* le-o oferă biserica prin rugăciunile în graiul strămbun și prin păstrarea datinilor sfinte și obiceiurile legate de marile sărbători.

Astfel ne explicăm, și era normal să fie așa, că foarte multe capitole din această carte sunt dedicate începuturilor vieții românești ortodoxe în America, despre viața Românilor ortodocși de aici între 1918-1939, despre începuturile *"Vetrei Românești"* (Centrul Episcopiei Române Ortodoxe din America), realizările Arhiepiscopului Valerian, despre *"Centrul de Studii și Documente al Românilor-Americani: Valerian D. Trifa"*, reliefarea unor personalități printre care ne oprim la Stelian Stănicel pe care noi toți care l-am cunoscut nu putem să-l numim decât așa cum Nemoianu într'o pioasă pisanie de capitol i-a surprins spiritualul profil: *"om adevărat și prieten la nevoie"*.

Nu știm când vom avea surpriza unui volum de poezii semnat de Alexandru Nemoianu. Îi urmărește metafora scrisului. Toți ***văd***, dar poetul ***observă***. Nemoianu, ca orice poet autentic, sesizează scânteia alegoricului după fiecare lucru căutând în spate ***semnul*** și ***semnificația***. În schița *"O claie de fân"* își amintește de prietenul lui dela poalele Semeniculuicare făcea o claie de fân.

Ceea ce ar părea banal are o semnificație de ritual cosmic, așa cum îl ***observă*** Nemoianuu, o utrenie a Genezei când din haos încep lumile să se formeze și să se rostuiască: *"A început lucrul întorcându-se cu fața spre Răsărit și închinându-se cu semnul Sfintei Cruci. De jur în jur era doar pădurea încremenită în liniștea după-amiezei de vară, iar în poiană era fânul aflat în neorânduială și care, așa cum se afla, nu era de nici un folos și părea să sporească și să adauge anarhicului asediu al elementelor neimblânzite. Cu grijă, prietenul meu a tăiat un par înalt și drept de gorun, l-a curățat de crengi și de noduri, l-a înfipt drept ca o făclie în mijlocul poienii și apoi a început strânsul. Încet, cu răbdare și îndemânare, fânul a început să se adune în jurul parului, bine mirositor. Ceea ce fusese haos și neorânduială devenea formă și mărturie că lucrarea omului în lume are și trebue să aibă și rost, și țintă, și frumusețe."* (p. 182)

Având ca paradigmă acest citat îl luăm ca o cheie fără de care niciodată nu vom înțelege pe adevăratul istoric și scriitor Alexandru Nemoianu.

Dumitru ICHIM

CONSTANTIN NOICA

Urmare din pag.11

mai târziu să aud că trimisese Solomiei cinci sute de lei și o carte a sa cu autograf laborantei...

Se însera și ne grăbeam spre gară. Trecurăm Oltul tulbure, umflat de ploile acelei primăveri cu luntrea, cocoțați într'o remorcă goală, trasă de un tractor. Tractoristul urma să care toată noaptea grâu la vagoane, dela baza de recepție de lângă gară. Luntrașul îi strigă de departe: *"Mai umblă, mă, și cu ea plină, nu numa' cu oameni"*... Tractoristul îi aruncă parcă fără să-l fi auzit: *"Ce mai faci, dumneatale, bade Nicoară?"*. *"Nimic, bă, nimic, că e unul care le face pe toate în țara asta"*.

Am urcat în tren pe sub pleoapa închisă a nopții. Munții noștri mari, Negoiul, Moldoveanu, Buteanu, negreau profund zarea de miază-zi, în timp ce Suru estompa aproape tot cerul către Apus cu pintenul său uriaș... Aș fi vrut să vorbesc, să mi se ierte ziua aceea pe care le-o cheltuisem, mai cu seamă din bugetul de timp scump drămuit al lui Noica. Îmi făcusem planul cum să încep, aducând vorba de reclamația lui Ion Barbu, pe care o scrisese în caietul de plângeri la Capșa prin anii '50. El acuza calitatea proastă a cafelei de sabotaj la adresa literaturii și științei, întrucât fiind matematician și poet, cafeaua zilnică, îi era un factor stimulator indispensabil... Eram gata să-mi încep parabola, cu autorul *"Jocului secund"* în gând, când Aurel mă opri cu o șoaptă: *"Lasă-l să se odihnească puțin, i-a plăcut, îți spun eu..."*

...Făcusem planul să urc pentru două săptămâni la Păltiniș. Aveam și eu de scris - nu ca să public, fiindcă pe atunci mi se luase în mod tacit și conspirativ acest drept - ci pur și simplu să văd dacă mai pot înseila ceva pe hârtie, în starea de răvășeală prin care treceam. Cu puțin timp înainte Noica mă certase într'o scrisoare că mă macin și mă vântur fără rost.

Cumpărasem așadar câte ceva de-ale mâncării, luasem câteva cratițe cu mâncare gătită și o oală cu supă; într'o traistă pusesem un topor nou, bine ascuțit, pentru lemne. Era Ianuarie 1981. În vârful muntelui, zăpada - de-un stat de om.

A doua zi de dimineață am străbătut poteca spre cabana lui Noica, ajutat de un băț de schi, am deschis ușa magaziei de lemne și m'am pus pe treabă. Știam că urma să coboare pe la 8,30. Dusesem câteva brațe de lemne tiptil, până la ușa odăii și mă pregăteam să cobor după un alt transport, când ușa se deschise larg: *"Hai înăuntru, zise, ajunge"*. Mă privi cu drag, ca pe un fiu al său. În odăiță era destul de frig, cum îmi imaginasem.

Continuare în numărul viitor

BISERICA CREŞTINĂ

CRĂCIUNUL - SĂRBĂTOAREA BISERICII ŞI-A FIINŢEI NEAMULUI ROMÂNESC

Pr.Dr. Dan MIRON

Din negura veacurilor uitate, Biserica Ortodoxă şi sufletul nostru românesc a cinstit Naşterea Fiului lui Dumnezeu printr'o sărbătoare care-l are în centrul ei, în afară de Sf. Fecioară Maria, dreptul Iosif, Iisus, magii dela Răsărit, păstorii, îngerii din cer etc. - şi pe Moş Crăciun.

După o tradiţie veche, Sf. Fecioară Maria, împreună cu bătrânul Iosif, logodnicul ei, au bătut la uşa tuturor caselor de oaspeţi, ca să găsească un loc pentru înnoptat. Toate paturile caselor de oaspeţi erau ocupate, *"în zilele acelea din cauza poruncii ieşite dela Cezarul August, ca toată lumea să se înscrie"* **(Luca 2,1)** în locul său de baştină. Nimeni nu putea lipsi, sustrăgându-se acestui recensământ al populaţiei, dat tocmai din ordinul Cezarului Octavian Augustus din Roma. La acest recensământ participă şi o fecioară însărcinată - umbrită de Duhul Sfânt - care va naşte pe însuşi Fiul lui Dumnezeu.În disperarea sa, bătrânul Iosif îndrăzneşte să bată şi la uşa unei case foarte mari. Într'un târziu, deranjat de lătratul câinilor, iese um om bătrân, bine îmbrăcat şi plin de indignare că fusese deranjat, tocmai când servise masa. Deşi avea mai multe camere libere, nu-i primeşte pe drumeţi. Colinzile româneşti redau acest episod prin cuvintele pline de îngrijorare ale dreptului Iosif, care o vede pe Sf. Fecioară istovită de drum şi de durerile naşterii ce începuseră deja.

Colinda românească ni-l descrie pe dreptul Iosif ca pe un om bun, dar sărac lipit, ce nu găseşte nici o ieşire din această situaţie:

"Nu mi-e Marie de mine,
Mă gândesc mereu la tine,
Unde capul vei pleca
Unde te vei aşeza.

Că eu om sărac lipit
Nici o gazdă n'am găsit,
Unde capul vei pleca
Unde te vei aşeza!"

(Cf. Colindă din Ardeal, Căianul Mare-Cluj)

Pentru noi, sărbătoarea Crăciunului ca şi cuvântul ***"Crăciun"*** sunt tot atât de vechi ca şi poporul nostru român, ca şi această istorioară, care a ţesut în jurul ei frumuseţea folclorului nostru, frumuseţea unică în Răsăritul Europei şi chiar în lume.

După două mii de ani, de spiritualitate românească ţesută cu *"lacrimi şi suferinţe"*, am asistat, acasă, sub comunism, la o distrugere a acestei vechi tradiţii creştine: ***"Moş Crăciun cu plete dalbe..."*** a devenit - la începutul anilor 50, peste noapte - un ***"Moş Gerilă siberian"***.

Dar Moş Crăciun nu a putut să dispară din comoara spiritualităţii noastre româneşti. Cu Naşterea lui Iisus Hristos şi cu Moş Crăciun începe istoria creştină, iar pentru noi Românii începe însăşi istoria noastră în ***"Dacia felix"***, nu numai cu argumentele istorice, ci şi filologice. Cuvântul *"Crăciun"* derivă - după părerea celor mai mulţi cercetători - dela latinescul ***"colatio"***, care'n acuzativ face *"colationem"*. La Romani anunţarea sărbătorilor în templu, la începerea anului, se numea colatio. La început Naşterea Domnului se prăznuia odată cu Boboteaza, iar ***"colatio"*** suferă transformările latinei populare, o transformare ciudată şi unică (ca şi aceea a cuvântului *"Rusalie"*), prezentă nu numai la noi, ci şi la Aromâni.

În veacul VIII-X, venind peste Români triburile maghiare, aceştia şi-au însuşit cuvântul ***"Crăciun"*** dela noi, păstrându-l până azi în calendarul liturgic maghiar, sub denumirea de ***"Karácsony"***.

Biserica strămoşească a păstrat tradiţiile de Crăciun aşa cum le-a primit din moşi-strămoşi. Moş Crăciun apare la geam nu numai cu daruri materiale, ci şi spirituale. El vine ca un sol al lui Hristos, ca un vestitor al Naşterii Fiului lui Dumnezeu, care se apleacă spre copil şi-i ia în braţe, simbolizând în clipa aceea pe însuşi Hristos **(Marcu 9,36)**, care a zis: ***"Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci a unora ca aceştia este împărăţia lui Dumnezeu"*** **(Mc. 10, 14)**.

Moş Crăciun nu vine cu ţigara'n colţul gurii ca *"Zimnii ded"* *(fostul moş de iarnă, de zăpadă, alias Moş Gerilă)*, ci vine aşa cum l-au pomenit moşii şi strămoşii noştri: cu desaga-i bimilenară, la geam.

"Din an în an sosec mereu
La geam cu Moş Ajun.
E ger cumplit, e drumul greu,
Da'i obicei străbun.

Azi cu strămoşii cânt în cor
Colindul sfânt şi bun.
Tot moş era şi'n vremea lor
Bătrânul Moş Crăciun.

În desaga lui bimilenară, Moş Crăciun venea cu miros de tămâie, înfăşurată'n năframă, ***- cu plete dalbe, sosind de prin nămeţi -*** şi-l întreba pe copil dacă-i cuminte şi ce rugăciuni mai ştie în afară de ***"Înger, Îngeraşul meu"*** sau ***"Doamne, Doamne, ceresc Tată"***? Şi mai ales: ***"Dacă se roagă în fiecare zi?"***

...

Moş Crăciun este stăpânul, de aievea, al unei case împunătoare, iar la noi, la Români, el este stăpânul şi strămoşul unei bogate spiritualităţi. CRĂCIUNUL la Români nu este altceva decât începutul spiritualităţii lor. Crăciunul este moşul sau strămoşul (la Daci *"Zal"* = strămoş), este părintele unei lumi, confundat cu imaginea Părintelui Ceresc, dăruitor al tuturor darurilor. El nu e altceva decât *"părintele lumii"* spirituale, cum îl numeşte şi Mihail Eminescu. Este o lume spirituală specifică spaţiului nostru mioritic românesc.

Schimbarea lui Moş Crăciun în *"Moş Gerilă"*, a fost specifică vremurilor în care cuvântul sacru *"ROMÂNIA"* a fost transformat de unii filologi prea zeloşi - la bătaia Crivăţului - în *"romînia"*, uitând că ne tragem dela Roma, şi nu dela russ-urile (triburi) kiewene! Toată suflarea românească a răsuflat uşurată, când litera *"â"* a fost redată din nou patrimoniului nostru filologic, etnic şi spiritual de totdeauna. Aceeaşi suflare românească aşteaptă azi *"Crăciunurile de altădată"* ca o Sărbătoare sfântă - cu Colinde şi Sf. Liturghii; cu zile libere de Crăciun şi fără de muncă forţată! -, înscrisă cu litere de aur roşii nu numai în Calendarul Bisricii, ci şi'n cel al fiinţei Neamului nostru.

Ziua de Crăciun rămâne pentru noi marea Sărbătoare a Bisericii şi-a fiinţei Neamului nostru românesc. E Sărbătoarea moştenită dela Mama noastră şi tocmai de Aceea n'avem dreptul s'o schimbăm cu un surogat. E frumuseţea Mamei ninsă de zăpada greutăţilor, necazurilor şi-a anilor, - a *"Dulcei Mame, din negura de vremi"* -, a Bisericii care ca Mamă adevărată are grijă de ea, ca să nu i-o fure nimeni.

CRĂCIUNUL ŞI SIMBOLISMUL CREŞTIN

Gabriel GHERASIM

Anglo-Saxonii îl cheamă *"Liturghia lui Cristos"* (Christ-Mass); Italienii îl numesc *"Ziua Naşterii"* (Natale); iar noi îl celebrăm drept *"Ziua Domnului Cristos"* (Crăciunul).

Ce este dar Craciunul? Ce simbolism are pentru noi? Colindele îl anunţă ca pe o veste bună, care descrie naşterea lui Mesia; *"O ce veste minunată, dela Vitleem s'arată..."* Îl celebrăm pe Cristos prin cântec şi sărbătoare; ne împodobim casa cu brăduţ şi dăm cadouri la mari şi mici în numele Său; gătim cozonaci; ne bucurăm; ne îmbrăcăm cât mai frumos; ne curăţăm casa cât mai sclipitor şi ne înfruptăm din ceavem mai bun, pentrucă: *"Astăzi s'a născut Cristos..."*.

Biblia însă ne spune: *"dar pe când erau ei acolo, s'au împlinit zilele ca să nască, / şi a născut pe Fiul Său Cel Unul Născut şi l-a înfăşat şi l-a culcat în iesle, căci nu mai era loc pentru ei, în casa de oaspeţi"* **(Luca 2: 6-7)**. Cristos s'a născut aşadar într'o iesle, în grajd. Neprimit de oameni, micul Iisus a găsit ospitalitate în rândul animalelor. Când ne gândim la Crăciun astăzi, totul ia formă superbă. Totul trebue să fie perfect. Cristos însă ne învaţă altceva. Simbolismul Crăciunului dela el este modestia.

Pentru oricine a lucrat într'un grajd, structura aceasta, oricât de curăţită ar fi, rămâne mereu rău mirositoare şi impură. Cai, vaci, oi sau porci, sunt ţinuţi acolo îngrădiţi, fac gălăgie şi umplu locul de murdărie. Grajdul nu este un loc idilic.

Dela naşterea sa şi până a fost crucificat, Cristos şi-a petrecut zilele printre şi cu cei *"murdari"*: născut într'un grajd, Cristos şi-a luat discipoli dintre oameni simpli, pescari, care trăiau în condiţii precare; în timpul vieţii, a petrecut mult timp printre cei consideraţi în general o *"scursură a societăţii"*: vameşi şi prostituate, cârciuni şi mulţimi sărace' până şi'n momentul crucificării sale, Cristos a fost pus între doi tâlhari. Cristos, cu a sa atitudine modestă a îndemnat pe cei nevoiaşi înspre bunătatea lui Dumnezeu. Cristos a venit să purifice şi să cureţe toată murdăria prin prezenţa, dragostea, vindecarea celor bolnavi şi sacrificiul său.

Deci în aceasta stă scopul Crăciunului: sufletele noastre întinate de păcatul originar şi curăţate de sacrificiul lui Cristos pe cruce, sunt acum pure, tot aşa cum acel grajd a fost luminat de naşterea lui Iisus în el. Dacă sufletele noastre ar fi fost pure înaintea venirii sale, probabil că Iisus s'ar fi născut într'un palat. Iisus n'a venit pentru casele noastre ornate şi nici pentru sfinţii care locuiesc printre noi, ci pentru toţi aceia care au sufletul împovărat de tristeţe şi care îşi fac rău lor sau altora. Tot aşa cum grajdul în care s'a născut Cristos a fost vizitat de către cei trei magi dela Răsărit şi sufletele noastre devin loc de cinstire când îl primim pe Cristos în noi. Grajdul în care s'a născut Cristos este sufletul nostru. În Cristos există soluţia purificării noastre şi prin Cristos, grajdul din sufletele noastre se transformă în palat. Cristos cel modest, Dumnezeu şi om, ne-a adus prin naşterea sa puterea de transformare în bine. Acesta este simbolismul Crăciunului. *"Crăciun Fericit!"*

În duh şi adevăr

CURAJUL UNEI HOTĂRÎRI SALUTARE

Scrisoare deschisă, adresată Mitropolitului Transilvaniei, Antonie Plămădeală

Sergiu GROSSU

Nu ştiu dacă vă mai aduceţi aminte cum şi când ne-am cunoscut, părinte Antonie. În ce ma priveşte, auzisem despre D-voastră numai cuvinte de laudă, rostite de arhimandritul Roman Braga în perioada detenţiei noastre, într'un lagăr din balta Dunării. Tăifăsuind, pe furiş, despre soarta şi viitorul Bisericii ortodoxe, a cărei subordonare la dictatul implacabil al Comitetului Central al Partidului comunist îl sângera sufleteşte, parcă îl aud şi acum mărturisindumi, cu o vădită mândrie: *"Mai avem, totuşi, câţiva călugări mai tineri care vor salva Biserica din starea ei de actuală decadenţă: de pildă basarabeanul nostru Leonida Plămădeală, cu care am fost coleg de seminar şi la Chişinău, şi la Bucureşti, după pierderea Basarabiei, în 1944..."*

Recâştigând libertatea, i-am pierdut urma fostului meu tovarăş de suferinţă, devenit între timp parohul unei biserici din judeţul Bihor. În schimb, prin preajma anilor 1966-1967, iată-mă telefonând la secretariatul Institutului Teologic din Bucureşti, ca să ştiu dacă mai pot să-mi continui studiile şi ce trebue să fac pentru a da examenele anilor 3 şi 4, în vederea obţinerii diplomei de licenţă. La telefon eraţi D-voastră, care mă cunoşteaţi din articolele şi poeziile pe care le publicam în ziarul *"Basarabia"* şi în revista *"Basarabia Literară"*, când vă aflaţi încă elev la seminarul din Chişinău. Ne-am apropiat, sufleteşte, destul de repede, şi mi-aţi fost de mare ajutor, în special în problema dificilă a examenului de limbă greacă...

În toamna anului 1968, de comun acord cu soţia mea, ne-am hotărît să ne refugiem, la prima ocazie, în Franţa. Deşi eram licenţiat în Filosofie şi în Filologia modernă, ţineam tare mult să-mi iau şi diploma în Teologie. Însă rectorul Institutului - diaconul Nicolae Nicolaescu - s'a opus, ne acceptând *"o sesiune extraordinară"* numai pentru mine, cu recomandarea: *"Dacă ăl mare îţi aprobă cererea, atunci se poate..."* De altfel, aţi asistat şi D-voastră la această întrevedere de pomină. Am apelat la fostul mitropolit al Bucovinei, Tit Simedrea, duhovnicul patriarhului Justinian, care a reuşit să-mi obţină aprobarea. Şi cu cererea mea purtând semnătura *"ălui mare"* am alergat la Institut, am bătut la uşa direcţiei şi i-am întins păr. Nicolaescu mult aşteptata aprobare, în prezenţa D-voastră. Nici n'a vrut să audă de această aprobare. *"Ce face?"* s'a răţoit la mine. *"Dar mi-aţi spus că..." "Lasă-mă în pace cu... Prea Fericitul..."* Şi-a pus mâna pe telefon, să vorbească, mânios foc, cu Departamentul Cultelor. Reţin doar atâta: *"Ori Grossu, ori eu!"* Apoi a telefonat şi la patriarhie, la secretarul patriarhului, preotul Cazacu, i-a spus ce i-a spus, şi m'a trimis din nou la el, ca să aud zicându-mi fără nici o jenă: *"Asta-i situaţia! La revedere!"*

Printr'un medic, prieten, am reuşit să trec pragul Departamentului Cultelor, cu dorinţa rezolvării acestui *"incident"* neplăcut. Persoana care m'a primit, şi căreia i-am relatat păţania mea, nu era altcineva decât directorul Nencev (devenit, mai târziu, Nenciu). El mi-a vorbit în termeni excelenţi de D-voastră, *"un fost puşcăriaş, care va ajunge foarte repede departe..."* Şi nu s'a înşelat, pentrucă, într'adevăr, în foarte scurt timp, aţi ajuns, cu binecuvântarea partidului comunist *"foarte departe"*: mai întâi devenind ***"Prea Sfinţitul Episcop Antonie Ploieşteanul, vicar patriarhal"***, ales nu de către *"Sfântul Sinod" al Bisericii Ortodoxe Române"*, cum v'aţi exprimat în cuvântul de mulţumire, adresat Preşedintelui Departamentului Cultelor, ci de Comitetul Central al Partidului Comunist, pe care l-aţi asigurat de *"sentimentele deplinei loialităţi, în spiritul datoriei de bun cetăţean care îşi iubeşte Patria şi se identifică cu năzuinţele şi idealurile ei"* (Cf. ***Biserica Ortodoxă Română**, Nr.11-12/1970*). Nu vă gândeaţi nici la *"Patria cerească"*, nici la *"Împărăţia lui Dumnezeu"*, ci *"respectul"* şi *"iubirea"* o manifestaţi faţă de *"patria noastră socialistă"*, cu ale cărei idealuri anticreştine v'aţi identificat de-a lungul anilor de regim totalitar.

"năzuinţele şi idealurile" României socialiste, glorificată de D-voastră, au provocat prigonirea şi decimarea celor mai nobili fii ai Bisericii ortodoxe

Sunt sigur că l-aţi citit pe Nicolae Berdiaev, celebrul filosof creştin rus, după care comunismul este *"duşmanul oricărei forme de religie, şi în mod special al creştinismului"*, deoarece *"vrea să devină el însuşi o religie, pentru a lua locul creştinismului"*. Sunt sigur că aţi făcut experienţa comunismului în Basarabia, când eraţi adolescent; iar mai târziu, în închisoare sau în lagăr, v'aţi putut da seamă că, dela începuturile sale, comunismul s'a arătat a fi o religie intolerantă şi fanatică - religia urii şi a luptei de clasă - care, dela Revoluţia din Octombrie încoace, în ce priveşte Uniunea Sovietică, şi dela 23 August 1944, în *"ce"* priveşte ţara noastră, s'a luptat să-şi instaureze *"dictatura proletariatului"* şi cultul mincinos al materialismului ateu, făcând uz de teroare, de persecuţii sângeroase, de temniţe şi lagăre de exterminare.

Cum de-aţi uitat că'n perioada anilor '50, când, în virtutea unei logici dialectice demenţiale, *"năzuinţele şi idealurile"* României socialiste, glorificată de D-voastră, au provocat prigonirea şi decimarea ***celor mai nobili fii ai Bisericii ortodoxe***: mitropoliţi şi episcopi, preoţi şi călugări, pentru *"vina"* că se opuneau - prin credinţa lor fierbinte - ***la asalturile vehemente ale ateismului marxist-leninist***, iar prin viaţa lor spirituală contracarau eforturile Partidului de păgânizare a unei societăţi *"socialiste"*, lipsită de cele mai elementare drepturi ale omului? Cum de-au putut ţâşni, fără nici o sfâsiere de inimă, *"sentimentele deplinei loialităţi"* faţă de un regim care a permis arestarea, prin agenţii Securităţii, încă din 1952, a peste 150 de preoţi recalcitranţi, respectiv care se arătau refractari noii Legi a Cultelor, campaniei pentru apărarea Păcii, cursurilor de reorientare politică a preoţimei ortodoxe sau citirii *"pastoralelor"* pro-comunsite dela amvonul bisericii? Cum de nu vă este ruşine, ***măcar astăzi*** (fiindcă în anii puterii ceauşiste v'a fost ruşine de Evanghelia lui Hristos, contrariu îndemnului sfântului Pavel), de atitudinea slugarnică de ieri, purtând amprenta servilismului întregei ierarhii ortodoxe, înfeudată unei politici agresiv duşmănoase obiectivelor credinţei noastre în Iisus Hristos? Şi cum - şi ***de ce*** -, întocmai foştilor patriarhi Justinian Marina şi Justinian Moisescu, precum şi-a celui încă în viaţă, n'aţi încetat să declaraţi, în nenumăratele turnee întreprinse în Occident, cu o consecvenţă de-a dreptul marxistă, că în România dictaturii personale a lui Nicolae Ceauşescu şi-a familiei sale, există o libertate religioasă autentică, negând existenţa unei Biserici ortodoxe persecutate, răstignită de către duşmanii lui Dumnezeu şi-ai neamului din care faceţi parte?

•••

Nu-mi vine să cred că veţi tăgădui aceste două exemple de servilism ecleziastic, descoperite în dinamica D-voastră activitate religioasă dinaintea aşazisei Revoluţii din luna Decembrie 1989:

1) În ziua de 4 Iunie 1975, la cea de a 26-a conferinţă teologică interconfesională, care s'a ţinut la Institutul teologic protestant din Cluj-Napoca, având ca temă ***"Biserica şi aspiraţiile poporelor spre independenţă"***, aţi făcut parte din prezidiul reuniunii, în calitate de episcop vicar patriarhal, alături de alte figuri proeminente: rectorul Institutului Teologic din Bucureşti, pr. Mircea Chialda, rectorul Institutului Teologic Ortodox din Sibiu, pr. Isidor Todoran; rectorul Institutului Teologic Romano-Catolic din Alba-Iulia, pr. I. Nemecsek; rectorul Institutului Teologic Protestant din Cluj-Napoca, profesor K. Rapp etc. Cu această ocazie, aţi vorbit pe larg, în spirit marxist, despre ***"Teologiile vremii noastre"***, insistând asupra a două feluri de teologii: ***"teologia eliberării"*** şi ***"teologia revoluţiei"***, fără a neglija inovaţia pe care aţi prezentat-o în teza de doctorat şi anume: *"teologia diakoniei mutuale ale oamenilor"*. Concluzia? *"Noi nu putem vorbi de Dumnezeul cel drept, sprijinind o societate nedreaptă"*.

2). La 11 Mai 1976 s'a organizat la Bucureşti o altă conferinţă teologică interconfesională, la care aţi participat din nou şi când s'a discutat, cu o descalificabilă ardoare, despre ***"a cincea adunare generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor dela Nairobi"***. Din buletinul trimestrial de ***Ştiri ale Bisericii ortodoxe române*** (Aprilie-Septembrie 1976) am aflat darea de seamă a discuţiilor acestei *"importante"* întruniri, din care citez câteva fraze zornăitoare, pe care le-aţi aplaudat, fiindcă se potriveau cu propria D-voastră gândire: *"Principala noastră datorie este de a lucra la respectarea drepturilor omului acolo unde ne aflăm. (...) Noi înţelegem prin libertatea religioasă, libertatea de a avea sau adopta, la alegere, o religie sau o credinţă, precum şi libertatea de a trăi, în mod individual sau colectiv, în mod public sau în particular, apărarea, practica şi învăţământul acesteia..."*

Tare-aş vrea să ştiu, părinte Antonie, ce-aţi făcut, ce iniţiativă aţi declanşat, laolaltă cu prea cuvioasele feţe ierarhice de pe Dealul Patriarhiei, întru respectarea dreptului omului credincios din România comunistă, adică *"acolo unde ne aflăm"*? Aţi fost şi rectorul Institutului Teologic Ortodox din Capitală, nu-i aşa? Ce măsuri aţi luat ca să se respecte dreptul tânărului student la învăţământul apologetic, de apărare a credinţei, împotriva tancurilor marxism-leninismului, sau dreptul său inalienabil la învăţământul misticei creştine, când amândouă aceste materii, indispensabile formării spirituale a viitorilor slujitori ai altarului, au fost excluse din programele institutelor teologice, fără ca Sfântul Sinod, în care aţi avut întotdeauna un cuvânt hotărîtor, să reacţioneze câtuşi de puţin?

Cât despre *"dreptul la libertatea religioasă"* în societatea comunistă din România, pe care aţi proslăvit-o şi'n ţară şi peste hotare, acest *"drept"* n'a existat niciodată. Fiindcă intoleranţa religioasă, instaurată de P.C.R. cu sprijinul nelimitat al patriarhului Justinian Marina, a lovit, în primul rând, în Biserica greco-catolică, lichidând-o pur şi simplu, la 1 Decembrie 1948, iar cinci episcopi uniţi - din cei şase, ridicaţi de organele poliţieneşti între 27 şi 29 Octombrie - s'au stins în închisoare, în urma unor torturi oribile. Fiindcă mai târziu, pe baza Decretului Nr.410/19 Noembrie 1959, s'a abătut năpasta asupra universului paşnic al mănăstirilor ortodoxe, şi-un mare număr de lăcaşuri sfinte au fost închise, cu aprobarea tacită sau, chiar din ordinul unor prelaţi, câştigaţi pentru cauza comunistă. Fiindcă o noapte, insuportabil de grea, apăsa creştinătatea românească: călugări şi preoţi nevinovaţi putrezeau în bezna temniţelor, sub privirile indiferente ale ierarhilor lor; difuzarea de biblii şi de literatură creştină era considerată delict şi se pedepsea cu ani grei de puşcărie.

Cât priveşte mişcarea duhovnicească Oastea Domnului, pe care în prezent o *"agreaţi"* cu o vădită diplomaţie, i-aţi luat vreodată apărarea, ca mitropolit al Transilvaniei, când i se refuza dreptul la trăirea *"în colectiv"* a credinţei străbune şi sau la propovăduirea *"în mod public"* a Evangheliei? Când însuşi D-voastră nu-i recunoşteaţi dreptul la existenţă, iar astăzi o umpleţi de binecuvântări?

•••

"dreptul la libertatea religioasă" în societatea comunistă din România, pe care aţi proslăvit-o, şi'n ţară şi peste hotare n'a existat niciodată

Scriam, în N-rul de pe luna Octombrie 1975 al ziarului ***Catacombes*** pe care-l publicam la Paris, împreună cu soţia mea, că un nou spirit teologic domină, de-aproape treizeci de ani, gândirea ortodoxă conformându-se doctrinei oficiale a regimului comunist; că există, ca atare, în cadrul Bisericii Ortodoxe din România, teologi marxişti care, cu abilitate teleghidaţi de Comitetul Central al P.C.R.-ului nu se sfiesc, ca pretinşi apostoli ai lui Hristos, să se laude a fi *"angajaţi să cerceteze în Revelaţia divină bazele acestei teologii de cooperare a Bisericii cu eforturile care se fac* (înţelegem de către partid), *pentru fericirea poporului" (Cf. **Biserica ortodoxă română în 1973**, Bucureşti, 1974 pp.6-9). "Noua teologie, de obedienţă moscovită, se declară orientată spre angajamentul complet al Bisericii în lupta pentru pace şi progres"* chemată fiind să răspundă *"imperativelor vremii"* (Ibidem).

Până şi un teolog, de valoarea preotului profesor Dumitru Stăniloae, va scrie în ***Ortodoxia***, revista Patriarhiei române (Nr.1/Ian.-Martie 1963), cu mult înainte de arestarea sa, când a avut loc spălarea la creier, că *"astăzi"* (deci sub regimul comunist) *"prin detaşarea poporului nostru de regimul de stăpânire a bunurilor materiale în formă egoistă, exclusivistă, s'au creat în ţara noastră condiţiile pentru o viaţă superioară de comunitate"*; că tot *"ceea ce a încercat creştinismul la început, dar ceea ce a trebuit să abandoneze după ce s'a răcit dragostea şi au intrat în el oameni cu proprietăţi mai mari (...) aplică azi pe o scară largă, pentru toată lumea, o serie de popoare, între care şi poporul nostru"*, deoarece este vorba de *"o viaţă cu totul nouă, ale cărei nobile năzuinţi creştinii le înţeleg..."*

Astfel a fost jalonat, încetul cu încetul, drumul spre o temeinică teologie marxistă, după cum reiese şi din cartea D-voastră *"Biserica slujitoare"*, pe care prietenul de altădată, arhimandritul Roman Braga, o considera într'un articol, publicat de mine în foaia trimestrilă ***Isus Biruitorul*** (Nr.1/Ian.-Martie 1976), drept *"cea mai perfectă demonstraţie teologică a socialismului de tip comunist"*, adăugând: *"Preasfinţitul Antonie nu numai că vede în Sf. Ioan Gură-de-Aur un precursor al marxismului, ci chiar scoate, din predicile lui "teoria plus valorii", ocupându-se pe larg de critica socială în opera Sfinţilor Părinţi. Dar uită să spună că Sf. Ioan Hrisostom nu s'a făcut lingăul împăraţilor bizantini, cu toate că aceştia erau creştini, ci a criticat regimul din propria lui ţară"*. Sursa acestei abominabile şi neevanghelice *"teologii marxiste"* aţi găsit-o, neîndoielnic, în revista patriarhatului dela Moscova, a cărei orientare politică i-o dicta Cremlinul, pentru *"adaptarea ortodoxiei ruse la noile condiţii sociale"*, aşa cum sublinia celebra revistă oficială a ideologiei marxist-leniniste din URSS, ***Nauka i Relighia*** (*Ştiinţă şi Religie*), în N-rul 4/1969. Ca peste o lună, în aceeaşi publicaţie ateistă, să se spună de-a dreptul: *"Concepţia de **creştinism comunist** este sâmburele interpretării sociale a ortodoxiei ruse. (...) Creştinismul comunist incită pe credincioşi să participe la lupta pentru socialism."* Ceea ce aţi făcut D-voastră, părinte Antonie, mai întâi ca să urcaţi treptele ierarhiei binecunoscute, şi apoi să rămâneţi în continuare mitropilt, bucurându-vă de toate avantajele şi privilegiile înşirate într'o scrisoare curajoasă, de un preot curajos din judeţul Prahova, scrisoare ce mi-a parvenit, cu ani în urmă, în Franţa, şi care este foarte edificatoare: *"Episcopii ortodocşi au suprimat orice educaţie religioasă din biserică, iar Statul intensifică lupta antireligioasă. Ei vor să adoarmă conştiinţa credincioşilor prin minciunile difuzate cu orice ocazie - la toate conferinţele preoţeşti, în pastorale, la şedinţele de organizare bisericească, la aniversări -, că astăzi ne bucurăm de cea mai mare libertate. **Conducerea Bisericii ortodoxe române se luptă să formeze omul nou cu o conştiinţă socialistă**, aşa cum orientează pe preoţi la conferinţe şi cum se scrie în revistele bisericeşti. Dacă credincioşilor le dăunează aceste minciuni oficiale, ele sunt în interesul Statului şi al salariaţilor Bisericii. Episcopii şi preoţiii au acceptat atâta fărărnicie, ca să folosească din două părţi: să menţină încrederea în ei a credincioşilor sinceri şi să se pună bine cu Statul, pentru a-şi menţine posturile, care le aduc un trai de huzur..."*

•••

"Priveşte-ţi urma paşilor în vale şi vezi ce-ai făcut", citim undeva, în Biblie. Nu se poate să vă fi scăpat îndemnul acesta, părinte Antonie. Eu merg mai departe şi vă sugerez să meditaţi la dojana, pe care o rosteşte Dumnezeu, toţi prin pana proorocului Ieremia: *"Preoţii n'au întrebat: Unde este Domnul? Păzitorii Legii nu M'au cunoscut, păstorii sufleteşti Mi-au fost necredincioşi..."* **(Ieremia, 2,8)**.

Continuare în pag. 16

ISTORIA POLITICĂ A EUROPEI DELA NAPOLEON LA STALIN

- IX -

Prof.Dr. Nicolae CIACHIR

În vara anului 1875, populația creștină din Bosnia și Herțegovina, urmată de cea din Bulgaria, se răscoală împotriva opresiunii feudale otomane. Istoriografia de specialitate a discutat foarte mult dacă mișcarea din Bosnia și Herțegovina, a izbucnit numai datorită nesuportării jugului otoman, ori stimulată și din afară. Majoritatea opinau să creadă că agenții moscoviți au provocat mișcarea. Nicolae Iorga a intuit, că Austro-Ungaria a provocat răscoala. Scoasă din Confederația germană în 1866, dorea acum să se extindă spre Sudul Peninsulei Balcanice, spre Salonic dar și spre Constantinopol (oficial denumit de către Otomani, Istambul). Ceea ce Iorga a intuit în 1923 (vezi lucrarea lui: *"Politica externă a regelui Carol I"*), pe documente de arhivă a demonstrat academicianul sârb, Vasa Ciubrilovici, participant la atentatul dela Sarajevo, cu care am avut cinstea să colaborez la Belgrad în anul universitar 1964-1965.

Mulți balcanici mai ales Bulgari s'au refugiat în țara noastră, unde existau numeroase colonii de Bulgari. Unul din marii publiciști bulgari, Liuben Caravelov, cu câțiva ani, adică înainte de 1875 scria: *"Trăim într'o țară pe care o putem numi a doua Elveție, România. Conform constituției sale liberale, permite tuturor naționalităților, fără deosebire, să se dezvolte, să se întărească și să progreseze".*

Cine dorește să cunoască, criza orientală din anii 1875-1878, în toată complexitatea acesteia, trebue să țină seama de următorii factori:

a) existau contradicții deosebit de puternice între Imperiul Otoman și statele și popoarele balcanice, culminând cu acțiuni armate.

b) Contradicții între Imperiul Otoman și o parte din Marile Puteri, care doreau să ocupe o serie de posesiuni cheie din Turcia europeană și chiar asiatică, dar aveau în vedere așezarea strategică a Istambulului.

c) Contradicții între Marile Puteri, în special Anglia, care urmărea integritatea Imperiului Otoman, fiindu-i o bună piață de desfacere și ca nu cumva alte mari puteri în speță Rusia și Austro-Ungaria să obțină avantaje prea mari în urma înfrângerii Porții.

d) Contradicții dintre popoarele balcanice, deși urmăreau aceleași țel, înlăturarea suzeranității otomane. Paralel cu acțiuni comune, Grecii visau să reînvie Imperiul Bizantin, care-și avusese capitala la Constantinopol; Sârbii să realizeze un stat mare în granițele țarului Dușan; Bulgarii voiau o țară în granițele țarului Simeon; iar Românii, devenind mai puternici prin Unirea din 1859, provocau invidia celorlalte popoare.

e) Contradicții de asemenea între Marile Puteri și statele din Sud-Estul Europei. Marile Puteri urmăreau cu multă atenție evoluția acestora spre emanciparea totală față de Imperiul Otoman, sprijinindu-le lupta numai în măsura care convenea diplomației statului respectiv, **(N.Ciachir**, *"Războiul pentru independența României în contextul european (1875-1878)"*, București, 1977, p.9-10).

Nu trebue uitat nici faptul că Sud-Estul Europei, este locuit de popoare de origină latină (Români, Aromâni), de origină slavă (Sârbi, Bosniaci, Bulgari, Macedoneni slavi, Muntenegreni), de origine greacă și ilirică (Albanezi).

Românii, Grecii și Albanezii urmăreau cu multă neliniște acțiunile panslavismului, căci diplomația țaristă s'a dovedit a fi machiavelică, în timpul și în urma războaielor ruso-turce din secolele XVIII-XIX, și erau neliniștiți, ca nu cumva, prin favorizarea Slavilor balcanici, să li se aducă prejudicii. De asemenea, balcanicii, urmăreau cu aceeași neliniște, jocul deosebit de perfid al diplomației habsburgice, de infiltrare sistematică pe țărmurile Adriaticii, până la Sud de Muntenegru și spre Salonic, încercând să intuiască aranjamentele Marilor Puteri și jocul de culise al acestora.

f) Contradicții deosebit de puternice frământau însăși societatea turcă. Falnicul Imperiu Otoman de odinioară, era în secolul al XIX-lea în totală decădere, în ciuda reformelor înfăptuite de către sultanii Selim al III-lea (1789-1807), Mahmud al II-lea (1808-1839) și în special Abdul Medjid (1839-1861). Este drept că începe să se schimbe mentalitatea turco-islamică față de lumea creștină. Mahmud al II-lea încearcă să confirme principiul declarând: *"Eu deosebesc pe musulmani la moscheie, pe creștini la biserică, iar pe evrei la sinagogă; în afara lor, eu nu-i deosebesc".*

Revenind la criza orientală, Marile Puteri nu reușesc în 1875 să o rezolve, ea complicându-se în Iunie 1876, când Serbia și Muntenegru, încă vasale Imperiului Otoman, îi declară război. În Iunie 1876, suveranii Rusiei și Austro-Ungariei se întâlnesc la Reichstadt și ajung la un acord verbal. În caz că Rusia va declara război Imperiului Otoman, Austro-Ungaria, va rămâne neutră și drept recompensă va primi Bosnia și Herțegovina, Viena fiind de acord ca moscoviții să reia Sudul Basarabiei. Ceea ce s'a discutat la Reichstadt în Iulie 1876 s'a perfectat în Ianurie 1877 prin acordul secret dela Budapesta. Efortul Rusiei era ușurat în această direcție, deoarece cancelarul german Bismarck, lucra cu încăpățânare la realizarea unui acord austro-rus. Încercând să evite un război austro-rus, Bismarck nu avea de gând să împiedice Rusia de a începe un război împotriva Turciei. Lucrul acesta convenea Germaniei, deoarece ar fi încurcat Rusia în problemele balcanice, ceea ce ducea implicit la ascuțirea contradicțiilor ruso-engleze.

In Decembrie 1876, s'a deschis la Constantinopol, conferința marilor puteri europene (Anglia, Austro-Ungaria, Germania, Italia, Franța, Rusia), pentru a aplana conflictul balcanic. În ziua în care Conferința, se pregătea să-și proclame oficial hotărîrile (adică reforme pentru zonele balcanice ale Imperiului), Marele vizir Midhat pașa, a declarat că lucrările Conferinței sunt de prisos, deoarece sultanul a promulgat o Constituție care proclamă egalitatea tuturor în fața legii. România a fost profund nemulțumită, căci Constituția otomană, făcea din țara noastră o provincie otomană privilegiată, ceea ce l-a făcut pe Ion Brătianu să declare în Parlament că acolo unde sabia cea lungă a lui Baiazid și Mohamed n'a putut să pătrundă, adică până în munții Carpați, vrea să pătrundă acuma Constituția lui Midhat pașa. Deci, țara se pregătea de război. În paralel, diplomația țaristă, dând dovadă de multă abilitate, a reușit să convingă cele 5 Mari Puteri (Anglia, Franța, Germania, Austro-Ungaria, Italia), să iscălească Protocolul dela Londra din 31 Martie 1877, care obîlga Turcia să efectueze reforme, iar în caz de refuz, Rusia era puterea mandatară a Europei de a-i face război, iar cele 5 puteri să rămână neutre. Încheierea unei Convenții cu România era vitală pentru Rusia, deoarece un război ruso-turc, se putea duce cu maximă eficacitate prin România și Balcani, punctul terminus fiind Constantinopolul.

Această Convenție s'a încheiat la București, la 4 Aprilie 1877, iscălită de către Ministrul de Externe Mihail Kogălniceanu și baronul D. Stuart, consulul general al Rusiei. Rusia se obliga să respecte drepturile politice ale statului român și *"a menține și apăra integritatea actuală a României"* (art.II, Doc. privind istoria României. Răz. pt. ind., vol II, București, 1952, doc.191, p.112).

Țara noastră punea la dispoziția armatei ruse, căile ferate, drumurile, comunicațiile fluviale, poșta, telegraful și alte numeroase resurse ale țării, dar dorea colaborarea militară pe câmpul de luptă, care să aducă independența deplină a României. Rusia refuzase colaborarea, căci avea de gând să ia Sudul Basarabiei (județele Ismail, Cahul și Bolgrad) și astfel încălca documentul iscălit de dânsa, adică respectarea integrității teritoriale.

În urma încheierii Convenției cu Rusia, guvernul român, prin măsurile luate, și prin posibilitățile create armatei țariste, s'a angajat efectiv în evenimentele din Balcani, iar pe 29 Aprilie 1877, a răspuns cu tunul la provocările Turciei, în timp ce Parlamentul țării hotăra, la 9 Mai 1877, ruperea oricăror legături cu Poarta și proclamarea independenței de stat.

Vestea proclamării independenței de stat a României a fost primită cu satisfacție și bucurie de către Serbia, Grecia și Muntenegru, ca de altfel și de către poporul bulgar și de ceilalți creștini care locuiau în perimetrul sud-est european. Se cuvine să adăugăm, că nuclelul viitoarei armate bulgare, creat de comandamentul rus a fost instruit într'o tabără de lângă Ploești.

Pe 15 Iunie 1877, Rușii treceau Dunărea, inițial au mari succese, dar înpotmolirea trupelor în fața Plevnei, unde viteazul și capabilul Osman pașa, a dat peste cap două atacuri rusești, a complicat lucrurile. Anglia și Austro-Ungaria, deși iscăliseră Protocolul dela Londra din 31 Martie 1877, nu mai vor să respecte neutralitatea, parțial mobilizează, iar o escadrilă britanică intră în marea de Marmara.

Marele Duce Nicolae, fratele țarului, comandantul șef al trupelor din Balcani, cere insistent prin două telegrame, adresate prințului Carol, cooperare imediată. În acest context, 50.000 de militari români, trec la Sud de Dunăre și iau dispozitiv de luptă în sectorul Plevna.

(Va urma)

CURAJUL UNEI HOTĂRÎRI SALUTARE

Urmare din pag. 14

Cum stați, din punct de vedere duhovnicesc, înaintea Celui Atotputernic? Credeți că este suficient să rostiți, cum scrie în *"Cuvântul Pastoral"* al Sf. Sinod: *"Libertatea pe care o avem acum, iubiții noștri, trebue să o folosim, mai întâi, pentru a ne lepăda de tot ce a fost fals și rău în cuvintele și faptele noastre din anii dictaturii"?* Și vă întreb, dela inimă la inimă: S'a produs, cu adevărat, în sufletul D-voastră, această ***lepădare***? Ați coborît în adâncimile ființei vătămată de atâtea compromisuri și abdicări, după cum o cere Tatăl cel Ceresc, în cartea proorocului Ezechiel? Ați săpat în *"peretele"* conștiinței, ca să vedeți: *"urâciunile celor rele"* **(Ezechiel, 8. 8-9)**? La ce vă poate folosi *"libertatea"* de care vă bucurați acum, dacă nu ajungeți la ***libertatea interioară*** a sufletului, care se capătă prin intervenția miraculoasă a Duhului Sfânt, ca să puteți rosti cuvintele ca Ezra: *"Dumnezeule, sunt uluit și mi-e rușine să-mi ridic fața spre Tine. Căci fărădelegile noastre s'au înmulțit deasupra capetelor noastre și greșelile noastre au ajuns până la ceruri"* **(Ezra, 9.6)**. Sau să mărturisiți, întocmai bătrânului Iov, strigând la Dumnezeu: *"Mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă."*

Ca încheiere, țin să apelez la cuvintele înțelepciunii spirituale ale marelui Soljenițân, respectiv: *"Noi nu putem, noi nu vrem să credem că piedicile exterioare sunt mai tari decât spiritul nostru."* Deoarece, tot el adaugă, conformându-se revelației Sf. Scripturi: *"Cel care este lipsit de orice forță materială, câștigă întotdeauna biruința prin jertfă."*

De aceea, vă implor, în Numele Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos, să lăsați la o parte jena unei atitudini categorice, referitor la compromisurile repetate de ierarhia B.O.R. de-a lungul celor 45 ani se subordonare la politica anticreștină a partidului comunist român, și - în plin Sinod - ***să cereți tuturor ierahilor care nu s'au rușinat să facă parte din Frontul Unității Socialiste***, patronat de Nicolae Ceaușescu și clica lui de despoți netrebnici, repet, să cereți, cu lacrimi de adevărată căință, ca ***împreună cu D-voastră să-și dea demisia***, retregându-se în mânăstirile unde au fost surghiuniți episcopii greco-catolici, semenii D-voastră întru Hristos, după desființarea samavolnică a Bisericii lor martirizate.

Prin gestul acesta surprinzător, prin curajul acestei hotărîri salutare, ați deschide noi și binecuvântate părtii de trezire spirituală în țara nevindecată pe deplin de rănile descreștinării. De fapt, ***nu este vorba de curaj, ci de bun simț.***

Câtă vreme sfântul din Taras, inegalabilul atlet al lui Hristos, care a fost Pavel, recunoștea și mărturisea: ***"Nu sunt vrednic să port numele de apostol, pentrucă am prigonit Biserica lui Hristos!"***, de ce n'ați spune și D-voastră și toți ceilalți ierahi, care v'ați compromis, colaborând cu regimul comunist, prigonitor al creștinătății din România: ***"Nu mai suntem vrednici să purtăm numele de episcop, de mitropolit sau patriarh***, fiindcă în noaptea arestării, a judecării și-a condamnării la moarte a Mântuitorului de către Securitatea comunistă și propaganda ateistă din țara subjugată, ne-a fost frică până și de niște slugi ale poliției politice, n'am luat apărarea lui Hristos și ne-am lepădat de El, scuzându-ne: *"Nu cunoaștem pe omul acesta!"*

Și astfel, cerând iertare lui Dumnezeu pentru *"tot ce-a fost fals și rău în cuvintele și faptele"* pe care le-ați săvârșit în anii dictaturii, v'ați răscumpăra și tăcerile, și șoviălile, și abdicările, și trădările, ***măcar acum***, când *"noaptea aproape a trecut"* și așteptăm să se apropie ziua unui nou și sfânt pământ românesc, în care va domni, cu adevărat, neprihănirea. Căci *"vinul cel nou"* al izbăvirii Neamului, ne atrage atenția Domnul Iisus, nu se poate turna în *"burdufuri vechi"*.

Sergiu GROSSU

BASARABIA ŞI BUCOVINA

ROMÂNISMUL BUCOVINEI

- XX -

——— Nicolae LUPAN ———

Curajos, cum rar a mai cunoscut Ortodoxia Română, Episcopul Hacman atrăgea, la 29 Mai 1862, atenţia Vienei, scriind înstanţelor de resort: *"E vremea să se facă şi la Cernăuţi o şcoală reală superioară de şase clase la care profesorii catolici să poată preda nu mai mult de patru ani: până s'or afla profesori de legea noastră".*

Dar a trebuit să mai curgă multă apă pe Prut şi pe Ceremuş până când *"în Dealul Mitropoliei de pe Dominic sosi acel Uric Împărătesc"* ce le dădea băştinaşilor cu o mână ca să le ia cu alta: *"limba nemţească în loc de mazureasca".*

Motivul: chipurile, în România nu erau de găsit nici profesori, nici manuale gata făcute, nici clădire ca atare la Cernăuţi. Deşi acesta era unul dintre cele mai bogate oraşe din punct de vedere arhitectural.

Abia în 1870 ocupanţii austro-ungari îşi dădură asentimentul ca băştinaşii *să-şi ridice şcoală reală pe banii lor".* Lucru ce a fost adus la *"împlinire fără tăgadă"* de către Fondul Bisericesc Român prin impunătoarea sumă de 85.945 de florini.

"Polecii galiţieni" însă şi-au bătut joc în continuare, până la 1888, de tot ce era românesc, *"băgând la şcoala cea zisă românească, 5.773 de şcoleri jidani şi nemţi"*, cum scria preotul-paroh Constantin Morariu dela biserica Sf. Paraschiva din Cernăuţi, *"2.064 de şcolari poleci, 683 români, 488 ruteni, 40 cehi, 23 greci, 13 unguri, 5 franţuji, 4 angleji şi 49 de şcolari de alte naţii".*

Aşadar, zisa greutate specifică nu era nici pe departe în favoarea absolvenţilor români. *"Favoare"*, deci, la care se mai adăuga *"faima"* lansată de profesorii străini cum că elevii autohtoni *"sunt din cale afară de puturoşi".* De unde şi versiunea aceloraşi profesori venetici: *"Proştii nu pot face decât proştii!"*

Situaţia era tot aşa de dezastruoasă şi în şcolile de meserii. Şi puţini, foarte puţini Români le păşeau pragurile, cu toate că preoţii şi învăţătorii dela sate căutau să-i convingă pe ţărani că *"o meserie plăteşte cât o moşie".*

Erau difuzate, *"cu scriitură de mână"*, spre *"cunoştinţa doritoare"*, liste cu aşa şcoli de meserii ca: *"Şcoala de meserii pentru clădiri", "Şcoala de negoţ", "Şcoala de stolerie* (tâmplărie) *de clădiri şi mobile", "Şcoala care îndeplinesce cunoştinţele în meserii", "Şcoala care îndeplinesce cunoştinţele de negoţ", "Şcoala teologică", "Şcoala agronomică"* etc.

"Totul bine şi frumos", constata Eudoxiu Hurmuzachi. Numai că, între 1877 şi 1889, din 584 de absolvenţi ai pomenitelor şcoli doar 28 erau Români.

În această ordine de idei, Revista Politică din Suceava făcea *"haz de necaz"*, scriind că *"Şcoala agronomică din Cernăuţi este mai mult o floare la urechie"*, pentrucă *"abie vr'o doi, trei şcoleri români au avut pâne cu învăţătura lor agronomică".*

Dar şi aceştia, *"neaflând la părinţii lor atâta pământ ca să-l lucreze după învăţătura lor şi negăsind locuri pe la moşii mari erau siliţi să se ducă la livizorie, la scriitorie prin cele cancelării..."*

Oricât de simpliste ni s'ar părea astăzi, pe timpul acela de răstrişte, un sfat, o povaţă, un exemplu *"de parte sus"* jucau un rol preponderent în *"luminarea neamului românesc"* din Bucovina înstrăinată: *"Dacă un popor are şcoale bune din care ies oameni învăţaţi, atunci unii din acei oameni învăţaţi încep a scrie şi a tipări cărţi, ceea ce îi face să se cheme scriitori sau literaţi, or lucrurile scrise şi tipărite de dânşii se cheamă literatură".*

Literatura românească, în pofida celei străine, deznaţionalizatoare, pentrucă, aşa cum scria acelaşi paroh Constantin Morariu, *"de când noi Românii, am încăput pe mâna polecilor galiţieini, aceştia au făcut mare batjocură de şcoalele noastre".*

Drept care, în răstimp de 75 de ani, Bucovina austro-ungarizată n'a dat decât 11 oameni de litere: Ştefan Afanasievici, Anton de Marchi, Vasile Schintilă, Toader Racocea, Porfiriu Dimitrovici, Teoctist Blajevici, Teofil Bandelea, Ştefan Tarnovеţchi, Constantin Popovici, Iraclie Porumbescu şi Doxachi Hurmuzachi.

Anume dela acesta din urmă, începând cu anul 1849, când Bucovina *"fu deslipită de Galiţia, porni literatura română în Ţara Fagilor".* În acel context a fost şi rămâne lăudabilă activitatea literară macedoneanului Vasile Ianovici (1806-1866). Acel Vasile Ianovici care, *"Cu gura uscată, / Cu buza crispată"*, a tipărit patru manuale de gramatică: *"Limba română pentru toate şcolile poporene", "Istorico-literara tâlcuire a Noului Testament", "Ermeneutica biblică generală", "Critica verbală a cărţilor Noului Testament"* etc.

"Pentru atâtea lucrări vrednice", Vasile Ianovici a fost ales Membru de Onoare al Consistoriului şi al Societăţii pentru cultură şi literatură din Cernăuţi, iar *"Împăratul dela Viena"*, la cererea Episcopului Hacman, îl decoră cu Crucea de Aur cu Coroană pentru Merite... *"Eacă* - zicea Episcopul - *la ce cinste şi mărire îl înalţă pe om munca şi purtarea cea bună".*

SPRE CUNOŞTINŢA CITITORILOR

În 1998 se împlinesc 80 de ani dela reunirea Basarabiei şi Bucovinei cu ţara-mamă România.

În legătură cu această aniversare, ce dela 1944 încoace nu ne aduce decât tristeţe, "PRO BASARABIA ŞI BUCOVINĂ" Mondială, cu sediul la Paris, va continua lupta pentru readucerea pe cale paşnică a acestor două provincii româneşti la ţara lor dintotdeauna.

În consecinţă, compatrioţii noştri din ţară şi de peste hotare, care doresc să pună umărul la realizarea reîntregirii teritoriale a României, sunt rugaţi să trimită articole, schiţe artistice, versuri, documente, fotografii şi desene (alb-negru) care, începând cu lanuarie viitor, să fie tipărite în "CUVÂNTUL ROMÂNESC" şi în alte publicaţii de-a lungul întregului an 1998.

Materialele, cu o întindere de 1-2 pagini dactilografiate la două intervale, se trimit la adresa: NICOLAS LOUPAN, 13 Rue des 4 Vents, Bât. Champagne, 92380 GARCHES, Franţa.

Pro Basarabia şi Bucovina

PAGINĂ REALIZATĂ DE N. LUPAN

CUVINTE LĂSATE CU LIMBĂ DE MOARTE

"...Dacă duşmanul vostru ar cere legăminte ruşinoase dela voi, atunci mai bine muriţi prin sabia lui decât să fiţi privitori împilării şi ticăloşiei ţării voastre".

ŞTEFAN CEL MARE

"Existenţa unui popor nu se discută, ea se afirmă..."

IOAN RAŢIU

CUNOAŞTEREA TRECUTULUI

IMPERATIV AL OAMENILOR DIN TOATE TIMPURILE

Considerente prilejuite de întâlnirea din 7-11 Octombrie 1997 dela Neptun a Scriitorilor din întreaga lume

- fragmente -

Un imperativ, deci, şi al nostru, al Românilor, ca lăstar al veşnicului Oraş. Lăstar ce, asemenea unui grăuncior dus de vânt, a prins rădăcini indefrişabile într'un meleag împrejmuit mai apoi de ţarini slave şi mongole.

Astăzi, ca şi de atâtea ori în trecutul nostru vitreg, suntem datori să aducem la cunoştinţa lumii întregi nedreptatea ce ni se mai face de marele nostru duşman din Răsărit: ***panslavismul!***

S'o facem, în primul rând noi, mânuitorii de condei! S'o facem, atâta timp cât se mai găsesc *"oameni de bine"* care tratează ştirbirea noastră teritorială drept fatalitate!

S'o facem, atâta timp cât Chişinăul, cel rusificat, mai comemorează şi dela 1989 încoace zisa lui eliberare din 24 August '44!

S'o facem, atâta timp cât Bucureştiul, cel oficial, în ciuda majorităţii covârşitoare a poporului român, nu vorbeşte sus şi tare de măreţele acte istorice dela Chişinău şi Cernăuţi din primăvara şi toamna anului 1918!

S'o facem, atâta timp cât nu vor fi rectificate, oficial atestările pseudoştiinţifice ale Academiei Române din Dicţionarul său Enciclopedic dela 1962! Atestări impardonabile semnate de Atanasie Joja, Iorgu Iordan, Dimitrie Macrea, Andrei Oţetea, Mihail Roler, Valter Roman, Tudor Vianu şi toţi ceilalţi şmecheri ce făceau parte din comitetul principal de redacţie!

Dar astăzi, a ridicat ea, Academia Română, fie şi din degetul mic, mai acum câtva timp când un grup de Ucraineni, toţi venetici dela Universitatea din Cernăuţi, au protestat cu neobrăzare contra *"învesnicirii memoriei lui Ştefan cel Mare"* prin înălţarea unui monument pe locul bătăliei sale din Valea Cosminului?

Venetici, ce în alte ordini de idei, ne întreabă că, chipurile, ce pretenţii putem avea noi, Românii, la Bucovina când aceasta este *"plină"* de nume ucrainеşti?

Ridică Academia Română acelaşi deget mic, aducând mărturii contrarii, cum ar fi cea a Arhiepiscopului Bucovinei şi Dalmaţiei Silvestru Morariu care scria: *"...Cu şcoala s'au mai leşit* (leşit -nu ucrainizat- N.L.) *numele românesci Soare în Vasilovici, Berariu în Ieremievici, Bândea în Bendevschi, Diaconu în Diaconovici. Mai ales însă străinii au rusit multe porecle ale ţăranilor noştri români. Aşa au făcut din Creţul-Creţuleac, din Guşă-Guşuleac, din Rotaru-Rotariuc, din Morariu-Melnec, din Cojocaru-Cuşnir, din Olariu-Hancеariuc...",* etc.

Să dăm dar cezarului ce e al cezarului prin evocarea şi omagierea unor aşa mari precursori şi apostoli ai neamului românesc ca Eminescu, Hurmuzăcheştii, Negruzzi, Haşdeu, Iorga, Haneş, Ghibu, Nistor şi atâţia alţii care prin spiritualitatea lor naţională au ţinut aprinsă flacăra românismului.

Nu avem dreptul să nu zicem stop! acelor basarabeni şi bucovineni rătăciţi care, în decăderea lor naţională, ajung până într'acolo că zic: *"Nu vrem cu Românii!"*

Iar noi, românaşii, cântăm în gura mare *"Deşteaptă-te Române"!* Nu şi basarabenii! Că numele le vine dela dinastia Basarabilor, puţin le pasă. Şi-i trag cu *"limba noastră-i ca o moară".* Şi aia stricată!

Mergi pe străzile Chişinăului şi n'o auzi decât pe cea a lui *"davai ceas"!* Asta să fie *"comoara în adâncuri înfundată"* a lui Alexe Mateevici?

Acel Mateevici care în creaţia sa poetică nu se inspira, să zicem, dela un Puşchin sau Lermontov, ci dela Vasile Alecsandri, dela Nicolae Orăşanu, dela Petre Dulfu, dela Octavian Goga, etc.

Paradoxul era şi rămâne acela că până în 1974, anul plecării mele forţate dela Chişinău, prin vrerea lui Lucinschi şi Bodiul, Ruşii şi acoliţii lor autohtoni de pe malul Bâcului îmi cereau să scriu *"împotriva Românilor"*, iar *"Românii"* dela Europa Liberă nu mi-au dat niciodată posibilitatea să vorbesc cu adevărat, ceea ce ar fi trebuit să vorbesc dela microfonul ei despre zisa republică moldovenească, despre zisa Bucovină sovietică şi nu un fel de *"foaie verde list zelionii"*, ceea ce pre limba Rusului îot *"foaie verde"* înseamnă.

Dar astăzi, când pe capul bietei noastre ţări au venit cei pe care mulţi dintre noi îi aşteptam de ani de zile, ne mai putem lăsa legănaţi de neamestec în zisele treburi interne ale aberantei Republici Moldova când, de fapt, Basarabia nu este numai a basarabenilor, după cum nici Muntenia, să zicem, nu este numai a muntenilor etc.

Ne-am cotelit până într'acolo cu enormităţile încât declarăm, la nivel suprem de stat, că *"România este gata de sacrificii istorice"*, că *"România n'are nici o pretenţie teritorială faţă de Ucraina* (sic!), etc.

Ajungem cu nesăbuinţa la prostii inimaginabile, când facem *"trilaterală"* cu ocupantul Cucima şi cu antiromânul Lucinschi, născocind euroregiuni *"Prutul de Sus"* şi *"Dunărea de Jos"*, numai ca să nu zicem lucrurilor pe nume: Basarabia şi Bucovina!

Pentru asta să fi luptat *"toată viaţa lor îndelungată Mircea cel Bătrân şi Ştefan cel Mare"*, pentru asta să fi căzut Mihai Viteazul *"ucis în Câmpul Torda"*, pentru asta să fi băut otravă Şerban Cantacuzino, pentru asta să fi suferit *"Horia moarte cumplită pe roată"*, etc?

În acest mult prea trist context al nesăbuitelor *"sacrificii istorice"*, doresc să termin într'o notă mai optimistă, redându-l pe marele şi neînfricatul Simeon Barnuţiu care ne lasă cu limbă de moarte:

"Aşa Fraţilor, aduceţi-vă aminte că vor striga din mormânt străbunii voştri. Fiilor! Noi încă am fost înconjuraţi de inamic în pământul nostru, cum sunteţi voi astăzi, şi de multe ori am suferit doară şi mai rele decât voi, fost-am cu Goţii, dar nu ne-am făcut Goţi, fost-am cu Hunii, dau nu ne-am făcut Huni, fost-am cu Avarii, dar nu ne-am avarit; fost-am cu Bulgarii, dar nu ne-am bulgărit; cu Saşi şi nu ne-am nemţit... Nu vă nemţiţi, nu vă rusiţi, nu vă unguriţi nici voi, rămâneţi credincioşi neamului şi limbii voastre, apăraţi-vă cu puteri unite în pace şi războiu; vedeţi cum ne-am luptat noi pentru Limba şi Romanitatea noastră, luptaţi şi voi să le apăraţi ca lumina ochilor voştri..."!

N.L.

FARA ARMÂNEASCĂ

Luptători anticomuniști din prima linie

GIOGA ARĂU-COMBAR

1924-1949

Mihai STERE DERDENA

Trăia în sătucul meu,pe când eram preșcolar, un bărbat ce se numea Gioga. Nimic din chipul lui nu atrăgea atenția, însă se spunea despre dânsul că-i cel mai curajos săteан. În mintea-mi de copil s'a cuibărit astfel ideea că toți oamenii ce se numesc Gioga sunt neînfricați. Însă all Aromân, purtând acest diminutiv dela Gheorghe n'aveam să cunosc până hăt, târziu.

Pe Gioga Arău nu l-am văzut niciând aievea. Însă suprema lui jertfă în lupta-i inegală cu haitele de balauri din poliția veche și din cea nouă, numită *"Securitate"*, va fi de-a pururi vie în mintea mea, ca și în amintirea tuturor Armânilor dobrogeni. Prin sacrificiul de mucenic, ca ostaș al lui Iisus Hristos, el a intrat în galeria marilor eroi anticomuniști ai neamului românesc alături de Gheorghe Pulpa (ucis în aceeași noapte din vara lui 1949), Gogu Puiu, Nicolae Fudulea, Dumitru Fudulea, Iancu Cușu, Hristu Zuba, Iancu Ghiuvea, Iancu Beca, Nicolae Hașoti, Stere Hapa, Stere Grasu și atâția alți eroi asasinați, știuți ori neștiuți. Moartea lui Gioga Arău - Combar, ca și cea a lui Pulpa, a lui Cușu și a lui Zuba, a fost și mai cutremurătoare pentrucă toți acești mucenici și alții, precum Nicolae Hârtu și Nicolae Geambazu, n'au fost loviți în față, în cursul vreunei lupte sau în urma vreunei judecăți chiar sumare, ci au fost înpușcați pe la spate, în chipul cel mai mișelnic, noaptea, pe câmp, în apropierea satelor lor Panduru, Sarighiol de Deal, Beidaud și Ceamurlia de Sus, iar ultimii doi, originari din Bașchioi, au fost omoriți cu rângile, la Canal, în ajunul expirării pedepselor lor administrative.

Din spusele lui lali Iancu Iugarciu am reținut că Gioga se născuse în 1924, într'un sat din Macedonia bulgărească. Era al patrulea copil al lui Stere și al Mariei Combar. Ceilalți trăiesc toți și se numesc Zoița, Dina (Dinu) și Chirița. În 1930, familia Stere Combar, asemenea multor macedoromâni, emigrează în România, stabilindu-se în comuna Ghiurghengic din județul Durostor. La școala primară din Ghiurghengic va absolvi Gioga clasele primare. Manifesta dragoste de carte, având și har poetic, dar nu-și va continua studiile, rămânând acasă și păscând oile. Macedonenii respectă și astăzi datina străbună ca fiul cel mai mic să conviețuiască cu părinții până ce aceștia decedează. În 1940, ca urmare a cedării fără luptă a Cadrilaterului și a aberantului schimb de populații, familia lui Gioga se stabilește în satul Panduru (comuna Baia), din județul Tulcea. Cei mai înstăriți și mai respectați Aromâni din Panduru erau cei din neamul Damașari. Între flăcăii Gogu Damașari și Gioga Combar se naște și se dezvoltă cea mai puternică prietenie, cum nu s'a mai văzut de mii de ani, dela Oreste și Pilade. Țineau atât de mult unul la altul încât fiecare ar fi fost capabil să-și dea viața pentru celălalt. Așa au dus-o câțiva ani, până la izbucnirea și la noi a ciumei roșii. Un timp chiar și după aceea. N'a constituit motiv de dezbinare faptul că Gioga aderă dintr'o dată la mișcarea de partizani din pădurea Babadag, fiind, ca șef de cuib în satul său, unul dintre cei mai activi lideri locali, iar Gogu rămâne în expectativă. Gioga, de bună credință, ca orice legionar autentic și luptător, n'a conceput circumspecția față de amicul său cel mai bun, ci dimpotrivă l-a considerat și confident de absolută încredere, destăinuindu-i orice secret.

Dracul, neputând sta degeaba, începe să-și vâre coada în prietenia aceasta atât de admirată de toți pandurenii. Și cum putea fi produsă zăzania mai bine între cei doi tineri puri decât cu ajutorul unei fete? Firește că nu o fată de rând ar fi putut duce la capăt năstrușnica intenție a lui Satan de a-i învrăjbi pe cei doi amici, ci una mai frumoasă, în stare să le ia mințile. N'a trecut mult și apare o astfel de codană chiar în satul lor. Cei doi văzând-o (în același timp pentrucă umblau mereu împreună) s'au mirat, întrebându-se cum de a crescut și s'a părguit atât de repede că ei o știau încă fetiță. Se îndrăgostesc numaidecât de dânsa și o cer amândoi în căsătorie. Dracul, știind prea bine ce-i de făcut, o îndeamnă pe sărmana fată să se mărite cu Gogu că-i mai bogat, cu toate că-l îndrăgea mai mult pe Gioga. Căsătoria aceasta nu va dura decât câteva luni fiindcă Gogu, ros de o gelozie cvasiothelliană, va divorța, acuzându-și nevasta de infidelitate conjugală, ceea ce nu era adevărat. Se pare că Gioga asta și-a dorit: ca prietenul său să divorțeze și să se însoare el cu femeia aceasta părăsită, fără de care nu putea trăi. Astfel, duhul răzbunării se instalează în inima celui ce se dovedise până atunci exemplu de prieten devotat. Și, pentru ca femeia să nu aparțină nici lui Gioga, pesemne că tot dracul îl îndeamnă pe Gogu să devină informatorul Securității, denunțând tot ce știa despre prietenul său, care se afirma ca membru foarte activ al mișcării de rezistență anticomunistă. Căpătând informații atât de prețioase Securitatea a vrut să se convingă asupra veracității lor, verificându-le. Cum? Infiltrând în organizația de partizani un securist versat, provenit din vechea poliție. Acesta a activat ca partizan circa o lună de zile, timp în care a identificat câteva căpetenii ce vor fi repede ucise în modul cel mai laș, după scenariul siguranței din groaznicul deceniu al sângeroasei domnii a regelui Carol al II-lea.

L-au ridicat pe Gioga, în miez de noapte de vară, din pat, de lângă nevastă, femeia care-l făcuse fericit și pe care pur și simplu o adora.

Se grăbeau asasinii. Căci lista lor neagră cuprindea și alte nume de buni Români și creștini ce trebuiau să fie lichidați în cele câteva ceasuri de până la ivirea zorilor zilei de 6 Iulie 1949. De îndată ce ies din Panduru, pe drumul ce duce le Beidaud, își descarcă pistoalele în trupul tânăr și curat, de viteaz și drept legionar, descins din armatolii din Macedonia, al lui Gioga Combar. Se grăbeau ucigașii ca să-i răpună în același mod laș, după două ceasuri, și pe tinerii Iancu Cușu din Beidaud și Gheorghe Pulpa din Sarighiol de Deal.

Aproape toți pandurenii înclină să creadă, iar lali Iancu Iugarciu nu are nici un dubiu, că vânzătorul lui Gioga n'a fost altul, ci însuși amicul cel mai bun, Gogu Damașari. Dacă, într'adevăr, așa s'au petrecut faptele, înseamnă că Gogu, decedat de curând, a fost deja osândit de Judecătorul Suprem la cazne veșnice, vrednice de orice iudă.

În schimb, Gioga Combar (așa-i cunoscut printre Armâni, dar în acte el și al lui apar cu numele de Arău) a ajuns sigur în Rai, ca ostaș-mucenic al lui Hristos. Iar aici, pe pământ a intrat încă din 1949 în istorie și în folclor, fiind imortalizat de poetul anonim ca un erou anticomunist de legendă, prin balada culeasă de profesoara Olimpia Cotan-Caildereanu. Reproducem prima strofă din acestă baladă:

Tu-anlu patrudzâțânouă,
Jali mari tu duñiauă.
Optu dzâli di Sum Chetru,
Cade Gioga, gioni-aleptu.
.....

Securitatea, știind în chip satanic cât de fricoasă este intelectualitatea românească, a reușit în timp-record să transforme această pătură socială într'o adunătură de sicofanți. Însă, ceea ce amplifică și mai mult mutilarea sufletească a poporului român este spaima de Securitate (acum, de S.R.I., care-i *"eiusdem furfuris"* cu Securitatea) ce domnește și acum, după 8 ani dela Revoluția din Decembrie 1989, în toate straturile sociale, inclusiv în rândul țăranilor, oameni care până nu demult erau socotiți, de un mare poet mesianic, *"cei mai buni copii ai firii"*, reprezentând *"nădejdea noastră de mai bine"* (O. Goga).

Exemplele pe care le voi da, în fugă, înfățișează simptomatic situația dramatică a schimbării pe termen lung a sufletului neamului românesc de către Securitate și S.R.I. Nici acum, la aproape opt ani dela Revoluția din Decembrie 1989 (al cărei sens radical anticomunist a fost imediat deturnat), nu reușesc să culeg date despre eroii anticomuniști Gioga Arău și Alexandru Gogu, asasinați de Securitate. Întâmpin obstrucții insurmontabile chiar din partea celor mai apropiate rude ale celor doi mucenici. Se împotrivesc cu îndârjire, îndeosebi, fratele (el însuși trecut, ani mulți, prin temnițele comuniste) lui Gioga și fiul lui Alexandru. De ce cei doi se opun cu cea mai mare înverșunare scurgerii de informații cu privire la două dintre cele mai abominabile crime comuniste? Pentrucă se tem, și în 1997, de ofițerii și informatorii securiști, metamorfozați în serejști.

Mult am dorit ca această evocare să fie însoțită de o fotografie a lui Gioga, însă n'a fost chip s'o obțin dela fratele său Dina sau dela sora sa Chirița.

Iartă-mă, Gioga, că-ți tulbur odihna pe care sunt sigur că o petreci în Împărația Veșnică, rezervată celor virtuoși de Tatăl Ceresc, aducându-ți la cunoștință vestea întristătoare că, exceptându-l pe inimosul Iancu Iugarciu din Beidaud, nimeni dintre cei contactați de mine și înrudiți cu tine n'a avut curajul să-mi vorbească de tine, în cei aproape șase ani de când am pornit să culeg date spre a putea să te evoc măcar în câteva rânduri de ziar!

MOARTEA UNUI TALENTAT POET ŞI SCRIITOR AROMÂN: DUMITRU BACU

Joi, 9 Octombrie 1997, s'a stins din viață poetul și scriitorul aromân, Dumitru - Miciu, cum îi spuneau prietenii - Bacu, răpus de o necruțătoare boală pe care o suporta cu multă liniște și seninătate, ca un bun creștin sau ca un veritabil filosof stoic din vechime. Căci, într'adevăr, Bacu este nu numai un bun creștin prin tot comportamentul lui ca om, dar și o personalitate cu înțelepciune de filosof stoic din antichitate. Știrea neașteptată a morții lui transmisă telefonic în aceeași zi de bunul său prieten, Zahu Pană din New York, a căzut ca un fulger și ne-a zguduit pe toți cei ce-l cunoșteam, îl iubeam și-l știam aici în România. Căci Bacu avea mulți buni și vechi prieteni - mai mulți ca oriunde - în această țară decât în străinătate unde se retrăsese și unde era scris să'nchidă definitiv ochii, departe și de Macedonia unde s'a născut, și de România, pe care o iubea ca patria lui adevărată.

Dumitru Bacu s'a născut la 14 Februarie 1925, în satul curat aromânesc Gramaticova, azi în Macedonia grecească, după războiul balcanic din 1912. A făcut școala primară în limba română, căci satul lui de fârșeroți mândri și viteji avea școală și biserică unde se învăța și se slujea în limba română pe care o înțelegeau toți copiii, toate babele și toți bătrânii, fără să-l doară urechile și fără să li se rupă limba cu aspra limbă turcă sau cu subțirea și lustruita limbă grecească, frumoasă și ea pentru vorbitorii ei, ca orice altă limbă, dar prea îndepărtată de graiul aromân de obârșie latină. A urmat apoi la liceul român din Grebena și din Salonic și și-a dat bacalaureatul la liceul Mircea cel Bătrân din Constanța, după care s'a înscris la Politehnica din București, pentru a deveni inginer... Dar căile Domnului sunt multe și întortocheate și, în loc de inginer... a ajuns poet și scriitor talentat atât în limba literară, cât și în dialectul aromân.

Era anul 1949, când peste România bătea turbatul crivăț rusesc, bolșevic, ce transformase toată țara într'o îngrozitoare închisoare. Pentru ideile și lupta lui anticomunistă - ca toți tinerii verzi de atunci - Bacu a fost arestat de faimoasa și diabolica Securitate și condamnat. A făcut șapte ani de închisoare, trecând prin multe închisori grele ca Gherla, Aiud, Jilava și mina de uraniu dela Baia Spriei, unde au murit mulți deținuți ce lucrau în condiții inumane, indescriptibile. A trecut prin multe cazne, a îndurat foamete și multe alte suferințe fizice și morale, cu fruntea sus, ca un cruciat și ca un neînfricat armatol din munții Pindului. După ce s'a eliberat, a reușit să se stabilească în Franța, la Paris, împreună cu soția lui, Aromâncă și ea din aceleași sat.

Înzestrat cu talent de scriitor și poet, Dumitru Bacu a fost primul scriitor care a dezvăluit în lumea liberă din Occident ororile inimaginabile ce se petrec sub Cortina de Fier, în România. În 1963 publică la Madrid cartea de proză memorialistică, ***Piteşti,*** o oglindă cutremurătoare a tuturor ororilor și monstruozităților petrecute cu tinerii elevi și studenți închiși în acea celebră închisoare - chipurile de reeducare - din acest oraș, unde au avut loc drame și tragedii oribile. Cu această carte, Bacu a deschis ochii Occidentului și Exilului românesc, și a adus o mare contribuție la lupta dusă de Radio Europa Liberă, înființată pentru lumea de sub Cortina de Fier.

Poet născut, Dumitru Bacu, încă din închisoare, scria poezii în gând, cu condei fermecat nevăzut, căci în închisorile comuniste nu aveai dreptul să scrii sau să citești vreo carte, ci numai să muncești pe brânci până îți dădeai sufletul. Dumnezeu însă l-a ocrotit și l-a ajutat să scape viu din infern, căci îi era ursit să rodească poame dulci din veninul amar sorbit în bezna și groaza iadului comunist. Cu această comoară în mintea-i vie și sănătoasă, el a ieșit din închisoare cu multe poezii proprii și de-ale lui Radu Gyr și Nichifor Crainic, - și le-a publicat înr'un volum intitulat ***Ofrandă.***

Poeziile proprii le-a strâns în două volume: ***Aiud*** (1963) și ***Acolo şezum şi plânsem.*** Ca poet Aromân, în dulcele grai supt dela sânul mamei sale, Bacu a tipărit la Paris o cărticică intitulată ***Cântiți tri niagărşire*** *(Cântece deneuitat),* adevărate frumuseți lirice care-l orânduiesc printre poeții de frunte ai generației de mijloc, după generația clasicilor aromâni: Belemace, Murnu, Batzaria, Beza, Boga, Nușî Tulliu ș.a., alături de Dumitru Pariza și Athanasie Nasta, doi mari poeți aromâni născuți tot în Gramaticova. Iată un mic sat aromânesc din Macedonia, care a dat trei poeți talentați în aceeași generație.

Sufletul de cruciat, Dumitru Bacu s'a luptat pentru Fara Armânească și pentru Neamul Românesc, cu cuvântul, cu fapta și cu condeiul lui inspirat, publicând poezii și articole frumoase și documentate la revistele din străinătate, ***Vatra,*** din Freiburg - Germania, și ***Cuvântul Românesc,*** din Canada, unde împreună cu Zahu Pană, țineau o pagină specială cu titlul Fara Armânească, continuată și azi de talentatul poet și scriitor aromân Zahu Pană. Dela Paris, Dumitru Bacu a întreținut legături strânse și a colaborat, pe linie politică și cu Constantin Papanace.

Modest, neahtiat după bogății materiale sau după glorie literară cu orice preț, el a scris multe frumuseți și a publicat puține, mai ales în aromână. Presupunem că multe din aceste frumuseți lăsate de el, zac în sertar și în sipet. Ele sunt o comoară pentru Armâname și într'o bună zi se cuvine să vadă lumina, ca niște flori ce deschid ochii rourați și strălucitori la răsăritul soarelui pentru bucuria lumii.

Cu sincere condoleanțe pentru îndurerata familie, Dumnezeu să-l ierte și să-l pomenească întru pacea și fericirea veșnicei Lui împărății!

Ionel ZEANA

CU SIBEPEA
A CRĂCIUNU
ŞI A ANLUI NOU
FARA
ARMÂNEASCĂ
VĂ UREADZA A TUTULOR
SĂRBĂTORLI CU HARAUĂ
ŞI ANUL NOU CU
AMBAREAŢĂ TRI MULŢ ANI !

CUVÂNTUL COPIILOR

ABECEDAR CREŞTIN

E Crăciunul şi toţi copiii sunt fericiţi. Frăţiorul de trei ani e bucuros că a primit multe bomboane. Si-a murdărit gura cu ciocolată şi a azvârlit jucăriile care`ncotro. Pentru el asta înseamnă Crăciun. Surioara mai mare se pregăteşte să meargă la dans. Pomi împodobiţi cu lumini multicolore, vitrine împodobite şi muzică pretutindeni. Asta este Crăciunul pentru ea. Mama s'a străduit ca să arate casa ai sărbătoare şi tata a muncit să strângă bani pentru a cumpăra la toţi cele mai neaşteptate şi mai de preţ cadouri de Crăciun.

Si totuşi Crăciunul e mai mult decât ciocolată şi jucării, ceva mai mult decât rochii dantelate şi muzică prin magazine, ceva mai mult decât curca rumenită, purceluşul la tavă şi sarmalele. Crăciunul e ziua în care s'a născut Iisus Hristos. Crăciunul e ziua când Dumnezeu l-a tirmis pe unicul său Fiu să se întrupeze pe pământ pentru a ne ajuta să scăpăm de păcat şi să ne iubim unii pe alţii. Crăciunul e ziua in care, întâi de toate, să-i mulţumim lui Dumnezeu pentru că ni l-a tirmis pe Iisus.

Când cineva ne face un cadou noi îi spunem "mulţumesc". Dumnezeu ni l-a dat pe Fiul său. Nu se cuvine oare să-i mulţumim?

Dragi copii, ştiţi voi ce să faceţi ca să-i mulţumiţi lui Dumnezeu? Intâi de toate trebu să învăţaţi să vă rugaţi. E bine să spuneţi rugăciunea dimineaţa când vă treziţi şi e bine să spuneţi rugăciunea seara înainte de a vă culca. Orice treabă o să vi se pară mai uşoară, dacă înainte de a o începe spuneţi o rugăciune.

Si mai este ceva foarte important: rugaţi-vă împreună cu părinţii voştri şi cu toată familia. Dacă voi, copiii, spuneţi celor din familie: "Hai să ne rugăm împreună; o să vedeţi că părinţii voştri o să fie mai fericiţi şi totul o să fie mai bine în familia voastră.

Dragi copii, sunt multe lucruri care l-ar face fericit pe Dumnezeu şi pe voi. Citiţi Biblia, duceţi-vă la biserică şi aflaţi ce-i bine.

Până atunci vă doresc un Crăciun fericit cu sănătate şi bucurii şi pacea lui Dumnezeu să fie cu voi şi familiile voastre!... şi nu uitaţi să vă rugaţi!

Părintele MITREL

GÂNDURI DE AJUN

Uite: cântă 'acu cocoşu'
neauă multă o să cadă.
Poate sania lu Moşu'
va rămâne în zăpadă?

Dar dacă un lup flămând
sacul vrea să-l şterpelească
şi bomboanele, pe rând,
burta mare să-i hrănească?

Sau dacă o vulpe hoaţă
îi arată drum greşit
şi zicând că-i dă povaţă
la furat şi păcălit?

Moş Crăciun, nu-ţi fie frică,
nu gândi că eu sunt mic.
Te salvez într'o clipită
dar întâi.... mă culc un pic !

NĂCAZURI

Moş bătrân îţi spun doar ţie
nime'n lume nu mai ştie.
Grije ai să n'afle satu':
am necazuri cu'nvăţatu'.

Când încerc să scriu frumos
literele'mi ies pe dos !
Adunarea şi scăderea
mi-au furat toată puterea.

Şi Moşnege, nu ghiceşti
cât de greu e să citeşti !

NEASTÂMPĂRATUL

La căsuţa mititică
e-un băiat cu nas julit.
Şotii? A făcut. Îi e frică
să nu-l uiţi. Şi'i necăjit.

Dă-te jos din săniuţă
du-i şi lui cadou, tiptil.
Mângâie-l, Moşnege, doară
chiar şi tu, ai fost copil !

FECIOARA MARIA

Maică bună, Maică Sfântă
auzi îngerii cum cântă
cum slăvesc şi preamăresc
prunc ceresc
în lut lumesc.

Dincolo de orice fire
învelită în iubire
omenirea se'nfioară,
Maică Sfântă şi Fecioară !

SĂ SPUN

O să-i spn
lu' Moş Crăciun
că-s cuminte şi sunt bun.
Numai bine să iau seama
să n'o'ntrebe şi pe mama !

DĂ-NE, DOAMNE

Doamne, dă-ne fericire
gânduri bune şi iubire
şi mai rog, dacă se poate
dă-ne Doamne, sănătate !

POMUL DE CRĂCIUN

Tata a găsit un brad în pădure. Un pom mic, micuţ, tot verde, cu spinii foarte mici. Un pom de Crăciun...

Demult nu am mai avut un pom pentru Crăciun acasă! Şi sora mea, care este mult mai mică decât mine, stă şi ea în faţa lui. Şi se uită, se uită... Şi râde şi cântă şi dansează... *"Un pom! Avem un om de Crăciun!"*

Însă ce punem pe el? Suntem prea săraci ca să ne ducem să cumpărăm ceva...

Când a venit noaptea, am ieşit să mă plimb. Ninsese.Totul era alb de zăpadă, totul strălucea... Şi bradul dansa în faţa ochilor mei... Şi cerul era aşa de curat, aşa de frumos! Stelele sclipeau, luna râdea şi îmi făcea cu ochiul, Ea, era prinsă între ramurile unui copac subţitre şi înalt, ca într'un fel de cuşcă. Şi eu mă uitam la ea şi mi-a venit o idee...

M'am căţărat în pom, m'am urcat în ramurile cele mai de sus. Am luat luna în mână. Am cules stele... În mâna mea s'a făcut o cascadă de lumină. Şi când am pornit la drum, toate *"neamurile"* din pădure, ieşeau şi se uitau la mine, mirate. Iepuri, veveriţe, vulpi, păsări - toate zâmbeau.

Am ajuns acasă. M'am dus la pom şi am aruncat peste ramuri luna şi stelele. Şi pomul strălucea...

Un chip de femeie mi-a apărut între ramurile lui. Mi-a murmurat: *"La mulţi ani !"*

Nu ştiu dacă era devărat, sau un miraj, sau numai murmurul ramurilor. Cineva a zgâriat în uşă. S'a deschis uşa şi am văzut pe surioara mea. Ţinea de mână un om bătrân, cu barba albă şi lungă, cu obrajii roşii de frig. A văzut pomul, a zâmbit şi a spus: *"La mulţi ani cu sănătate !"*

...era Moş Crăciun ?

Cristina BACU
14 Ani

HARNICUL

Moş Crăciune, am obosit
nici nu ştii cât am muncit:
ba m'am dat cu săniuţa
ba mi-am dat pisica, huţa

ba m'a fugărit căţelu.
M'am bătut niţel cu Elu
p'ormă-am fost cu colindatu'
de a răsunat tot satu' !

Vezi, acuma, Moşul Ene
îmi cam vine pe la gene.
Tu, când treci pela fereşti
nu uita să mă trezeşti !

Sărbători fericite!

POEZIILE DIN ACEASTĂ PAGINĂ APARŢIN POETEI FLORICA BAŢU, REDACTOR AL PAGINII "CUVÂNTUL COPIILOR"

DIN VIAŢA NOASTRĂ:

AUZITE VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

SĂ NU CĂDEM ÎN PĂCATUL URII

Fostul Ambasador american la Bucureşti, Dl. Alfred Moses: *"În România nu există antisemitism"*; fostul Rabin Şef din România din timpul războiului, Alexandru Şafram: *"Generalul Antonescu n'a trimis un singur Evreu în lagărele de exterminare naziste"*; fostul Rabin Şef la Clujului, Moşe G. Weinberger, scria în *"Luceafărul Românesc"* din Montreal (Nov. 1997): *"România a fost dispusă să primească refugiaţi evrei... Veneau Evrei din Varşovia strivită dub bombardamente, din Austria, din Cehoslovacia, veneau şi Evrei din Ungaria... Iar noi Evreii îi suntem şi îi rămânem recunoscători pentru aceasta"*.

Acum trecem la ştirea difuzată de *"The European Internet Network, Inc."* (Nov.5, 1997). Evreii din România au depus o placă în memoria celor 131 de conaţionali *"masacraţi în pogromul din 1941"* (Conflictul Legionari-Antonescu, n.n.). Respectăm pe cei ce respectă memoria victimelor, dar detestăm pe cei ce prin mărturii false caută să distrugă bunele relaţii dintre Evrei şi Români.

Se aduc învinuiri mai originale decât democraţia lui Iliescu: *"Timp de trei zile sute de Evrei au fost scoşi din casele lor, duşi ca o turmă (herded) în pădure şi impuşcaţi"* şi *"alţi 400.000 de Evrei au fost trimişi în lagărele naziste"*.

Acuzaţiile nedrepte ne indignează: aşa e răsplătit Românul pentruc'a salvat pe Evrei din ghearele lui Hitler?

Redăm părerile unor intelectuali care văd realitatea şi pericolul în exagerările celor care se tot vaită că sunt persecutaţi.

Autorul volumului: *"Jewish Power Inside the American Establishment"* Dl. J.J. Goldberg, afirmă: *"Continuând să te plângi că am fi o minoritate ameninţată... când de fapt suntem o parte din elita privilegiată americană poate numai să ne micşoreze credibilitatea şi credibilitatea noastră este singura şi cea mai importantă avere" (Our Credibility is our single most importanat asset)*; Dl. Alan M. Dershowitz, avocat, activ în viaţa grupului evreesc descrie secretul de supravieţuire al Evreilor (Miami Herald, 6.11.97): *"American Jewry faces a greater challenge to its survival from America's freedom and the demise of anti-semitism than it ever did from de enemy that persecuted Jews in the past"*.

Cu alte cuvinte: *"pericolul pentru Evrei e libertatea şi absenţa antisemitismului"!*

Cel mai bun răspuns dat provocatorilor e să mergem cu caravana pe drumul bunei înţelegeri şi să-i lăsăm pe nemulţumiţii dela marginea drumului să ţipe până răguşesc.

•••

PE CINE A TRĂDAT PACEPA?

De câte ori aud *"Pacepa"*, comuniştii spun că-i trădător, dar uită să spună că Pacepa a trădat pe trădătorii Neamului.

•••

DE CÂND ŞI DE CE AU DIVORŢAT BISERICILE

Separarea Episcopiei dela Vatra de Sfântul Sinod dela Bucureşti nu se datoreşte nici Episcopului Trifa, nici *"trădătorilor"* refugiaţi şi nici Moscovei. Vinovaţi sunt cei care s'au opus ca I.P.S. Moruşca (pe care l-a prins războiul în ţara n.n.) să se întoarcă la Episcopia sa dela Vatră.

În timpul războiului, Românul american punea la fereastră *"o stea"* ce însemna că are un copil în armată, dar în acelaşi timp auzea dela Altar că episcopul său era I.P.S. Moruşca, ce se găsea în România. Această legătură cu B.O.R. a existat pe când România şi Statele Unite erau în război, dar s'a întrerupt în timp de pace!

Comuniştii doreau să facă din altare birouri de propagandă: *"Americanii întrebuinţează în Vietnam gaze otrăvitoare!"*

•••

ALOO, ABRAHAME? AICI E FANE

Ce mai faci mă, generale? Acestea ar fi fost primele cuvinte între Fane Spoitoru, cunoscutul excroc pe care-l caută poliţia şi amicul său, fostul şef al Inspectoratului General de Poliţie (IGP) generalul Pavel Abraham, numit de cuplul Iliescu-Văcăroiu să combată corupţia... În agenda excrocului, s'au găsit numerele de telefon (unele secrete) la care *"prietenul Fane"* putea să-l cheme la orice oră din zi şi din noapte, la domiciliu sau la oficiu, pe prietenul Pavel.

•••

MICU KLEIN

Au fost reînhumate rămăşiţele pământeşti ale lui Ioan Inochenţie Micu (Klein), premergătorul şcolii ardelene. Dar evenimentul a trecut aproape neobservat. Pe Patriarh nu l-a interesat pentrucă era... Catolic, iar pe politicieni nu i-a interesat pentrucă nu era înscris pe lista electorală. Un erou ce a trezit conştiinţa românească din Transilvania revine în ţară şi nimeni nu-şi ridică pălăria ca să-i dea ultimul salut. Nici Premierul Victor Ciorbea, născut în Ţara Moţilor.

•••

ÎL CUNOAŞTE BINE

"Ţigan rusificat.... trădător de neam şi ţară... KGBist ucigaş... etc. Părerile scrise ale lui C.V. Tudor despre tovarăşul Ion Iliescu.

•••

NECAZURILE ABUNDENŢEI

Am avut una din cele mai bune recolte de grâu, dar pâinea s'a scumpit şi agricultorii nu au bani să-şi cumpere sământă.

•••

PREOTUL EUGEN REMUS

La 2 Octombrie 1997, la New York, a trecut în cele veşnice Preotul Mihai Eugen Remus, după o lungă şi grea suferinţă pe care a îndurat-o cu stoicism, regretat fiind de familie, prieteni, cunoştinţe şi enoriaşii Bisericii Greco-Catolice Sfânta Maria din New York. Una din împlinirile sale importante este şi această Misiune Catolică din New York, Mihai Eugen Remus fiind un model de om, creştin şi de slujitor al Bisericii lui Cristos. El s'a impus prin evlavie profundă şi credinţă înălţătoare. A fost înmormântat la cimitirul St. Michaels din Astoria.

Preotul Mihai Eugen Remus s'a născut la 10 August 1913 în satul Lunca, jud. Alba, lângă Blaj, dintr'o familie de învăţători. A început învăţătura la şcolile Blajului bucurându-se încă din adolescenţă de îndrumarea a doi mari martiri ai Bisericii Unite, episcopii Vasile Aftenie şi Ioan Suciu. A rămas până la ultima suflare un fiu al Blajului, locul unde a învăţat să iubească şi să slujească Biserica lui Cristos şi să preţuiască pe marii înaintaşi ai acestei Sfinte Biserici. Studiile superioare le termină la Cluj, unde este licenţiat al Academiei Comerciale.

În anii studenţiei, în Clujul României Mari, dintre cele două războaie mondiale, îl întâlneşte pe Doctorul Ioan Banea, pe atunci conducătorul şi apoi martirul Mişcării Legionare din Transilvania, pe care l-a considerat şi i-a rămas un model de viaţă şi jertfă. A fost trimis pe frontul de Est unde a luptat cu gradul de sergent T.R. până în inima Rusiei Sovietice pentru dezrobirea Basarabiei şi a Bucovinei şi a trăit ca militar înfrângerea şi trădarea dela Iaşi. A fost arestat, schingiuit şi persecutat la Siguranţa Regatului Român. După război este numit profesor la Vatra Dornei de unde este chemat tot ca profesor de episcopul Dr. Ioan Suciu, la şcolile Blajului unde fusese elev. Doamna Evdochia Mihai, o macedoneancă n.Marcu, îi va fi soţie devotată până la moarte. După ocuparea României de către Rusia Sovietică este arestat şi schingiuit şi în cele din urmă va fi condamnat la doisprezece ani de temniţă (prelungită apoi până la şaisprezece), beneficiind de Aiud, Gherla, Canal şi alte *"colonii"* de muncă până în 1964, fiind la rândul său, model de tărie morală şi îndemn pentru mulţi din cei aflaţi în suferinţă. Eliberat, încearcă să-şi reîntregească familia aflată în USA. Obţine însă aprobarea după peste zece ani de amânări şi de tergiversări timp în care Securitatea a făcut nenumărate încercări de a-l corupe. În toate situaţiile grele a fost nesovoielnic refuzând orice concesie, rezistând la toate presiunile şi la orice tentaţie. Ajunge în Statele Unite prin eforturile familiei care a cerut ajutorul Congresului american. La New York lucrează într'o fabrică timp de mai mulţi ani. Răspunzând unei vechi chemări lăuntrice, pleacă în ţară în 1987, unde este uns preot în ilegalitate de către episcopul unit Todea. La New York îşi asumă, până la stingerea sa din viaţă, slujirea Bisericii Unite cu Roma, administrată la începuturile ei de Preotul Clinet.

Cu lacrimi în ochi, cei ce l-au cunoscut şi preţuit îi aduc pe această cale un ultim omagiu. A fost un om cu un caracter nobil, şi un preot cu o credinţă neîntinată.

Redacţia

S.C. ROMANIA

Vice Campioana

Cupei de Fotbal Ontario

NUMAI PENTRU USA

LUCRAŢI DELA DOMICILIU

Compania GLOBAL GIFT WHOLESALERS Vă oferă o oportunitate spectaculară să câştigaţi zilnic sute de dolari pentru câteva ore de efort pe săptămână.

Vă stăm la dispoziţie cu peste 4000 de produse din toată lumea Procedeul este simplu şi la îndemâna tuturora

NU AVEŢI NEVOIE DE EXPERIENŢĂ

NU AVEŢI NEVOIE DE INVENTAR

NU PIERDEŢI ACEASTĂ OCAZIE UNICĂ

Cei ce doresc să înceapă imediat să trimită un depozit temporar de $ 25.

Pentru mai multe detalii trimiteţi un plic adresat şi timbrat

GLOBAL GIFT WHOLESALERS
23814 Michigan Av. Suite 209
Dearborn, MI 48124

EDITORIALE

Dl. Tudor Murgoci

P.O. ROCKTON ONT., CANADA L0R 1X0

Puteţi procura dela adresa de mai sus, următoarele cărţi:

DIN ŢARA LUI CAIN - de D.PHILLIP memoria golgotei personale	$ 20.00	ISTORIA POLITICĂ A EUROPEI DELA NAPOLEON LA STALIN de N.CIACHIR	$ 20.00
POEZII DIN ÎNCHISORI culegere de Zahu PANĂ	$ 20.00	ISTORIA UNIVERSALĂ MODERNA (1789-1919) de N.CIACHIR	$ 20.00
CU ACUL PE SĂPUN poezii de Zahu PANĂ	$ 18.00	MARILE PUTERI ŞI ROMÂNIA (1856-1947) de Prof. Nicolae CIACHIR	$ 20.00
CĂLĂU ŞI DIPLOMAT, VIŞINSKI, PUMNUL LUI STALIN ÎN ROMÂNIA de Adrian GRIGOROPOL	$ 15.00	MEDITAŢII ŞI MĂRTURISIRE de Ilie OLTEANU	$ 5.00
CHRIST IS CALLING YOU de Pr.Gh.CALCIU	$ 20.00	CETĂŢI SFĂRÂMATE schiţe şi nuvele de N.NOVAC	$ 7.00
JURNALUL FERICIRII de N.STEIHARDT	$ 20.00	AMINTIRI DIN ÎNCHISOARE de Nicolae DIMA	$ 15.00
DIN LUPTELE TINERETULUI ROMÂN (1919-1939) culegere de texte	$ 20.00	SÂNGELE TEMNIŢEI şi POEME de Radu GYR	$ 15.00
NĂZUINŢI ŞI DEZNĂDEJDI de Petru GHEORGHEONI	$ 10.00	POEZII ALESE şi ŞOIMI PESTE PRĂPASTIE deNichiforCRAINIC	$ 15.00
O JUMĂTATE DE VEAC (1941-1991) de A.NEGOESCU	$ 7.00	PĂDUREA DELA TÂNCĂBEŞTI poem Ion ŢOLESCU	$ 5.00
DINCOLO DE ABJECŢIE de Radu. N.CISMĂŞEANU	$ 5.00	POEZII PENTRU COPII de Florica BAŢU	$ 8.00
CĂRUŢA CU SCÂNDURI de Marcel PETRIŞOR	$ 5.00	POEMELE NEMURIRII de Vasile MILITARU	$ 18.00
PASĂREA CU ŞAPTE ARIPI poeme Tanka de D.ICHIM	$ 10.00	VORBE CU TÂLC de Vasile MILITARU	$ 5.00
FÂNTÂNA LUMINII poezii de Dumitru ICHIM	$ 7.00	PEISAJ LĂUNTRIC poezii de Demostene ANDRONESCU	$5.00
RĂZBUNĂRI CELEBRE dela Stalin la Cain de Prof. Nicolae CIACHIR	$ 10.00	CULORI DIN CURCUBEU poezii de Petre PREDESCU	$ 5.00
DIN ISTORIA BUCOVINEI (1775-1944) de Prof. Nicolae CIACHIR	$ 10.00	LA PORŢILE DISPERĂRII de Florica BAŢU-ICHIM	$ 7.00
BASARABIA SUB STĂPÂNIRE STRĂINĂ de Prof.Nicolae CIACHIR	$ 10.00		

La fiecare comandă se adaugă costul expediţiei

20 DECEMBRIE 1937

- ULTIMELE ALEGERI LIBERE DIN ROMÂNIA MARE -

Zahu PANĂ

După aproape 20 de ani dela reîntregirea hotarelor țării, situația politică din România, în 1937, era cu mult mai tulbure decât în 1918. Atunci bucuria victoriei estompase oarecum nemulțumirile provocate de lipsurile, suferințele și doliul pentru cei căzuți pe front sau morți în timpul războiului. În 1937, norii unei noi conflagrații mondiale se adunau tot mai negri pe cerul Europei.

După Primul Război Mondial - din puternicele partide politice din România ante-belică - partidul conservator aproape dispăruse, partidul liberal domina, în plină ascensiune, politica României, un partid de circumstanță condus de mareșalul Averescu, a apărut meteoric pentru a se stinge după o guvernare ratată, iar în Ardeal Partidul Național care a jucat marele rol în Unire nu avea șanse în restul țării, decât unindu-se cu partidul Țărănesc din Vechiul Regat, ajuns prin contopire Partidul Național Țărănesc.

În 1937, din puzderia de partide, apărute, dispărute și reactualizate în decursul anilor, erau înscrise pe listele electorale și au participat la vot 66 de partide, grupări și liste independente.

În 1918 exista o monarhie constituțională, cu un rege loial, întregitor de țară, devotat și iubitor de popor. În 1937 tronul țării era ocupat de un aventurier, dezertor în timpul războiului, sperjur și imoral, cu tendințe de dominare absolută, dictatorială și samavolnică. O camarilă antipopulară domnea la Palat, condusă de țiitoarea regelui, care dobândise puteri ce nu le-au avut niciodată reginele României.

În această stare a expirat mandatul de patru ani al partidului Național Liberal care a format guvernul și a condus țara din 1933. Termenul de expirare era 15 Noembrie 1937, dar Carol al II-lea a cerut demisia guvernului Tătărescu la 9 Noembrie 1937, pentru a avea timp de consultări cu ceilalți lideri politici în vederea formării noului guvern.

Primul chemat să formeze guvernul, la 13 Noembrie, a fost Ion Mihalache, președintele PNȚ. Era de altfel și părerea lui Dinu Brătianu - în conflict cu Tătărescu - de alternare a guvernării. Condițiile puse de Carol al II-lea lui Mihalache, au fost inacceptabile pentru președintele Partidului Național Țărănesc și tratativele au eșuat. A urmat o serie de alte consultări cu diferiți lideri de partide și după toate încercările nereușite, regele îl cheamă din nou pe Gh. Tătărescu și îi încredințează formarea noului guvern liberal, care a depus jurământul la 17 Noembrie 1937.

La 20 Noembrie Gh. Tătărescu dizolvă Parlamentul și a fixat data noilor alegeri peste o lună, la 20 Decembrie 1937.

Termenul scurt de o lună până la viitoarele alegeri a mobilizat la maximum toate partidele politice. La 22 Noembrie 1937, are loc ședința Comitetului Executiv al PNȚ, unde Ion Mihalache, după ce face o prezentare a situației politice a țării și a partidului, i-a cerut lui Iuliu Maniu să preia conducerea partidului. Iuliu Maniu a pus o serie de condiții, dintre care cea mai importantă era frânarea aripii de stânga din partid, care începuse să se afirme contrar ideologiei partidului. Nu peste mult timp exponenții stângii - cu concepții comuniste - vor părăsi partidul trecând cu bagaje cu tot în partea adversă: Armand Călinescu, Ralea, Ghelmeceanu și alții.

Primul gând al lui Iuliu Maniu, după ce a preluat conducerea partidului - a fost tactica de adoptat împotriva guvernului Tătărescu. Acesta trebuia înfrânt în alegeri dar, deși de forțe apropiate cu liberalii, țărăniștii nu-i puteau învinge singuri în alegeri. O nouă forță politică a apărut în România. Deși era cel mai nou, devenise deja cel mai dinamic partid la ora aceea, care se situa al treilea mare partid din țară. Era partidul *"Totul pentru Țară"*, condus de Corneliu Zelea Codreanu.

Stimându-se reciproc pentru linia morală cu care activau în viața publică, Iuliu Maniu și Corneliu Zelea Codreanu au căzut de acord să încheie un *"pact de neagresiune"* la care să invite să adere și pe alți conducători de partide din opoziție.

Punctele principale ale acestui *"pact"* erau precizate în actul dat publicității: a) interzicerea limbajului violent și al denigrărilor între semnatarii pactului, fără a împiedica afirmarea propriei ideologii și discuții de bună credință; b) a apăra libertatea și a asigura corectitudinea alegerilor; c) o comisie comună pentru stabilirea modului de aplicare în cazul infracțiunilor. La semnarea acestui pact a aderat și Gheorghe Brătianu în numele Partidului Național Liberal (georgist), iar după el a aderat și C. Argetoianu în numele partidului său. Pe parcursul anilor am aflat că ar fi aderat si Partidul Social Democrat și chiar cel evreiesc, dar din sursele pe care le-am consultat nu am dovezi scrise.

Încheierea acestui pact de neagresiune între partide și conducători cu ideologii deosebite și unele chiar contrare, a surprins la vremea aceea întreaga țară prin ineditul său dar, el a avut efectul unei bombe pentru Carol al II-lea și camarila dela Palat. *"Nimeni nu luase în serios această amenințare* - scria H. Prost - *o înțelegere între cei doi* (Maniu și Codreanu, n.n.) *pe care îi despărțea atât doctrina cât și metodele de lucru... Maniu era partizanul unei înțelegeri cu Sovietele, Codreanu al unei alianțe cu Reichul și Italia"*...

După ani și ani, la procesul Mareșalului Antonescu și la cel al lui Iuliu Maniu, când comuniștii il acuzau pe Maniu de *"trădare"*, luând ca exemplu și acest pact încheiat cu Codreanu, Maniu a explicat că în viața unei națiuni și în istoria unei țări, oamenii politici trebue să aibă în vedere toate ipotezele ce pot surveni în cazul unor conflicte între Marile Puteri, și în interesul Națiunii și Țării sunt obligați să aibă oameni politici pregătiți pentru toate eventualitățile. Am încheiat pactul cu Codreanu în urma unor analize profunde. Dacă din războiul care se prevedea vor ieși biruitoare Puterile Axei, România trebuia să fie apărată de Corneliu Z. Codreanu. Dacă vor birui Aliații, apărătorul țării trebuia să fie Iuliu Maniu. Amândoi erau oameni corecți, amândoi patrioți, amândoi iubitori dezinteresați pentru țară.

Destinul amândurora a fost tragic. Nici Germania n'a intervenit pentru apărarea lui Codreanu, nici Anglia și democrațiile occidentale pentru salvarea lui Maniu. Codreanu a murit sugrumat de călăii regelui, Iuliu Maniu a sfârșit închis în Ardealul pentru care a luptat să fie liber și unit cu România. Trupurile lor zac în locuri necunoscute, fără o cruce la mormânt, risipiți spiritual peste întregul pământ al țării pe care au iubit-o și le-a primit trupul în tainica noapte, odoare de neprețuit, păzite de nevrednicii ochi ai contemporanilor.

Evenimentele se succed cu repeziciune. Pactul de neagresiune, îndreptat împotriva ilegalităților guvernului, lovea în primul rând în Carol al II-lea și camarila regală. Alarmat, Tătărescu trece la contra-ofensivă și îngrijorat că liberalii sunt în pierdere de aderenți, iar vechile metode practicate în alegeri, ca furturile de voturi și bătăile celor din opoziție, cu sprijinul jandarmilor locali nu mai pot fi aplicate datorită înțelegerii din pact, caută o alternativă împotriva lui Maniu și Codreanu și face apel la Vaida-Voevod și Nicolae Iorga. Bazându-se pe faptul că la alegerile din 1933, Vaida obținuse un procent bun, au contat pe acest procent al Frontului Românesc și pe personalitatea lui Iorga, încheind cu aceștia o coaliție guvernamentală, ca toate voturile lor să fie date partidului liberal. Greșeală de tactică, pentrucă voturile obținute de Vaida în 1933, în Ardeal proveneau dela legionari, care fiind excluși dela urne, în urma Circularei date de Generalul Cantacuzino, toți au votat pentru partidul lui Vaida Voevod. De data aceasta cu tot sprijinul dat de Vaida și Iorga lui Tătărescu, coaliția guvernamentală n'a reușit la 20 Decembrie 1937 să obțină procentul minim de 40% din sufragiu prin care i s'ar fi atribuit 70% din locurile în parlament, conform legii electorale în vigoare, atunci.

Primul care a anunțat că guvernul nu a obținut cota de 40%, a fost Partidul Totul pentru Țară, care prin reprezentanții săi în cadrul pactului de neagresiune, a urmărit ca numărătoarea voturilor să fie corectă.

Guvernul a intrat în panică și a încercat măsluirea voturilor dar, atât la presiunea sa cât și a regelui Carol, președintele Comitetului Central Electoral, magistratul Lupu, a rămas pe poziție corect, ignorând chiar porunca regelui. A fost cântecul de lebădă al Justiției Românești, pentrucă numai la câteva luni după aceea, sceleratul rege a introdus dictatura personală, lovind în primul rând în justiție, până la prostituarea ei.

Rezultatele de mai sus au fost recunoscute valabile de toată lumea și au rămas necontestate. Iată însă că la 8 Mai 1946, la interogatoriul lui Eugen Cristescu, în procesul Mareșalului Antonescu, apare o nouă dezvăluire. Ce spune Eugen Cristescu? Citez: *"...Legiunea a câștigat în acele alegeri un important număr de voturi, ceea ce a dezechilibrat viața noastră interioară. Au fost obținute 500 și ceva de mii de voturi. Realitatea este că prin Serviciile Secrete se știe, că legionarii au avut atunci 300 de mii de voturi (care) au fost camuflate de către Ministerul de Interne... noi, la Siguranța Generală știam foarte bine, noi aveam o statistică exactă..." (Procesul Mareșalului Antonescu, Documente, Ed. Saeculum I.O. și Ed. Europa Nova, București 1996, Vol.1, Pag.336).*

Pornind dela aceste mărturisiri, partidul *"Totul pentru Țară"* a obținut în realitate un număr de 778.000 de voturi, plasându-se al doilea partid ca mărime pe țară și ar fi avut peste 100 de mandate în Parlament.

Ținând seamă și de faptul că în Legiune majoritatea membrilor erau tineri elevi, studenți, iar unii erau încorporați pentru stagiul militar și toți aceștia nu aveau drept de vot, adevărata structură a aderenței poporului român la Mișcarea Legionară, dovedește fără tăgadă că aceasta era cea mai puternică și cea mai dinamică forță politică din România și nu întâmplător se aflau în cadrul ei cele mai reprezentative figuri ale culturii românești, iar în Frățiile de Cruce își desăvârșeau educația cei mai buni elevi din țară. Din rândul lor au ieșit serii întregi de mari personalități culturale, tehnice și științifice în ultimii 50 de ani, cu toată decimarea la care a fost supusă generația lor în închisori, pe front, în lagăre de muncă forțată, la minele de plumb, dar mai ales în acel infernal Pitești, fenomen unic în lume de distrugere fizică și psihică, prin metodele experimentale de dezumanizare.

Când rezultatul voturilor a ajuns la Corneliu Z. Codreanu și legionarii erau în culmea fericirii, Căpitanul lor liniștit și grav a fost singurul care a prevăzut ce va urma și le-a spus: *"Am înflorit prea devreme, ca un piersic în mijlocul iernii"*!

Regele aștepta să ceară audiență la Palat, dar Codreanu nu urmărea Puterea ci Educarea țării. Când cei trei (Maniu, Codreanu și Gh. Brătianu) care au semnat *"Pactul de neagresiune"* s'au întâlnit după alegeri pentru a examina situația politică, a avut loc și o discuție între ei legată de atitudinea pe care o vor lua față de noua situație creată.

La părerea manifestată de Maniu, că trebue acționat în forță, cu manifestații de stradă, până când regele va ceda, Codreanu i-a răspuns în felul următor: *"- Domnule Maniu, este ușor de scos gloata pe stradă, dar cum o mai duci înapoi în liniște, fără dezordini și fără violențe"*?

Maturizat după o viață grea, de luptă pe toate tărâmurile, Corneliu Z. Codreanu avea o altă viziune a guvernării decât ceilalți oameni politici din țară. Această viziune a fost definită clar, cu câteva luni înainte de alegeri, la 26 Februarie 1937, într'o Circulară către Șefii de Regiuni, în care spunea: ***"Niciodată Mișcarea Legionară, pentru a birui nu va recurge la IDEEA DE COMPLOT sau LOVITURA DE STAT.***

Consider aceasta ca o prostie.

*Mișcarea Legionară nu poate birui decât odată cu **desăvârșirea unui proces interior de conștiință a Națiunii Române**. Când acest proces va cuprinde pe majoritatea Românilor, și se va desăvârși, biruința va veni atunci automat, fără comploturi și fără lovituri de stat.*

Biruința pe care noi o așteptăm în modul acesta, este atât de mare, atât de luminoasă, încât niciodată nu vom admite ca ea să fie înlocuită cu o biruință ieftină și trecatoare, născută din complot sau lovitură de stat."

Acesta era crezul Căpitanului și de pe aceste poziții trebue privită Mișcarea Legionară. Ce s'a întâmplat după asasinarea lui și a conducerii Mișcării, să judece istoria imparțială, dar să aibă un dram de elementară bună cuviință cei care se erijează și astăzi în poziții de mari inchizitori ai Legiunii și legionarilor.

Rezultatul ultimelor alegeri din România Mare, a fost călcat în picioare în modul cel mai brutal de Carol al II-lea și echipa sa de criminali. O eră neagră de cruzime, minciună, teroare, corupție și imoralitate a luat locul vechii societăți românești. Crima de stat devenise modul de guvernare iar corolarul ei, trădarea intereselor naționale, care a dus la prăbușirea hotarelor țării, la dictaturi și la capitularea necondiționată în fața monstrului comunist.

Astăzi, după 60 de ani de dezastre, de umilințe, teroare, exploatare sălbatică a națiunii și răvășire sufletească, vor reuși oamenii politici din România să tragă dureroasele concluzii și să vindece rănile unui popor ahtiat de dreptate și adevăr sau vor continua pe același drum al căderii în neant? La Răsărit se anunță Anul 2000.

Rezultatul oficial al alegerilor parlamentare din 20 Decembrie 1937 a fost dat publicității la 29 Decembrie 1937 și a fost următorul:

1.	Partidul Național-Liberal	1.103.353	sau	35,92%
2.	" Național-Țărănesc	636.612	sau	20,40%
3.	" Totul pentru Țară	478.368	sau	15,58%
4.	" Național-Creștin	281.167	sau	9,15%
5.	" Maghiar	136.139	sau	4,43%
6.	" Național-Liberal (Gh. Brătianu)	119.361	sau	3,89%
7.	" Țărănist-Radical	69.198	sau	2,25%
8.	" Agrar	52.101	sau	1,70%
9.	" Evreiesc	43.681	sau	1,42%
10.	" Poporului German	43.412	sau	1,42%
11.	" Social Democrat	28.840	sau	0,94%
12.	" Poporului	25.567	sau	0,83%
13.	" Frontul Muncii	6.986	sau	0,23%
14.	" 53 alte grupări și liste independente	11.145	sau	0,36%
	Total	3.026.140	sau	98,52%
	Buletine anulate la despuierea scrutinului	45.555	sau	1,48%
	Totalul votanților	3.071.695	sau	100,00%

Repartizarea mandatelor în Parlamentul ales la 20 Decembrie 1937 era următoarea:

1.	Partidul Național Liberal	152 mandate
2.	" Național Țărănesc	86 "
3.	" Totul pentru Țară	66 "
4.	" Național Creștin	39 "
5.	" Maghiar	19 "
6.	" Liberal (Gh. Brătianu)	16 "
7.	" Țărănist Radical	9 "

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

S'A SPART BUBOIUL DELA PATRIARHIE

Se confirmă ceea ce credincioşii suspectau de mult. Au fost identificaţi ierarhii ce-au colaborat cu Securitatea!

Asemenea trupului care se apără de infecţie, adunând puroiul într'un buboi, iar după ce se sparge buboiul şi s'a scurs puroiul se vindecă trupul, la fel şi Biserica Ortodoxă Română îşi va recăpăta prestigiul după ce se vor scurge din rândurile ei agenţii Securităţii îmbrăcaţi în sutană şi cei îmbrăcaţi în sutană care au colaborat cu Securitatea.

"Publicarea dosarelor preoţilor şi ierarhilor este o prioritate naţională", scrie *"România Liberă"* (30.9.97) care inserează 16 articole referitoare la B.O.R., din care menţionăm câteva titluri: *"Patriarh pe măsura Reformei aşteptate"*; *"Urmaţi modelul Mitropolitului Nicolae Corneanu"*; *"Corupţia din învăţământul religios"*; *Misiunea de întregire a naţiunii române"*; *"Împăcarea cu Greco-Catolicii"*; *"Legătura cu creatorii şi oamenii de cultură"*; *"Rechemarea în ţară a preoţilor securişti din diaspora"*, etc.

Ziarul *"Evenimentul zilei"* (4.11.97) are un titlu cap de pagină: *"Mii de preoţi, în slujba Securităţii"*; articolul e iscălit de Dl. Florin B.Ilarion, care precizează că s'a inspirat din cuvintele Sfintei Scripturi: *"Doar Adevărul vă va face liberi"* şi identifică, în baza dosarelor, pe *"Membrii Sfântului Sinod bănuiţi de colaborare"* cu Securitatea:

Mitropolitul Ardealului, Dr. Antonie Plămădeală; Episcopul Epifanie Norocel al Buzăului; I.P.S. Lucian Florea, Arhiepiscopul Constanţei; I.P.S. Nifon Mihăiţă al Sloboziei şi Călăraşilor; I.P.S. Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului şi I.P.S. Nestor Vornicescu, Mitropolitul Olteniei.

Cu mustrare de conştiinţă ierarhii: Mitropolitul Banatului Nicolae Corneanu; I.P.S. Andrei Adreicuţ, episcop de Alba Iulia şi episcopul Pimen al Sucevei au mărturisit colaborarea cu Securitatea.

Ne întrebăm: câţi din preoţii şi episcopii puşi în slujba comunismului ateu vor fi demni de taina preoţiei şi vor avea curajul să se mărturisească: Doamne, iartă-mă c'am păcătuit?

COMISIA JURIDICĂ A SENATULUI A APROBAT PROIECTUL LUI TICU DUMITRESCU

O ştire de ultima oră ne face să credem că poate, în sfârşit, adevărul va putea ieşi la iveală. Comisia juridică a Senatului a aprobat proiectul de lege iniţiat de senatorii Constantin Ticu Dumitrescu şi Niculae Cerveni, acesta urmând la o dată care va fi stabilită de Biroul Permanent al Camerei Superioare a Parlamentului.

Comisia a adoptat proiectul de lege în forma propusă de Constantin Ticu Dumitrescu şi Cerveni, respingând deci, indirect, varianta propusă de Gavril Dejeu, în numele PNŢCD.

După deconspirarea numelor informatorilor sperăm să se treacă într'un scurt timp şi la secretele Securităţii dând la iveală această categorie încă privilegiată a *"Securiştilor"*. Iar de aici, mai departe, la mult aşeptatul *"Proces al Comunismului"*.

• • •

PARLAMENTUL DĂ EXEMPLU DE PERFECTĂ COOPERARE

N'a fost nici un discurs contra, n'a fost acuzat Guvernul şi Guvernul n'a acuzat Opoziţia! S'a pus la vot şi legea a trecut în unanimitate. Aşa şi-au votat Parlamentarii mărirea salariilor care e de 7,25 de ori mai mare decât un salariu mediu brut.

• • •

VĂZÂND ŞI ASCULTÂND ANTENA 1

S.R. Stănescu: *"Vadim este un mitocan. Un derbedeu politic. Un nebun periculos"*.

C.V.Tudor: *"Ce te faci dacă ajung eu preşedinte? La care barieră ai să cerşeşti, bariera Vergului, la care cimitir vei ajunge"?*

• • •

ORAŞUL "ROMÂNIA" ÎN GRECIA

"Deputaţii greci au cerut înfiinţarea unui oraşel pentru Aromâni, relatează AFP, preluată de Mediafax. Proiectul de lege, elaborat de un deputat socialist, prevede crearea până în 2004 a unui oraşel denumit *"România"*, pentru Aromânii din regiunea Rhodos. Ideia lansării proiectului România se înscrie în politica autorităţilor elene de a instala Aromâni în apropierea graniţei greco-turce. În ultimii ani aproximativ 200.000 de Aromâni din fosta URSS (?!) au emigrat în Grecia". *(Ziarul "Ziua")*.

• • •

AMÂNAŢI CA SĂ UITAŢI

În discuţiile cu Rusia *"democrată"* relativ la Basarabia, ni s'a spus să mai aşteptăm, asta-i o problemă nouă şi trebue deocamdată s'o mai amânam.

Iar despre înapoierea tezaurului, tot Rusia *"democrată"* ne-a spus că problema a fost prea mult amânată şi nu mai are rost să fie discutată.

• • •

ION CARAMITRU, MINISTRUL CUTURII A DEMISIONAT

Supărat, deoarece cabinetul din care face parte a fost silit să renunţe la modificarea Legii 42/'90, privind drepturile excepţionale ale *"luptătorilor revoluţiei"*, Ion Caramitru a anunţat Sâmbătă, 29 Noembrie, la Congresul Alianţei Civice, că a demisionat începând cu 1 Noembrie a.c. El va rămâne în funcţie până după finalizarea raportului de activitate, pe care trebue să-l prezinte Comisiei de Cultură a Senatului. Recenta remaniere a guvernului poate îl va determina să revină asupra deciziei sale.

• • •

ILIE CEAUŞESCU IMPLICAT ÎN CRIMELE DELA CLUJ

Fratele lui Nicolae Ceauşescu, Generalul Ilie Ceauşescu, este implicat cu generalul Iulian Topârceanu, generalul Şerbănoiu, fostul secretar al Clujului, Iosif Moga şi fostul vice prim-ministru Nicolae Constantin *"de participare improprie la omor deosebit de grav"*.

Dosarul a fost reluat în urma unui memoriu depus în 1992 de revoluţionarii din Cluj. Dosarul a *"dormit"* pe birourile justiţiei PDSR-iste. Cazul e cercetat azi de Curtea de Apel din Bucureşti.

La Cluj au murit 26 de persoane şi peste 100 au fost rănite.

• • •

ZOE CU ZGARDĂ DE BRILIANTE ŞI SAFIRE

La procesul soţilor Ceauşescu, s'a hotărît: inculpaţii trebue să înapoieze statului *"toate sumele de bani, metale preţioase şi orice valori"*, dar nu s'a luat nici o măsură pentru păstrarea bunurilor, în special obiectele de artă, bijuterii, tablouri, cărţi rare etc.; unele obiecte s'au rătăcit, iar Dl. Iliescu a avut grijă de rest, dând ordonanţa din 12 Ianuarie 1996, prin care odraslele impuşcaţilor au fost scoase de sub urmărire penală, aşă că Zoe şi Valentin au ieşit basmale curate şi cer moştenirea părintească făcută din sudoarea altora. Zoe îşi poartă colierul de briliante şi safire, mulţumind tovarăşului prieten: Mi-ai omorît părinţii, dar mi-ai lăsat în schimb averea.

• • •

TAROMUL SE TÂRÎIE

Dl. Emil Constantinescu soseşte la Otopeni, unde îl aşteaptă TAROMUL, ca să-l zboare până'n Vietnam. Preşedintele se suie în avion, anturajul preşedintelui se suie în avion, ziariştii se suie în avion; toţi sunt în avion, dar avionul nu decolează!

Motivul aşteptării: un mic amănunt. Nu se cântăriseră bagajele, ca să vadă dacă avionul poate decola. Cât despre faptul că pe coada avionului se uitase furtunul de alimentare cu combustibil, asta nu prezenta un pericol prea mare. Pentru neglijenţă, câtiva înalţi funcţionari dela TAROM au *"zburat"*.

• • •

JUSTIŢIA "ORIGINALĂ" A PROFITAT DE CRIMINALI

Noul Procuror general, Dl. Sorin Moisescu, a decis redeschiderea dosarelor celor acuzaţi de crime comise în timpul revoluţiei, unde au murit 1.104 persoane, dar în puşcărie se află doar doi inşi. (Dintr'un lot de 24 de acuzaţi, 17 au fost achitaţi, iar din cei 7 vinovaţi, 5 sunt în *"concedii de boală"*, n.n.) Se vor ancheta evenimentele din Cluj, Braşov, Sibiu, Buzău şi Timişoara. Revoluţia s'a terminat la 22 Decembrie. Procesul lui Ceauşescu, teroriştii etc., au fost manevre iliescene pentru a da lovitura de Stat.

• • •

PUNR S'A RUPT ÎN DOUĂ

Peuneriştii au acum doi preşedinţi. Convenţia extraordinară a Partidului Unităţii Naţionale ţinut la Cluj (aripa Funar) a ales pe Gheorghe Funar în funcţie de preşedinte şi au exclus din partid pe Ioan Gavra. După o săptămână de zile Consiliul Naţional al PUNR (aripa Gavra) desfăşurat la Bucureşti a ales ca preşedinte pe Ioan Gavra şi a exclus din partid pe Gheorghe Funar.

• • •

A DOUA BOMBĂ A LUI ADRIAN SEVERIN

După aşa zişii *"spioni"* aflaţi în fruntea unor partide şi ziare de mare circulaţie din ţară, fără a-i nominaliza, Adrian Severin revine la rampă cu o nouă ştire de senzaţie. O mare parte din salariaţii Ministerului de Externe (ambasade) sunt *"salariaţii altor servicii"*, în faţă cărora răspund. Cu alte cuvinte aceşti indivizi sunt salariaţii Securităţii mascaţi în haină diplomatică.

• • •

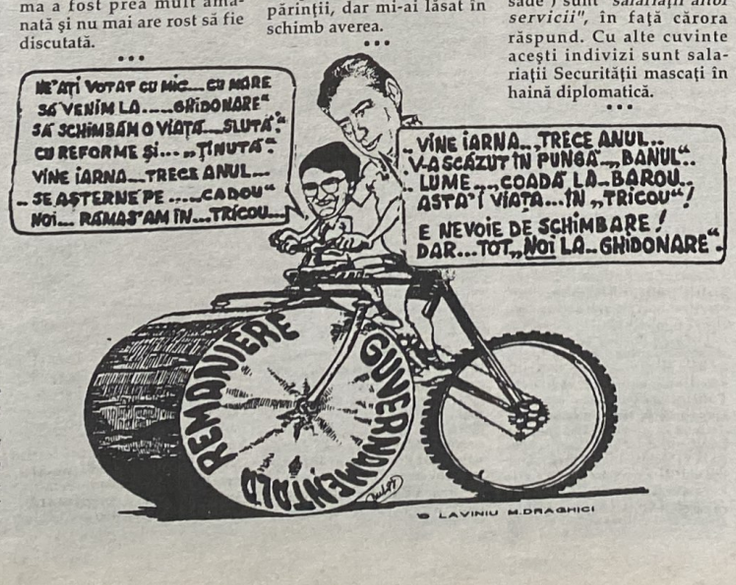

A mai murit un nomenclaturist, Al. Bârlădeanu, la 86 de ani, fără a apărea pe banca acuzaţilor în viitorul proces al comunismului.

• • •

Comisia Parlamentului a aprobat: angajaţii Serviciului de Informaţii Externe (SIE) să poată fi verificaţi contrainformativ şi plus 4 ani după ce au părăsit serviciul.

• • •

Teodor Meleşcanu va candida la postul de preşedinte. Rămâne să se consulte cu colegii PDSR-işti.

• • •

Senatorul PNŢCD Ioan Moisin a cerut ca cei vinovaţi de crimele comunismului să nu mai poată fi aleşi în nici o funcţie.

• • •

Avem belşug: două partide - unul al Ţiganilor români şi altul al Ţiganilor unguri.

• • •

Pentru încurajarea investiţiilor: persoanele juridice române pot cumpăra pământ.

• • •

Pe fir roşu: conducătorii din Sofia şi Bucureşti şi-au instalat o linie telefonică directă.

• • •

Pentru plata taxelor şi nefalsificarea conţinutului, sticlele cu băuturi alcoolice vor fi marcate.

• • •

Au apărut: ziarul *"Curentul"*, revista *"Atac la persoană"* cu subtitlul: *"Primul săptămânal de scandal"* şi o revistă lunară *"Ea şi el"*.

• • •

În comparaţie cu celelalte ţări satelite, oferim învăţătorilor cele mai mici salarii.

• • •

Toţi aşteaptă rezultatul luptei dintre Adrian Severin şi Petre Roman şi toţi regretă, că va fi doar un singur păgubaş.

• • •

Impozitul pe venitul agricol a fost suspendat până în anul 2000.

• • •

Vama pentru autoturisme s'a redus la 18%.

• • •

Cu $29 milioane, garantate de stat, TAROM şi-a cumpărat două avioane moderne, ATR 42-500.

• • •

Sindicatele din Blocul Naţional cer un minimum de salariu, scutit de impozit, de 600.000 lei.

• • •

Vor fi trimişi la vatră 60.000 de militari.

• • •

La cei fără urme, ca Fane Spoitoru, adăugăm pe Alexandru Dinuleu, fost preşedinte la BANKCOOP.

• • •

S'a decis: vârsta pensionării - 65 de ani şi avem 3,7 milioane de pensionari.

• • •

Carnetul de şofer nu se mai ridică la prima abatere, iar cota de alcool permisă ca să poţi conduce maşina a fost mărită; dar au fost mărite şi pedepsele.

• • •

Rata de inflaţie pe luna Octombrie aproape s'a dublat faţă de cea din luna Septembrie.

• • •

Italia a deschis la Cluj un consulat onorific.

• • •

La expoziţia internaţională de invenţii, România a obţinut 25 de medalii de aur.

• • •

Un sondaj al opiniei publice arată că *"revoluţionarul"* Dan Iosif este una dintre cele mai nepopulare figuri.

• • •

Ceauşescu, care-şi schimba costumul în fiecare zi, avea haine în valoare de 15 milioane lei.

• • •

30% dintre dosarele revoluţionarilor au fost omise prin eludarea legii 42/1994, declară preşedintele Asociaţiei de Revoluţionari din Sibiu.

• • •

Corneliu Vadim Tudor rămâne preşedintele PRM. El a fost reales unanim ca singur - candidat!

• • •

Mulţi eroi şi bănuiţi eroi, care au primit pământ l-au vândut ori l-au lăsat în paragină.

• • •

La 1 Ianuarie 1999 se va introduce impozitul pe venitul global.

• • •

Se pot obţine certificate de depozit în dolari, mărci, franci francezi şi lire sterline.

• • •

Facultăţile de Teologie dau mai mulţi preoţi decât cere biserica.

• • •

Nu se ştie de ce soţia lui Petre Roman, preşedintele Senatului, a încercat să se sinucidă.

• • •

Aproape 9000 de mineri din RAL Oltenia au făcut cerere pentru primirea plăţilor compensatorii. Din cauza numărului mare de cereri unele mine vor fi închise.

• • •

Un bucureştean obţine paşaportul în 3 zile, restul în 10 zile.

• • •

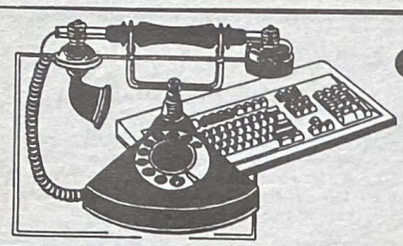

din cele 3 colțuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

NOUA CONFRUNTARE SADDAM-CLINTON

Irakul a apărut din nou pe primul plan, declanșând o criză care a dus iar la o confruntare cu Statele Unite, de fapt o confruntare Saddam-Clinton, care a antrenat o vie activitate diplomatică în cadrul ONU și a Consiliului de Securitate, pentru a găsi o ieșire dintr'o criză care amenință să se termine cu intervenție militară.

Criza a început când pe data de 29 Oct. Irakul a anunțat că nu mai acceptă ca din grupul inspectorilor comisiei Națiunilor Unite, să mai facă parte inspectori americani. Acești inspectori verificau de aproape șapte ani distrugerea de către Irak a eventualelor arme nucleare, chimice, biologice și a rachetelor. De atunci Irakul este supus unui sever embargou economic. Bagdadul a spus că va doborî avioanele americane de spionaj U-2 care vor survola Irakul și a motivat că delegații americani caută să influențeze restul comisiei pentru rezultate nefavorabile, care au dus la continuarea sancțiunilor economice, practic, pentru un timp nedefinit și de fapt sunt spioni. La rândul lor, inspectorii s'au plâns că au fost de multe ori obstrucționați în cercetările lor. De reamintit că în 1991 Consiliul de Securitate a dat o rezoluție în care se stipulează ridicarea sancțiunilor după ce comisia de verificare va anunța distrugerea tuturor armelor cu potențial nuclear, biologic, chimic și a rachetelor capabile să transporte aceste arme. Deși în 1993 oficialii Națiunilor Unite au declarat că au îsprăvit programul de distrugere al armelor nucleare, chimice și biologice irakiene, s'a revenit asupra acestui program de inspecții.

Pentru a căuta să atenueze criza, Secretarul General ONU, Annan, a trimis la Bagdad o misiune diplomatică compusă din trei reprezentanți (un Algerian, un Spaniol și un Suedez) pentru a convinge Irakul să renunțe la ordinul de expulzare al Americanilor. Această delegație nu a avut nici un succes, dar a confirmat starea economică dezastruoasă în care se află Irakul, când chiar la Bagdad electricitatea este insuficientă ca și condițiile sanitare, iar apa este puțină și nepotabilă...

De altfel, după datele Națiunilor Unite, se consideră că din populația de 23 milioane a Irakului, o treime trăiește pe ultima treaptă a sărăciei. Mortalitatea infantilă s'a dublat iar cea a copiilor sub cinci ani a crescut de zece ori față de 1989... Deși în Decembrie 1996 s'a dat o dezlegare de către ONU, pentru permiterea Irakului de a vinde petrol în valoare de 2 miliarde la fiecare șase luni pentru procurarea de alimente, medicamente și echipament medical, primele transporturi au sosit de-abia în Aprilie anul acesta, din cauza unor dispute cu reprezentanții ONU, în privința articolelor permise. Numai în August Irakienii au primit porția completă prevăzută de programul ONU, dar chiar aceste rații nu au conținut vitaminele și proteinele necesare pentru însănătoșirea populației, iar multe au fost îndrumate spre Kurzii din Nordul Irakului. Astfel malnutriția continuă să rămână o problemă gravă, care afectează o treime din copiii sub cinci ani și o pătrime din adulți. Insuficiența alimentară și a medicamentelor la care s'a adăugat apa nepotabilă, a făcut ca mulți tineri să moară de boli curabile. Automobilele particulare au dispărut, iar copiii în zdrențe și cerșetorii reprezintă o privelițte obișnuită a străzilor Bagdadului.

Statele Unite au început să dea semne de nervozitate, dând de înțeles că se pregătesc pentru o ripostă militară împotriva Irakului. Primul-ministru adjunct irakian Tariq Aziz s'a deplasat la New York, pentru a lua legătură cu Secretarul General ONU și cu membrii Consiliului de Securitate. El a cerut să ia parte la dezbaterile Consiliului asupra Irakului, instituirea unei comisii internaționale de experți, care să constate dacă Irakul și-a îndeplinit obligațiile programului de distrugere a armelor, ca și stabilirea unui termen final al embargoului economic, punct de care Americanii nici nu vor să audă.

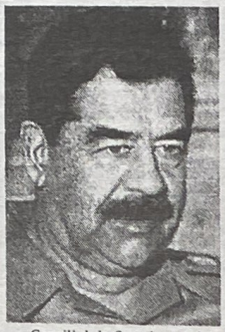

Consiliul de Securitate a dat o rezoluție pe data de 11 Noembrie, în care nu anunța utilizarea forței dacă Irakul nu renunță le cererea Statelor Unite de reprimire a inspectorilor americani, ci doar de *"serioase consecințe"*. Irakul nu a atacat avionul U-2 care a început să survoleze teritoriul său, dar pe data de 13 Noembrie, comisia americană compusă din șase membri a primit ordin de expulzare. ONU-ul a retras și restul de 68 de inspectori în semn de protest.

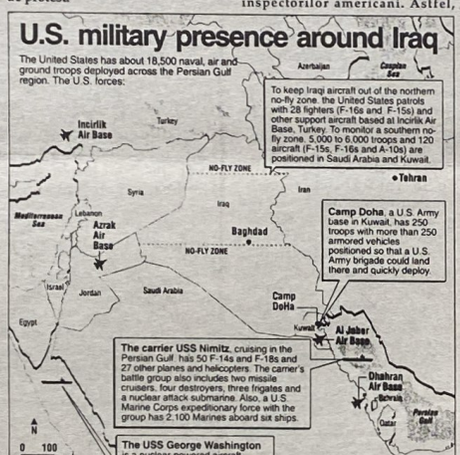

Clinton a hotărît să se pregătească pentru o lovitură militară. După cum George Bush a căutat să mobilizeze o coaliție aliată, susținând pericolul pe care îl reprezintă o armă nucleară, pe care Irakul va fi capabil să o construiască, acum Americanii au căutat să sublinieze pericolul pe care îl reprezintă Irakul în privința unei arme biologice și chimice. Washingtonul e îngrijorat că arme biologice și chimice ar putea fi utilizate împotriva Israelului. Dar fosta coaliție care s'a format în 1990 are astăzi o coeziune mult mai slabă. Exceptând M. Britanie, nici unul din membrii permanenți ai Consiliului de Securitate nu s'au declarat în favoarea unei intervenții militare. Țările arabe, după cum a declarat regele Hussein al Iordaniei, nu sprijină luarea de măsuri forte, considerându-se frustrate de *"dublul standard"* al Statelor Unite în Orientul Mijlociu, care sunt gata să înfometeze o țară arabă pentru a-l pedepsi pe Saddam Hussein, dar nu întreprind nimic pentru a forța Israelul să-și respecte obligațiile semnate cu Palestinienii. De altfel *în* acest sens, după vizita făcută de Madeleine Albright în Arabia Saudită, guvernul saudit a considerat că pe primul loc în privința ameninșării păcii în Orientul Mijlociu este îndepărtarea Israelului de principiile de pace și obligațiile acordului dela Oslo. Pe locul doi a fost citată criza irakiană. De menționat că însăși Kuweitul s'a declarat împotriva unei intervenții militare. La rândul ei Turcia, care a pus la dispoziție Americanilor o bază aeriană încă din timpul războiului din 1991, nu s'a declarat entuziastă pentru un atac făcut de pe teritoriul ei împotriva altei țări.

Statele Unite au decis să acționeze eventual singure. A fost trimis în Golful Persic din Mediterană și portavionul Washington împreună cu alte patru vase de război, care să se alăture portavionului Nimitz ce comanda un grup format din două crucișătoare aruncătoare de rachete, patru distrugătoare, trei fregate și un submarin de atac nuclear. Englezii au anunțat trimiterea portavionului Invincible din Caraibe în Marea Mediterană.

De asemenea, au fost întărite forțele aeriene, cu șase avioane F-117 (Stealth) și șase bombardiere B-52, cu rază mare de acțiune, ca și alte 30 de avioane incluzând tipurile F-15, F-16 și bombardierele B-1 care sunt gata să încerce un nou tip de bombă antitanc (CBU-97) capabilă să se separe în patru rachete cu senzori de căldură, care le îndreaptă spre orice motor. Americanii, în afară de portavione, au baze aeriane în Arabia Saudită, Turcia, Kuweit și Bahrain.

În fața lipsei de entuziasm a aliaților ca și al țărilor arabe pentru acțiuni forte, administrația americană a hotărît să dea prioritate diplomatică Franței și Rusiei pentru a convinge pe Saddam Hussein să renunțe la hotărîrea de expulzare a inspectorilor americani. Astfel, după ce Boris Elțin a trimis o scrisoare lui Saddam, primul-ministru adjunct irakian, Aziz, s'a deplasat la Moscova, unde a fost primit de președintele rus și împreună cu Evgheni Primakov, Ministrul de Externe al Rusiei a formulat un program menit să aplaneze conflictul dintre Statele Unite și Saddam Hussein. Aziz a continuat o intensă activitate diplomatică în țări arabe și chiar în Europa, pentru a susține cauza Irakului. Moscova a promis într'o notă trimisă Bagdadului să facă tot posibilul ca să obțină ridicarea sancțiunilor și o recompoziție a comisiei de experți. Astfel, pe data de 20 Noembrie, a avut loc la Geneva o întâlnire a Miniștrilor de Externe ai Statelor Unite (Madeleine Albright), Rusiei (Evgheni Primakov), Franței (Hubert Véderine) și M. Britanii (Robert Cook). China a trimis și ea un specialist în dezarmare (Sha Zukang). Rușii au anunțat că au convins Irakul să accepte întoarcerea inspectorilor. Atât Statele Unite cât și Bagdadul au anunțat că au obținut o victorie. Statele Unite fiindcă inspectorii americani au revenit la Bagdad, Irakul fiindcă a obținut promisiunea ridicării în viitor a sancțiunilor economice. Inspectorii s'au întors pe data de 22 Noembrie. Oficialii americani au declarat că Statele Unite nu vor face nici o concesie. După cum se știe, Americanii au declarat că nu vor ridica imediat sancțiunile chiar dacă Comisia Specială va determina că programul Irakului de a dezvolta arme de distrugere în masă a luat sfârșit.

De reamintit, că la construirea aresnalului militar al Irakului, în afară de Rusia au contribuit în mare măsură companiile americane, ca și o serie de firme occidentale în toată perioada războiului dintre Irak și Iran și după aceea. Irakul era considerat un factor stabilizator în regiune, o contrapondere împotriva Iranului pentru care Statele Unite erau Marele Satan ce reușiseră să-l umilească prin ocuparea ambasadei mai mult de un an și jumătate. Ca și Siria, Teheranul subvenționa și antrena grupări teroriste. Siria a avut însă abilitatea de a se alătura coaliției din Golf, obținând și un ajutor financiar...

Această poziție a Statelor Unite de a prelungi sancțiunile economice fără termen, nu convine unor țări occidentale din cauza înlăturării de pe piața mondială a petrolului Irakului. Mai importantă este opoziția Rusiei și Franței.

Rusia nu poate obține o datorie de câteva miliarde de dolari dela Irak, datând încă din timpul războiului dintre Irak și Iran, decât după ce Irakul va obține ridicarea embargoului ca să poată vinde petrol. În același timp Moscova a semnat un contract de câteva miliarde pentru reconstruirea industriei petrolifere irakiene. Duma a votat cu 259-37 o rezoluție pe data de 14 Noembrie în care este criticată USA pentru criză și se cere o mai rapidă ridicare a sancțiunilor împotriva Irakului.

Franța, la rândul ei, a fost partenerul comercial occidental cel mai important al Irakului și al doilea furnizor de armament după Rusia. Și ea are de recuperat o datorie de patru miliarde de dolari care nu va putea fi plătită decât după ridicarea sancțiunilor.

În 1993, Clinton a ordonat un atac aerian masiv asupra Irakului ca ripostă în urma unui raport care susținea descoperirea unui complot de asasinare a fostului președinte George Bush. În Oct. 1994 președintele american a trimis în Golf o armată de 40.000 de oameni și 600 de avioane considerând că trupe irakiene se îndreaptă spre granița Kuweitului cu intenția de a intra din nou pe teritoriul acestuia. Bagdadul a anunțat că era vorba de manevre de rutină, iar analiștii au considerat că Irakul vrea să atragă atenția asupra sancțiunilor economice. Acest costisitor show american a fost criticat de Francezi care au susținut că a fost făcut de Clinton în vederea îmbunătățirii imaginii democraților pentru alegerile din Noembrie.

Statele Unite și-au arătat forța de mare putere împotriva unor țări slabe ca Somalia, Haiti, Cuba sau Irak care în prezent este în postura unui animal priponit. Până acum doi ani erau făcute atacuri aeriene asupra unor obiective defensive iarkiene, sub motivul că raze radar îndreptate de către acestea anunțau un eventual atac antiaerian în zona de zbor interzis. Aceste atacuri aeriene au încetat acum un an și jumătate, în momentul când Americanii și-au doborît două din propriile elicoptere pe care le-au considerat elicoptere ostile irakiene.

Când a fost vorba să intervină însă împotriva unor forțe armate decise, chiar în țările mici, Washingtonul s'a urnit foarte greu. Așa a fost în Bosnia, unde a lăsat timp de doi ani să fie căsăpiți zeci de mii de oameni neînarmați, pentru a interveni totuși, cu frica de a nu pierde oameni într'o țară cu relief nevaforabil și cu buni luptători. Pierderea de oameni atârna greu în opinia omului mediu american, care reprezintă electoratul cel mai numeros. Irakul a fost și este o țintă comodă datorită reliefului. Nu are jungla Vietnamului nici relieful muntos al Afganistanului de unde Rușii au fost nevoiți să se retragă după zece ani de lupte, cu toată tehnica lor superioară. Irakul este ideal ca poligon de tragere pentru încercarea de noi arme computerizate. Poți să distrugi totul stând într'un fotoliu.

Situația continuă să fie încordată în urma intenției Consiliului de Securitate de a cere inspecții în locurile unde se află palatele lui Saddam Hussein, ca și în spații care aparțin Gărzii Republicane, unde până în prezent Bagdadul nu a lăsat pe inspectori să cerceteze aceste locuri. Statele Unite amenință să utilizeze în ultimă instanță atacuri aeriene. De notat că s'a anunțat că inspectorii au distrus mai multe arme nucleare, chimice și biologice dacât au făcut cele 88.000 de tone de bombe aruncate în timpul războiului din Golf.

Lupta împotriva armelor de distrugere a Irakului pare o bagatelă în comparație cu depozitele altor state. Secretarul Apărării William Cohen a declarat că 25 de state posedă sau lucrează pentru astfel de arme. Printre ele se află Rusia, China, Iran, Coreea de Nord, India, Pakistan, Libia, Siria, Ucraina, Kazakhstan și Belarus. Rusia are cel mai mare arsenal de arme chimice: 40.000 de tone.

Tariq Aziz

Până în prezent, din confruntarea Clinton-Saddam se pare că punctele cele mai multe le vor marca Rușii, care au câștigat ocazia să intre puternic în activitatea diplomatică și mai ales în sectorul important pe care îl pierduseră după războiul rece: Orientul Mijlociu. Din cauza politicii cu două standarde diferite ale Washingtonului, lumea arabă tinde să se îndepărteze de Statele Unite, iar Saddam Hussein este din nou admirat de Arabii simpli ca singurul Arab care are curajul să înfrunte o supraputere. În Consiliul de Securitate încep să se creeze diferențe importante de păreri în problemele politicii internaționale. Un eventual atac aerian asupra Bagdadului este încă posibil.

ISRAELUL PRESAT PENTRU RETRAGERE

Administrația americană a început din nou să preseze guvernul lui Benjamin Netanyahu pentru îndeplinirea stipulărilor acordului dela Oslo. Atât Președintele Clinton cât și Madeleine Albright au început să resimtă izolarea în care riscă să intre față de lumea arabă, din cauza politicii premierului israelian.

Americanii au presat pe Netanyahu să acționeze în mai multe puncte, printre care întreruperea construcțiilor pentru coloniștii evrei, progres în deschiderea unui aeroport în Gaza, ca și acordarea unui coridor de trecere între Gaza și Malul de Vest. Cea mai importantă acțiune este însă reprezentată de retragerea trupelor israeliene, conform acordului dela Oslo. Acesta stipula o retragere inițială de 27%, din Malul de Vest, urmată de trei alte retrageri începând cu Septembrie 1997. Procesul de retragere, practic, a fost sistat odată cu alegerea ca prim-ministru a lui Benjamin Netanyahu. Acesta a fost de acord să facă retragerile adiționale până în mijlocul lui 1998. Propunerea sa de a transfera mai puțin de 3% din teritoriul controlat de Israel, a fost respinsă cu indignare de Arafat.

Actualmente, Israelul are controlul deplin peste mai mult de 70% din teritoriul ocupat și controlul securității peste tot, excepând numai 3%. Administrația americană a considerat că retragerea israeliană trebue să fie semnificativă, cuprinzând cel puțin 12% din teritoriul Malului de Vest. Guvernul lui Netanyahu consideră o posibilă retragere de numai 6-8%, dar nici aceasta nu este sigură, din cauza rezistenței extremiștilior din coaliția sa, care au amenințat cu răsturnarea guvernului dacă acesta cedează orice teritoriu. Poziția lui Netanyahu a slăbit odată cu demisia forțată a lui Avigdor Lieberman din postul de director al cabinetului primului ministru. Acesta a fost cel mai apropiat colaborator politic al lui Netanyahu, dar poliția a recomandat o condamnare pentru fraudă și furt în cadrul unei organizații de emigrare a lui Lieberman în 1990, după ce acesta a emigrat din Uniunea Sovietică.

Administrația Clinton a avertizat pe Netanyahu că dacă nu va lua nici o măsură până la sfârșitul lui Decembrie, Washingtonul va trece dela poziția de mediator la aceea de a cere fapte concrete dela Israel. Semnificativ este faptul că președintele a refuzat să-l primească la Washington pe Netanyahu, în schimb a avut o întâlnire călduroasă cu fostul prim-ministru israelian Shimon Peres și cu văduva lui Itzhak Rabin, personalele cele mai apropiate de definitivarea acordului dela Oslo pentru care Președintele Clinton a fost un entuziast susținător.

CRONICA INTERNAŢIONALĂ

ROMÂNIA: ŢARĂ DE PRADĂ

"Ţara voastră este prea frumoasă şi prea bogată ca s'o puteti păstra. Vă vor lua-o!"
J.M.Le Pen

Vasile VRÂNCEANU

Sute de ani trăitorii pe teritoriul care este azi România (amputată de vecinul din Răsărit) au fost jefuiţi, ţara prădată.

La început au fost barbarii, *"popoarele migratoare"*. Ei veneau, prădau, uneori ucideau şi plecau spre alte zări, împinşi de alte neamuri, de toate vreo zece.

Au venit apoi sultanii, împăraţii, regii. Dacă Imperiul Otoman ne cerea doar tributul anual *"haraciul"*, împăraţii şi regii creştini ne-au vrut şi pământul. În 1774 Austria ne-a răpit Bucovina, *"dulcea, veselă grădină"*, iar în 1812, Rusia sub Ţarul Alexandru a rupt din trupul Moldovei, teritoriul dintre Nistru, Prut şi Dunăre, Basarabia.

Timp de 110 ani, între 1711 şi 1821 Românii au trăit exploatarea crâncenă a Fanarioţilor, Domnitorii greci din Fanar, care îşi cumpărau firmanul domniei dela Sultani cu aur, aur pe care-l storceau întreit prin biruri din ce în ce mai grele, toate pe spinarea ţăranilor. Ţara era prădă *"jefuitorilor"*.

După eliberarea de sub suzeranitatea otomană, în România independentă, devenită regat sub Regele Carol I, ţăranii români au intrat sub robia invoielilor agricole, li se prăda munca.

Moşierii pervertiţi la viaţa uşoară în cele străinătăţi, sau implicaţi în activităţi politice îşi administrau pământurile sau le arendau unor străini.

Străini de neam, străini de lege, străini de dreptate şi omenie. Ei impuneau ţăranilor condiţii grele, spoliatoare, oneroase.

Un Machi Fişer ţinea în arendă 99 moşii în Moldova. Când cuţitul a ajuns la os, ţăranii n'au mai putut răbda, de acolo, în satul Flămânda s'a aprins focul răscoalei din 1907. Pârjolul întins în restul ţării a fost stins cu... tunul, soldat cu 11.000 morţi. Pentru cinstirea lor, Prof. N. Iorga a scris articolul: *"Dumnezeu să-i ierte"*. I-o fi iertat Dumnezeu *"că-i bun şi mare"*, dar cei rămaşi în viaţă şi urmaşii lor au rămas aceleaşi *"neam necăjit de veacuri, trudit şi încercat"*, neam ce dădea ţării şi *"pâinea"* şi ostaşii pentru apărare.

În 1918 ţara s'a întregit prin voia Românilor subjugaţi de stăpâniri străine, prin 800.000 de jertfe, prin dreptatea lui Dumnezeu, căci peste nedreptatea sau dreptatea oamenilor este şi o justiţie imanentă a popoarelor, dreptatea lui Dumnezeu.

Dar Românii n'au scăpat de *"Tagma Jefuitorilor"* împotriva cărora s'a ridicat Tudor Vladimirescu în 1821, jefuitorii pe care i-a alungat Alex. I. Cuza, secularizând averile mănăstireşti şi improprietărind ţăranii în 1864.

După Primul Război Mondial, cu toată reforma agrară, cu toate bunele intenţii, entuziasme şi acţiunile unui grup restrâns, România a intrat în noua fază a exploatării, a jafului. Tot ţară de pradă.

Comerţul şi industria erau în majoritate în stăpânirea străinilor. Printr'un comerţ necinstit Românii, în primul rând ţăranii, erau furaţi şi la preţ şi la cântar. *"Ocaua lui Cuza"* a devenit din ce în ce mai mică. Copil fiind şi mai apoi adolescent şi tânăr am văzut cum se opera în comerţul de toate categoriile, în toate lucrurile, un comerţ în care munca era mică, profitul mare. Profit şi pe spinarea producătorilor şi pe a consumatorilor.

Marea industrie (ca şi cea mică de altfel) cu excepţia unei participări minore, mai mult de acoperire, era în mâna străinilor (în aşazisele consilii de administraţie erau cooptate personalităţi politice care să le asigure legi favorabile).

La fel şi exploatările miniere: petrolul, cărbunele, aurul. Până şi monopolurile de stat: sarea, tutunul, chibriturile, telefoanele erau concesionate concernelor străine.

Stăruie în amintirea mea perioada de jaf în toate bogăţiile ţării, între cele două războaie mondiale.

Partidele politice *"Societăţi anonime pentru exploatarea sufragiului electoral"* se întreceau în muşamalizarea fraudelor comise de partizani, jaf practicat dela Palat până la Primăria Comunală.

Fără apărare, fără alianţe viabile, slăbită şi de o politică nefastă, România a fost din nou prada vecinilor lacomi pentru *"frumuseţile şi bogăţiile"* ţării noastre.

Prinsă în conflictul de interese, intrigi şi planuri de agresiune a marilor puteri, România a intrat în al Doilea Război Mondial pentru a elibera teritoriul răpit, populaţia robită de Stalin în 1940.

Am pierdut războiul în condiţii şi din cauze bine cunoscute. România a intrat sub talpa brutală, apăsătoare a regimului comunist.

Pentru ani şi ani a urmat un val de jafuri. Prin faimoasele *"Sovromuri"* URSS a stors toate bogăţiile ţării: *"Noi dădeam, ei luau"*.

Din relaţiile cu Rusia, nouă ne-au rămas: sub ţari doar *"ochii ca să plângem"*, sub Stalin, numai *"hazul de necaz"* strălucit concretizat în epigramele lui Păstorel Teodoreanu.

Jefuit de pământul din care de veacuri îşi scotea hrana, pentru a supravieţui, ţăranul colectivist n'avea altă soluţie decât să fure din recolta de pe fostul lui pământ, pe care-l lucrase toată vara, să-şi fure propria lui muncă, cum putea, când putea, dar niciodată îndeajuns pentru nevoile familiei sale.

La oraşe, în fabrici, în ateliere, în magazine aceeaşi situaţie: salarii mici, completate prin mica ciupeală, dacă se putea, zilnic.

Aşa s'au pervertit sufletele, caracterele, aşa s'a schimbat profilul moral al oamenilor.

La vârf - pentru cadrele partidului - huzureală, jos, poporul răbda, suferea foamea, frigul şi... frica.

După revoluţia din Decembrie 1989 (Paravan pentru un anticipat complot orchestrat de Moscova cu binecuvântarea Cremlinului - sau poate din ordinul lui Gorbaciov? -) pentru înlăturarea unui *"tovarăş"* devenit indezirabil pe care l-au ucis în mare grabă (fără judecată dreaptă) ca să nu poată vorbi). Jaful şi corupţia au luat proporţii.

De bine, de rău dela Ceauşescu tot rămăsese ceva: dezvoltarea industriei, chiar dacă unele ramuri absurde, chiar dacă s'au neglijat unele sectoare pentru care era şi materie primă indigenă şi cadre calificate; o flotă comercială, de pescuit oceanic, locuinţe chiar cu unele aberaţii şi incomodităţi impuse şi de nevoi, şi de incompetenţă şi megalomanie. Şi mai presus de toate nici o datorie externă, mai mult chiar şi ceva rezerve valutare în vistieria statului.

Regimul Iliescu-Roman & Co., le-a făcut praf pe toate. Cei şapte ani 1990-1997 de guvernare neocomunistă au fost cele şapte vaci grase mulse de noua *"tagmă a jefuitorilor"*.

C.A.P-urile urîte de ţărani, dar în care se investise munca şi bunurile lor de atâţia ani - 28 de toţi - au fost lichidate în mare grabă şi fiecare a luat ce a mai găsit după ce *"ai noştri, conducerea"* a luat caimacul, pe preţuri de nimic, preţuri de jaf.

Comerţul exterior -import şi export manipulat pentru încasarea ilicită a unor comisioane intrate în buzunare particulare; 3-4 ani nu s'a colectat lâna producătorilor interni, dar s'a importat lână din străinătate.

S'a vândut grâul pâinei, şi s'a importat grâu.

Flota comercială a fost vândută în condiţii oneroase, frauduloase, fără motivare, fără impunitatea celor vinovaţi, autori ai tranzacţiei oneroase.

Flota de pescuit oceanic i-a urmat. Azi, în magazine, se oferă peşte din Chile, din America de Sud.

Complexele agricole şi industriale în stare de faliment. Inflaţia în floare şi 7 miliarde datorii externe.

Şapte ani de pradă făcută nu de vecini hrăpăreţi, nu de barbarii secolului V, ci prin lăcomia, necinstea, incompetenţa şi impunitatea miniştrilor, a conducătorilor afacerilor publice, sub protecţia auto-emanatului regim Iliescu-Roman şi Co.

Dela regimul Iliescu menţionam însă libertatea presei, dar şi din păcate şi mineriadele care ne-au discreditat în faţa lumii şi au risipit simpatia Europei din Decembrie 1989.

Mă opresc aici cu enumerarea, nu pentrucă s'ar fi epuizat sectoarele bunurilor prădate, ci pentrucă spaţiul rezervat este limitat.

În Noembrie 1996, poporul român s'a trezit parţial din *"somnul cel de moarte"* şi a alungat dela conducerea ţării impostura, incompetenţa şi necinstea.

N'a curmat răul din rădăcini, răul tot, căci prin jocul şi şantajul electoral, Dl. Emil Constantinescu şi ulterior Dl.Victor Ciorbea au fost constrânşi să accepte, să suporte o mezalianţă cu Partidul Democrat al D-lui Petre Roman, unul din principalii autori ai mineriadei din Iunie 1990 şi nu numai atât.

Sunt convins că nu greşesc să afirm că Preşedintele Emil Constantinescu şi Primul Ministru V. Ciorbea şi-au pus mânile în cap îngroziţi când au înţeles cât de dezastruoasă este moştenirea preluată dela defunctul regim, balaurul căruia electoratul român nu i-a tăiat toate capetele.

Curând şi-au dat seama de gravitatea problemelor ce se cer urgent rezolvate, de marile nevoi ce se vor acoperite şi de împotrivirile ce le întâmpină şi dela aleşii în Parlament şi dela aparatul de stat, corupt, neeficient.

Au cerut poporului îngăduinţă şi sacrificii.

Preşedintele Constantinescu a declarat război corupţiei oriunde şi de oricine se practică.

Presa, acum liberă, publică zilnic noi şi noi fraude, abuzuri, ilegalităţi, corupţii în toate compartimentele vieţii publice în care sunt implicaţi vameşi, poliţişti, magistraţi, militari, foşti şi actuali miniştri, parlamentari.

Lichidarea corupţiei aşa de adânc înrădăcinată, este o sarcină uriaşă la care trebue să contribue toată ţara, ţara care munceşte şi rabdă. Rabdă, dar până când? Ţara care aşteaptă şi rezultate nu numai intenţii şi declaraţii. Ţara pe care am văzut-o în 30 de zile de colindări, în oraşe, în pieţe, pe străzi, în magazine, în sate, la câmp şi la munte. Ţara care crede şi speră, ţara pe care o voi prezenta aşa cum am văzut-o, cum am înţeles-o.

Da, Domnule J.M. Le Pen, România e frumoasă şi bogată. Ştim asta de mult şi o vom păstra împotriva oricui.

Dacă nu prin actualul regim, dacă nu de noi, moşnegii, oricât de mulţi Iliesti, Romani, Severini, Năstaşi, oricâţi jefuitori vor mai apare sub cerul ţării noastre, ori de unde ar veni, un zid de apărare vor ridica copiii şi copiii copiilor noştri şi vor prăvăli peste ei şi munţii şi apele toate, ca la Posada.

Ei vor păstra ţara, pentrucă e a lor.

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte

EFEMERIDE

ROMÂNI TOLERAŢI

Când în primăvara acestui an, Preşedintele României Emil Constantinescu a folosit o expresie ultimativă către Românii din afara ţării, că dacă nu fac un lobby puternic pentru intrarea în NATO, nu vor fi consideraţi prieteni, am socotit-o o simplă figură de stil şi nu rezultatul unei stări de fapt, dominantă în România. Abia mai târziu, când raporturile dintre Exil şi Ţară au început să se cristalizeze, au prins contur şi unele aspecte pe care până atunci le atribuisem conducerii comuniste care a dominat România până în 1996.

Credem că noi cei din afara ţării, care am fost pe baricada anticomunistă, suntem la unison cu Românii din ţară, care cu suferinţe mai mari ca noi, au reuşit, după decenii de chinuri şi umilinţe să facă o Revoluţie în 1989. Nu erau simple iluzii.

După alegerea, mineriadele şi realegerea lui Iliescu, opoziţia din ţară încercând mai multe formule, s'a realizat unitar într'o Convenţie Democrată Română. Mesagerii CDR veniţi în Occident aveau largi deschideri către o societate liberă şi democrată, aşa cum o doream şi noi. Limbajul ne devenise comun. Turul Domnului Emil Constantinescu prin America, discursurile sale, promisiunile făcute au câştigat quasi-unanimitatea Românilor din Exil, obţinând sprijinul lor total, atât după posibilităţi materiale, dar mai ales în faţa urnelor de votare.

Iată Omul! Entuziasmului din România după rezultatul alegerilor din Noembrie 1996, i s'a răspuns cu acelaşi entuziasm de către Românii din afara ţării. După Decembrie 1989, era a doua mare sudură între Românii de pretutindeni.

Nu se aştepta nimeni la minuni peste noapte, cum n'au obţinut aprobarea Exilului nici unele solicitări oportuniste de funcţii publice ale unor Români din Exil, dar după trecerea unei perioade de adaptare a noilor guvernanţi, aşteptam un semn că îngheţul siberian al tarelor comuniste începe să crape şi sloiurile lor sunt duse la vale.

Aşteptam ca cel puţin intrarea în legalitate prin anularea actelor abuzive ale regimului comunist, să intre în acţiune şi aceasta cu atât mai mult cu cât preşedintele ales, Emil Constantinescu, a declarat-o înainte de alegeri ca acţiune prioritară a regimului ce va fi ales. Mai târziu, a subliniat-o şi Premierul Victor Ciorbea, la întâlnirea dela New York cu comunitatea românească.

Ori ce s'a întâmplat? Proprietăţile naţionalizate, confiscate abuziv, sau luate samavolnic de comunişti, celor care au plecat din ţară, continuă să fie sub aceeaşi pecete aplicată de comunişti. O mulţime de Români, oameni în vârstă, pensionari, care nu s'au putut adapta la societatea vestică - şi din cauza lipsei de comunicare într'o limbă străină, pe care n'au învăţat-o - nu pot să se reîntoarcă în ţară, fiindcă regimul comunist nu le-a dat paşaport, decât dacă cedau locuinţele proprietate particulară, la un preţ simbolic de cumpărare, fixat de comunişti, pentru a masca noua formă de confiscare.

Într'o echilibristică legislativă, pentru a deposeda total pe foştii proprietari, regimul lui Iliescu a dat o lege prin care chiriaşii puteau cumpăra proprietăţile particulare în care locuiesc. Pentru eventualii protestatari, legea întinsese o capcană. Aveau şi proprietarii dreptul de a-şi răscumpăra proprietăţile, numai dacă nu renunţaseră la cetăţenia română şi... locuiau în apartamentul care le fusese confiscat?!...

În 1997, s'a adus un amendament legii respective în sensul că şi cetăţenii români cu domiciliu în străinătate îşi pot răscumpăra proprietăţile, dar ICRAL-urile care sunt îmbâcsite cu foşti activişti de partid, au presat pe chiriaşi să le cumpere imediat, înainte de a fi trecută modificarea legii prin parlament, pentru a-i pune pe foştii proprietari în faţa faptului împlinit, iar la apariţia legii, ea să nu mai aibă nici o valoare.

De ce atâtea ocolişuri şi piedici?

Pentrucă şi la ora aceasta sechelele comuniste au rămas active. Românii din afara ţării nu sunt consideraţi Români *"integrali"* nici de oficialităţi nici de marea masă dezinformată. Românii din afara ţării (diaspora după el), sunt buni numai când trimit în ţară, dacă susţin politica guvernanţilor - care nu este totdeauna şi a ţării - dar să stea la distanţă de ţară.

Români de categoria a doua, Români toleraţi!

Faţă de această situaţie, nu este absurd ca Românii - pentru recuperarea drepturilor lor - să apeleze la foruri internaţionale ale drepturilor omului, pentru drepturile lor din România?

Români, împotriva regimului din România, pe care l-au ales cu entuziasm? Prieteni la nevoie.

De ce ne mai întrebăm de unitatea şi eficienţa altor grupuri etnice? Ungurii de pe timpul lui Kadar, au lucrat uniţi cu cei din ţară pentru Ungaria, Polonezii pot fi luaţi de exemplu, numai Ceauşescu şi urmaşii lui îi consideră pe Românii din afara ţării, trădători şi transfugi.

Până când, Domnule Preşedinte Constantinescu, Domnule Prim Ministru Ciorbea şi Dvs., domnilor miniştri din PNŢCD, care aveţi frânele ţării în mână?

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

CULTURĂ ŞI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

- II -

Ion BOIERU

Ideologia politică legionară era născută de dezbaterile naţionale ale problemelor româneşti în epoca dintre cele două războaie mondiale: 1918 - 1941. Aceasta a rămas cea mai reprezentativă epocă a culturii naţionale din secolul al XX-lea. Atunci s'au definit şi promovat valorile acestei culturi şi s'a consolidat patrimoniul spiritualităţii naţionale, care ilumina cugetul românesc şi aşeza ca temelie a fiinţării naţionale identitatea existenţei româneşti.

Tocmai de aceea adversarii ideii româneştri s'au răzvrătit şi au fulminat în atacuri, denigrări şi falsificări ale românismului, pentrucă toţi erau exclusivişti, intoleranţi şi asasini morali sau ucigaşi de generaţie, în sensul deplin al cuvântului (căci au ucis cu nemiluita pe cei din elita legionară, în numele unor legi nescrise şi imorale atât ale comuniştilor cât şi necomuniştilor). Crimele de pe întreg cuprinsul ţării erau cu atât mai grave cu cât cei ucişi din elita generaţiei coborîtoare din 1922 erau mari creatori de cutură şi tipuri reprezentative pe plan naţional. Ideologia legionară era numai o platformă în cadrul societăţii româneşti, iar în realitate era numai un fragment al unei noi viziuni româneşti, al unui nou stil de viaţă, cum zicea Ernest Bernea, al unei noi învăţături morale, naţionale şi creştine. O viziune integrală şi armonioasă a cugetului românesc, în cuprinsul căreia intra credinţa religioasă în Dumnezeu, capacitatea de sacrificiu a omului, dragostea de neam şi idealul unei Românii măreţe, întemeiată pe o concepţie de comunitate morală. Toate acestea, originare din sufletul de veacuri, prin tradiţie şi continuitate al întregului neam.

Cine vrea să desprindă adevăratul tâlc din poziţia şi orientarea lui Bernea în problemele fundamentale ale neamului românesc, trebue să pătrundă mai adânc în scrisul său, care a fost extrem de bogat în acest sens. Şi ar fi adus un aport semnificativ al viziunii sale legionare la cumpăna vremii de astăzi, când marxiştii şi găgăuţii culturii naţionale îşi dispută locul de monitori ai destinului românesc prin îndreptare spre Occident, spre sectarism şi spre secularizare, ca forme exotice şi renovatoare ale creaţiilor spiritului naţional.

Prin Bernea toţi aceşti *"predicatori"* ai unui nou fel de a fi al românismului ar fi ajuns şi la alte studii ale *"geniului românesc"*, care să arate alte căi de salvare din încâlceala de azi, a profeţilor care nu au nimic de-a face cu ideea românească . Aici fac o trimitere parţială la scrisul lui Bernea despre *"Căpitanii în Istoria Românieі"* şi cu deosebire la studiul său care este egal ca respiraţie naţională cu teoria lui Maiorescu despre *"Formă fără Fond"*, scris într'o epocă de tranziţie asemănătoare celei pe care o trăieşte şi experimentează societatea românească contemporană.

Nu am textul acestui studiu publicat în revista *"Rânduiele"* de prin 1936-37, *"Tradiţie şi Revoluţie"*. În cuprinsul său Bernea aducea pe lângă definiţia obişnuită a conceptului de revoluţie, o alta, plină de semnificaţii pentru realităţile româneşti: după el, revoluţia nu înseamnă o răsturnarea numai de valori şi forme istorice ci ea are misiunea unei purificări a entităţii naţionale (cultură, spiritualitate, etică, etnie etc.) dela toate alterările care s'au suprapus pe *"eul naţional"*, la diferite niveluri, în cursul unor influenţe şi striviri istorice. Desigur că o revoluţie duce la rupturi ale vechilor tipare şi la o dislocare a ierarhiei de valori ale unei culturi şi civilizaţii. Dar o adevărată revoluţie , care să fie rodnică şi spornică, nu trebue să facă *"tabula rasa"*, o eradicare a unui întreg (neam, cultură, civilizaţie, spiritualitate) din cuprinsul istoriei.Revoluţia Franceză din 1789 a fost tipică pentru răsturnarea completă a *"vechiului regim"*, în care nici una din formele de viaţă ale acestuia nu au mai rămas intacte, după cum n'au rămas intacte nici valorile etice şi nici ierarhia veche a acestor valori. Toate acestea au fost înlocuite în cadrul unei noi concepţii de viaţă, a unei noi viziuni asupra lumii şi a vieţii.

Bernea însă arată o altă faţă a conceptului de revoluţie şi îl leagă de tradiţie. Un întreg nu este necesar să fie destrămat, dezarticulat. O cultură care este unitară cu etnicul care i-a dat naştere, căci orice *"cultură, este naţională"* nu trebue distrusă prin revoluţie. Rolul unei revoluţii nu este să dărâme o cultură, o civilizaţie, o societate naţională. Pentru a fi eficace, o revoluţie nu are alt obiectiv decât să cureţe întregul culturii, al societăţii, al unui neam, de toate falsificările care s'au aşezat pe întregul respectiv şi să-i redea acestuia adevărata identitate a eului său. Adică să restabilească chipul cel adevărat al întregului respectiv (neam, cultură, societate, etc.)

Şi, prin acest proces de purificare, revoluţia ajunge la formele originare, de unde a pornit tradiţia. În felul acesta orice revoluţie face o conciliere cu tradiţia, căci nu putem renunţa la tradiţie, care asigură fiinţarea neamurilor şi a culturilor, adică a formelor originare de existenţă istorică.

FOSTUL CONSUL GENERAL LA MONTREAL ÎMPROAŞCĂ CU NOROI

Andrei BĂDIN

Mai multe organizaţii româneşti din Canada, printre care Asociaţia pentru Democraţie din Montreal, condusă de Dl. Jacques Iamandi şi Asociaţia Culturală Română din Hamilton, prin Dl. George Bălaşu, au dezvăluit în urmă cu câteva luni activitatea dusă în perioada comunistă de Dl. Gheorghe Baltac, numit anul trecut în funcţia de consul general al României la Montreal.

Dezvăluirile au fost publicate de ziarul ZIUA, făcând obiectul unor articole şi în ROMÂNIA LIBERA şi în ACADEMIA CAŢAVENCU. Aceste articole, ca şi ancheta întreprinsă de Ministerul Afacerilor Externe, au dus recent la rechemarea lui Gheorghe Baltac la Bucureşti.

Odată întors în ţară, Dl. Baltac s'a gândit să se răzbune pe jurnaliştii care i-au dezvăluit activitatea de tristă amintire din timpul regimului comunist, printre care şi subsemnatul. A scris mai multe memorii la ziarul ZIUA, prezentându-se ca *"victimă a securiştilor"*,o prostie în care numai Dl. Baltac poate crede. Şi-a permis în plus faţă de subsemnatul tot felul de cuvinte jignitoare, culminând cu ameninţarea că îmi va da un *"pumn în ochi"*. Cu toată jena, am făcut cunoscute ameninţările *"distinsului diplomat"* cu precizarea că decizia ca Ministerul de Externe să-l cheme de urgenţă pe agresivul fost consul general în faţa Juriului de Onoare al instituţiei e pentru a-i acorda mustrările de rigoare.

Nu credem că un diplomat din Ministerul Român de Externe îşi poate permite faţă de un ziarist cele mai josnice jigniri şi ameninţări cu forţa fizică. Chiar mai mult, pe această cale, cerem excluderea lui Gheorghe Baltac din rândul diplomaţilor din Ministerul de Externe pentru folosirea acestor practici.

Ministerul Român de Externe trebue format din oameni responsabili şi nu din astfel de personaje care nu pot decât să facă rău imaginii României. Aşteptăm măsurile necesare, cu speranţa că numai astfel în România poate fi consolidată democraţia, iar statul de drept poate exista.

NOTE ŞI COMENTARII

CE VOR MAGHIARII ŞI ŢIGANII DIN ROMÂNIA

Maghiarii din România şi-au pierdut literalmente capul. Au cerut - şi, pare-se, actualul guvern le-a împlinit dorinţa - ca localităţile în care ei, Maghiarii, sunt peste 20% din populaţie, să poarte dublă nomenclatură, în limba română şi'n limba lui Arpad. Asta ca să ştie unde locuiesc, căci altcum ar fi pierduţi, vezi Doamne. A apărut şi un partid, cum reiese dintr'o depeşă de presă, pe care o reproducem mai jos:

"La Judecătoria Sfântu Gheorghe a fost depus spre legalizare dosarul - Partidul Democrat al Maghiarilor de Limbă Maghiară - din Ardeal, care va avea sediul în Sfântu Gheorghe, dar va aduna toţi ţiganii de limbă maghiară din Ardeal. Preşedintele acestui partid, Dima Daniel, susţine că o mare parte din cei ce vorbesc limba maghiară şi locuiesc în Ardeal sunt ţigani. De aceea, această nouă formaţiune politică este strict necesară. Partidul nu se va subordona şi nu va face alianţe cu alte partide ale ţiganilor din România, deoarece, acuză Dima, parlamentarii şi politicienii dela Bucureşti, care se declară reprezentanţi ai ţiganilor, nu-şi văd decât de afacerile proprii".

Membrii acestui partid, se vor da drept maghiari, pentru împlinirea procentajului. Asta nu le-a fost de ajuns, acum cer şi dublă cetăţenie. Ceea ce l-a determinat pe liderul partidului UDMR să meargă până la ei, pentru a-i mai domoli, căci erau prea îmbătaţi cu alcool revizionist. Şi le-a spus domnia sa că el consideră lipsită de sens o dublă cetăţenie pentru Maghiarii din România. În numărul 2261 al ziarului *"România Liberă"* citim următoarele:

"Marko Bela, liderul UDMR, s'a aflat Sâmbătă în judeţul Covasna, unde s'a întâlnit, în cadrul unor forumuri cetăţeneşti, cu locuitorii din Tg. Secuiesc, Covasna, Sf. Gheorghe şi Baraolt.

În turneul său prin judeţ, liderul acestei formaţiuni politice a fost însoţit de Birtalan Akos - Ministrul Turismului, de senatorii Puskas Balint şi Kozsokar Gabor, deputatul Marton Arpad - preşedintele organizaţiei judeţene a UDMR. Au participat, de asemenea, Orban Arpad - preşedintele consiliului judeţean şi Gazda Laszlo - subprefect. În raportul său despre aportul UDMR în coaliţia guvernamentală, Marko Bela a apreciat că, deşi există probleme între cei trei parteneri, el nu vede o altă formulă politică, o altă alianţă care ar putea înfăptui reforma. Despre reforma economică s'a opinat că se face mult prea încet şi că pentru acest păcat se face răspunzătoare inclusiv UDMR.

În Sf. Gheorghe, unde au participat la forum aproximativ 70 de cetăţeni, în majoritate pensionari, Marko Bela a arătat că este important ca UDMR să facă parte, şi în continuare, din coaliţia guvernamentală. Încercând să-i tempereze pe unii dintre cei nemulţumiţi de felul în care se aplică modificările Legii învăţământului şi cele privitoare la inscripţionarea bilingvă a localităţilor, liderul UDMR le-a cerut să aibă răbdare, să nu creeze presiuni care să ducă la incidente neplăcute.

Întrebat ce se va întâmpla cu acordarea dublei cetăţenii pentru Maghiarii din România, Marko Bela a spus că vede acest lucru lipsit de sens. El a apreciat că o astfel de situaţie ar putea duce la un exod al maghiarimii din România spre Ungaria, care nu ar folosi nimănui".

Legea învăţământului? O altă durere de cap pentru Români! Pe vremea când rupeam şi noi nădragii pe băncile Liceului General Drăgălina, manualele şcolare erau aprobate de Ministerul Învăţământului. Maghiarii fiind mai cu moţ, fără să aibă vreo aprobare dela cineva, au tipărit deja, manualele de istorie şi geografie în limba lui Arpad.

Luând exemplul maghiar, hop şi ţiganii, vin şi ei cu pretenţii, cum se poate vedea din articolul apărut în *"Jurnalul Naţional"* (Nr. 1303):

"Şi rromii din Alba vor inscripţii bilingve. Rromii din cinci localităţi ale judeţului Alba au solicitat, potrivit Ordonanţei 22/1997, inscripţii bilingve în limba roomani şi în limba română, relatează corespndentul AM Press. Potrivit unor surse din cadrul Consilului Judeţean Alba, în cele cinci sate populaţia de etnie ţigănească depăşeşte 20 la sută din totalul populaţiei active. Majoritatea acestor localităţi sunt situate în apropierea municipiului Blaj. Consiliul Judeţean nu a luat încă în discuţie cererea rromilor. Prefectul de Alba, Ananie Gârboveanu, a declarat că va respecta, fără discuţie, Ordonanţa 22".

Şi aşa *"oacheşii"* vor avea localităţi care vor fi numite pre limba lor şi se vor făloşi cu ele.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $50 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$35 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$30 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)